

Bilag 2

Hvidbog

Opsamling på hørings svar fra den offentlige høring af forslag til Kommuneplanstrategi 2023

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Overordnet sammenfatning	4
Oversigt over hørings svar	5
Oversigt over afholdte arrangementer	9
Opsamlinger og bemærkninger	11
Tema 1: Inddragelse og proces	11
Tema 2: Hovedstadsområdet og Greater Copenhagen	13
Tema 3: Erhvervsudvikling	16
Tema 4: Boliger	24
Tema 5: Bæredygtighed og klima	35
Tema 6: Mobilitet	41
Tema 7: Grønne og blå områder	58
Tema 8: Kulturområdet.....	71
Tema 9: Fritidsområdet	73
Tema 10: Udvikling med respekt for byens sjæl	77
Tema 11: Turisme	82
Tema 12: Sundhed og trivsel	89
Tema 13: Byens drift.....	93
Tema 14: Byggeri	93
Tema 15: Kommunale funktioner.....	99
Tema 16: Lynetteholm	101
Tema 17: Kommuneplan 2024 - rammer og retningslinjer.....	105
Tema 18: Øvrige.....	111

Indledning

Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 har været i otte ugers offentlig høring fra 1. august til 29. september 2023. I hvidbogen fremlægges de centrale synspunkter fra høringssvarene. Hvidbogen er således ikke udtømmende, men søger at give et retvisende og overskueligt indblik i, hvad der er væsentligt for høringsparterne i høringssvarene. Disse kommenteres af Økonomiforvaltningen, der har vurderet, hvorvidt forslagene giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Høringssvarene fremgår i deres fulde længde i bilag 3.

Økonomiforvaltningen vil gerne kvittere for de mange forslag til Kommuneplanstrategi 2023, der er kommet ifm. den offentlige høring.

Økonomiforvaltningen bemærker, at en række af bemærkningerne er i overensstemmelse med hensigterne i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, som derfor ikke har ført til forslag til ændringer i kommuneplanstrategien. Dertil kommer, at der i mange tilfælde er tale om emner, kommunen allerede arbejder for at understøtte i andre, mere relevante, planer eller fora. Mange af høringssvarene berører emner, der hører under andre forvaltningsressort end Økonomiforvaltningen. Disse vil blive oversendt til de rette fagforvaltninger.

De høringssvar, der har ført til ændringer i forslag til Kommuneplanstrategi 2023, fremgår under hvert tema-kapitel markeret med gul.

Høringsparterne er inddelt i nedenstående aktørgrupper. Aktørgrupperne er farvekodet, således, at det fremgår af opsamlingerne, hvorvidt bemærkningerne kommer fra privatpersoner (rød), virksomheder (grøn) osv.

- Privatpersoner
- Virksomheder
- Foreninger/institutioner/organisationer
- Myndigheder
- Politiske partier og råd
- Lokaludvalg
- Aktiviteter afholdt

Økonomiforvaltningen har, ifm. den offentlige høring, afholdt, eller deltaget i, 26 dialogmøder og arrangementer. De tæller:

- Offentlige møder og debatter ved lokaludvalgene
- Dialog og møder med ejendomsbranchen og erhvervslivet
- Rundbordsmøder med inviterede aktører

Input fra arrangementerne indgår i hvidbogen og hvert arrangement er tildelt et bogstav, som fremgår af listen over afholdte arrangementer. Økonomiforvaltningen havde planlagt en erhvervskonference i september 2023, som en del af den offentlige høring. Konferencen blev udskudt til senere på året, hvorfor input herfra i stedet vil indgå i arbejdet med Kommuneplan 2024. Forvaltningen har dog afholdt et rundbordsmøde med aktører fra håndværkerhvervet og den kreative branche under den offentlige høring.

Afsnittet "København taler", i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, vil blive opdateret frem mod den politiske behandling af strategien i december 2023, hvorefter der bl.a. vil fremgå information om de afholdte aktiviteter ifm. den offentlige høring af strategien.

Overordnet sammenfatning

Budskaber, kommentarer og forslag, der fremgår af de 151 hørings svar samt blev tilkendegivet ved de afholdte arrangementer, er mange og varierede, men en række centrale emner står frem på tværs af hørings svar og arrangementer. De mest centrale emner fremgår af skemaet herunder:

Bolig og byudvikling	Mobilitet	Det grønne område	Lokale sager
<ul style="list-style-type: none"> — Boligpriser og -typer — Fortætning — Østhavnen — Regionalt samarbejde — Kreative- og håndværkerhverv — Kultur- og fritidsområdet	<ul style="list-style-type: none"> — Trængsel — Kollektiv transport — Metro — Parkering og biler — Cykelinfrastruktur — Elektrificering	<ul style="list-style-type: none"> — Klimadagsordenen — Udledning af emissioner — Luftforurening — Bæredygtigt byggeri — Biodiversitet — Grønne arealer	<ul style="list-style-type: none"> — Anmodninger om nye plangrundlag — Lokalplansag på Sturlasgade — Trafik på Refshalevej

I de følgende kapitler fremgår Økonomiforvaltningens vurdering af de mange forslag og bemærkninger, herunder hvilke forslag fra hørings svarene som forvaltningen anbefaler fører til ændringer i kommuneplanstrategien. Herunder er en kort opsummering af de centrale foreslåede ændringer, som mange hørings svar har berørt:

1. **Stærkt regionalt samarbejde:** Det foreslås bl.a., at samarbejdet med Sydsverige står tydeligere, hvorfor det foreslås at blive skrevet frem i strategien.
2. **Erhvervslivets vilkår:** Vigtigheden af at eksisterende virksomheder kan fortsætte deres virke i byen, samt at synergieffekterne mellem erhvervsliv og byliv i en velfungerende storby fremhæves. Begge pointer foreslås indarbejdet tydeligere i strategien.
3. **Boligdagsordenen:** Flere bemærkninger og ønsker har ført til forslag til ændringer i strategien, hvor det bl.a. understreges, at kommunen ønsker en tættere dialog med elev- og studenterbevægelsen om boligsituationen for unge og studerende, en tættere dialog med andelsboligsektoren om etablering af flere andelsboliger samt med de almene boligselskaber om bl.a. realisering af almene boliger.
4. **Klimadagsordenen:** Det foreslås, at begrebet "15-minutters byen" tilføjes til strategien, for at fremhæve at nærmiljøet er et sted, hvor livet leves med muligheder for indkøb, adgang til institutioner, arbejde, idræt mm. uden behov for at skulle transportere sig over lange afstande, hvilket er vigtigt i den grønne omstilling.
5. **Byens grønne områder:** Flere ønsker et fokus på grønne forbindelser. Derfor foreslås der en ny målsætning herom i strategien.
6. **Bevaring af eksisterende bygninger og kulturmiljøer:** En række forslag ønsker et fokus på, hvordan nybyggeri tilpasses eksisterende bygningsarv, hvilket foreslås fremhævet i strategien.
7. **Turismedagsordenen:** Forvaltningen foreslår, at der indarbejdes et nyt mål om at understøtte spredning af turismen i hele byen samt en retningslinje til kommuneplanen om, at nye hotelbyggerier skal redegøre for, om hotellet kan etablere åbne stueetager og/eller publikumsorienterede funktioner og således understøtte de lokalområder, de er en del af.
8. **Sundhedsdagsordenen:** Flere ønsker, at strategien tydeligere beskriver de sundhedsmæssige konsekvenser ved luftforurening, hvilket foreslås imødekommet.
9. **Rammeændringer på konkrete arealer:** Forvaltningen har modtaget 16 rammeændringsforslag som kan muliggøre ny udvikling. Disse vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.

Oversigt over høringsvar

Svar-nr.	Navn	Aktør
1	Peter Sylow	Borger
2	Niels Ulrik Sørensen	Borger
3	Stine Sørine Skeltved	Borger
4	Saso Kotevski	Borger
5	Klaus	Borger
6	Klaus	Borger
7	Klaus	Borger
8	Sofie Jensen	Borger
9	Vejdirektoratet	Myndighed
10	Aksel Larsen Andersen	Borger
11	Mikkel Halvorsen	Borger
12	Nicolas Veicherts	Borger
13	Bodil Harder	Borger
14	Bodil Harder (dublet)	Borger
15	Eva Bo Geisler	Borger
16	Kaspar Bonnen	Virksomhed
17	Amager Vest Lokaludvalg	Lokaludvalg
18	Anders Børup	Borger
19	Bellakvarter A/S	Virksomhed
20	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Myndighed
21	Grundejeren.dk	Forening
22	Håndværkerforeningen København	Organisation
23	Marie Rasmussen	Borger
24	Christina	Borger
25	Mads Hennelund	Borger
26	Nicolai	Borger
27	Anette Sorner	Borger
28	Marie Groth Kruse	Borger
29	Karina Dave	Borger
30	NEXT Uddannelse København	Institution
31	Busch On Board	Virksomhed
32	Klaus K. Simonsen	Borger
33	Christian T	Borger
34	Steffen Hougaard	Borger
35	Michala	Borger
36	Københavns Universitet, Rigshospitalet og Københavns Professionshøjskole	Organisation

37	Børnehuset Bryggen	Organisation
38	Sarah Bach Teves	Borger
39	Lene Fergusson	Borger
40	Henrik Nielsen	Borger
41	Henrik Nielsen (<i>doublet</i>)	Borger
42	Amager Øst Lokaludvalg	Lokaludvalg
43	Maria Nielsen	Borger
44	Simon & Jahn Arkitekter	Virksomhed
45	Katja Dyppel Weber	Borger
46	Morten Anker	Borger
47	Vanløse Lokaludvalg	Lokaludvalg
48	Over Byen Arkitekter	Virksomhed
49	Rasmus L. Marvig	Borger
50	Urban Studio	Virksomhed
51	Christian Holse	Borger
52	Cecilie	Borger
53	Foreningen By og Land, Valby	Forening
54	Brønshøj-Husum Lokaludvalg	Lokaludvalg
55	Indre By Lokaludvalg	Lokaludvalg
56	Lisbeth Jensen	Borger
57	DBU & DN	Organisation
58	Rind & CO	Virksomhed
59	Miljøpunkt Amager	organisation
60	Morten Langebæk	Borger
61	DI Byggeri Hovedstaden	Organisation
62	Trafikselskabet Movia	Virksomhed
63	Peter Juhl	Borger
64	Kgs. Enghave Lokaludvalg	Lokaludvalg
65	Beboerforeningen for Dantes Plads og nærliggende områder	Forening
66	Jette Ingerslev	Borger
67	DSB Ejendomme	Virksomhed
68	Rasmus Hansen	Borger
69	Københavns Fødevarefællesskab	Forening
70	Sundbyernes GrundejerFællesskab	Organisation
71	Bo-Vita	Organisation
72	FDM	Virksomhed
73	Salling Group	Virksomhed
74	Salling Group	Virksomhed
75	Salling Group	Virksomhed
76	Vestervold ApS (Restaurant Karla)	Virksomhed
77	Bifrost	Forening

78	Bispebjerg Lokaludvalg	Lokaludvalg
79	Refshaleøens Ejendomsselskab A/S	Virksomhed
80	Hjem til Alle alliancen	Organisation
81	Andelsboligforeningernes Fællesorganisation (ABF)	Organisation
82	Akademiraadet	Organisation
83	Østerbro Lokaludvalg	Lokaludvalg
84	kaj thelander jessen	Borger
85	Valby Lokalhistoriske Selskab og Arkiv	Forening
86	Grundejerforeningen Søflyhusene	Forening
87	Grundejerforeningen Søflyhusene (doublet)	Forening
88	Niels Kongshaug	Borger
89	Niels Kongshaug	Borger
90	Niels Kongshaug	Borger
91	Niels Kongshaug	Borger
92	Niels Kongshaug	Borger
93	Niels Kongshaug	Borger
94	Buschaufførgruppe fra Ryvang	Organisation
95	Niels Kongshaug	Borger
96	Vanløse Grundejersammenslutning	Organisation
97	KBH - Commerce & Culture (KCC)	Forening
98	Den overordnede grundejerforening Margretheholm	Forening
99	Christianshavns Lokaludvalg	Lokaludvalg
100	Salling	Virksomhed
101	Grundejerforening Konstabelhaven	Forening
102	Rasmus Rise	Borger
103	Birgit Rehder	Borger
104	Københavns Museum	Virksomhed
105	Valby Lokaludvalg	Lokaludvalg
106	Danmarks Idrætsforbund (DIF)	Forening
107	CBS Students	Forening
108	BL 1. kreds	Organisation
109	Grundejerforeningen Vigerslev Haveforstad	Forening
110	Øens Invest	Virksomhed
111	Søren Halskov Nissen	Borger
112	Per Henriksen	Borger
113	CPH Village	Virksomhed
114	Det Grønne Knæ	Forening
115	Sally May Mountfield	Borger
116	Hanne Schmidt	Borger
117	Kløvermarken	Virksomhed
118	Morten Klöcker Grønbæk	Organisation

119	Nørrebro Lokaludvalg	Lokaludvalg
120	Arkitektforeningen	Organisation
121	By & Havn	Virksomhed
122	Arkitekturoprøret	Organisation
123	Margit Velsing Groth	Borger
124	Horesta	Organisation
125	Skanska A/S	Virksomhed
126	Lake House	Virksomhed
127	Wonderful Copenhagen	Organisation
128	Jan Koed	Borger
129	Niels Kongshaug	Borger
130	Niels Kongshaug	Borger
131	Niels Kongshaug	Borger
132	Sejlkлубben Lynetten	Organisation
133	Niels Kongshaug	Borger
134	Dansk Industri DI	Organisation
135	Cykelistforbundets Lokalafdeling i København	Organisation
136	Niels Kongshaug	Borger
137	HOFOR	Virksomhed
138	Mogens Sægaard m.fl.	Borger
139	Rie	Borger
140	Bispeparkens Byudvalg	Forening
141	Hans Henrik Schmidt	Borger
142	Poul Hviid	Borger
143	Vesterbro Lokaludvalg	Lokaludvalg
144	Miljøpunkt Indre By & Christianshavn	Organisation
145	Miljøpunkt Nørrebro	Organisation
146	Børnehuset Bryggen	Organisation
147	Rådet for bæredygtig trafik	Organisation
148	DN København	Organisation
149	Chris Andersen	Borger
150	David Neil Kristensen	Borger
151	David Neil Kristensen	Borger
152	Region Skåne	Institutioner
153	Lidl Danmark	Virksomhed
154	Gammelholm Grundejerforening	Forening

Oversigt over afholdte arrangementer

Bogstav	Dato	Arrangement	Deltagere	Antal deltagere
A	26/4	Erhvervsrådsmøde	Virksomheder	17
B	Maj/juni	Møder med forskellige hotel- og turismeaktører	Virksomheder og organisationer	N/A
C	<i>Møde med fokus på kunst og kultur - Aflyst grundet manglende tilmeldinger</i>			
D	12/6	Møde i byggesocietet	Virksomheder	55
E	26/6	Møde med ejendomsbranchen	Virksomheder	Ca. 15
F	27/6	Møde i Copenhagen Science Citys Udvalgsråd	Organisationer og virksomheder	13
G	16/8	Møde med rådgivnings- og arkitektvirksomheder	Virksomheder	Ca. 26
H	23/8	BARK TALK om bevaring af bygningskulturen	Virksomheder og organisationer	Ca. 50
I	23/8	Indre By Lokaludvalg borgermøde	Borgere	Ca. 50
J	24/8	Møde om kreative- og håndværkerhverv	Virksomheder	11
K	19/8	MorgenDAC: Er 'klimavenlig' ambitiøst nok for København?	Borgere	Ca. 150
L	30/8	Bispebjerg Lokaludvalg borgermøde	Borgere	Ca. 25
M	31/8	Møde med naturaktører	Organisationer, foreninger og virksomheder	10
N	4/9	Møde om luftforurening og sundhed	Ekspertgruppe	7
O	4/9	Østerbro Lokaludvalg borgermøde	Borgere	Ca. 20
P	7/9	Dialog- og orienteringsmøde med BL 1. kreds	Organisation og virksomheder	Ca. 25
Q	<i>Erhvervskonference - Udskudt til efter høringsperioden</i>			
R	15/9	Møde med repræsentanter for udsatte borgere	Organisationer	2
S	18/9	Møde med fokus på studerende	Organisationer	8
T	19/9	Estate Zoom: København - fokus på Kommuneplanstrategi 2023	Virksomheder	Ca. 80
U	20/9	Verdensby i bevægelse - idræt, bevægelse og civilsamfund i	Virksomheder, organisationer, foreninger	Ca. 40

		byudviklingen		
V	11/9	Møde med fokus på børnefamilier	Foreninger/organisationer	2
X	20/9	Møde med ungerepræsentanter	Borgere	28
Y	<i>Møde om studiebyspolitik - Aflyst grundet manglende tilmeldinger</i>			
Z	12/11	Åbent Rådhus 2023	Borgere	Ikke afholdt
Æ	11/9	Møde med fokus på børn og fritid	Foreninger/organisationer	5
Ø	<i>Møde med børn og unge - Slået sammen med arrangement X</i>			
Å	21/9	Hovedstadens udvikling og mobilitet	Foreninger/organisationer	3

Opsamlinger og bemærkninger

Tema 1: Inddragelse og proces

- *Ønske om større inddragelse ifm. udviklingen af byen (138, 62), samt bemærkninger vedrørende manglende inddragelse (40, L) af specifikke bydele (L), samt ønsker til inddragelse af unge (Æ, X), af organisationer (Æ), af miljøaktører (69), af fageksperter ifm. arkæologiske fund (104), samt et ønske om at beslutninger vedrørende vækst tages offentligt (138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen bestræber sig på at tilrettelægge den bedst mulige, og mest relevante, inddragelse ifm. byens udvikling, inden for de givne ressourcemæssige rammer. Blandt flere initiativer hørte kommunen, forud for kommuneplanstrategien, skoleelever fra seks skoler om deres ønsker for fremtidens by, samt lavede en spørgeskemaundersøgelse med godt 5.500 københavnere. Dertil bemærkes det, at Økonomiforvaltningen, ifm. den offentlige høring, har afholdt, eller deltaget i, 26 dialogmøder og arrangementer.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at det formidles bedre, hvordan man som borger bedst kan bidrage til kommuneplanstrategien (I) samt fokus på at formidle rammer, retningslinjer og generelle bestemmelser i kommuneplanen, som ofte er svære at finde og forstå for borgerne (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der er ikke konkrete formkrav i planloven til hvordan kommuneplanen fremlægges offentligheden. Kommunen bestræber sig på at kommunikere kommuneplanen med klarhed og ensartethed, således at både visionen og de regulerende bestemmelser kommer enkelt og godt igennem til den brede offentlighed, mens der samtidigt overholdes de relevante planmæssige krav. I den videre proces mod Kommuneplan 2024 bliver kommunens hjemmeside revideret og opdateret, herunder visionen og fortællinger for de enkelte områder i kommunen. I den forbindelse modtager kommunen gerne konkrete idéer og forslag som kan hjælpe til at fortælle - på en spændende og forståelig måde - hvad kommuneplanstrategien og kommuneplanen er.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Spørgsmål til, hvilke muligheder borgerne har for at få indsigt og indflydelse i By & Havns arbejde med statens og kommunens havnearealer (40).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: By & Havn er omfattet af offentlighedslovens regler vedrørende aktindsigt og herudover lægger By & Havn stor vægt på åbenhed, dialog og inddragelse i selskabets virke. By og Havn afholder ofte borgermøder og høringer, hvor man kan give sin mening til kende. By og Havn sender nyhedsbreve, afholder borger-, nabo- og byggepladsmøder samt gå- og sejlture for berørte naboer og interesserede borgere. By & Havn offentliggør nyhedsbreve, kvartalsvise økonomirapporter, langtidsbudgetter samt regnskaber og årsrapporter på selskabets hjemmeside. Derudover har By & Havn løbende dialog og møder med relevante interessenter. By & Havn har desuden i 2022 åbnet en udstilling med henblik på at formidle såvel havnens historie som nye og igangværende projekter. Udstillingen er åben alle hverdage. I forhold til Lynetteholm er der sket særskilt information på hjemmesiden med faktaark, anlægsnyhedsbrev samt kvartalsvise statusrapporter mv. Dertil kommer sejlture, følgegruppe- og skurvognsmøder.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at strategien tager udgangspunkt i københavnernes ønsker og følger de 5 punkter, københavnere mener er mest vigtige jf. spørgeskemaundersøgelsen (40, 123), samt et øget fokus på at formidle kommunens konkrete svar til borgernes meldinger i kommuneplanstrategien (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forud for udarbejdelsen af forslag til Kommuneplanstrategi 2023, som har været i offentlig høring, har Økonomiforvaltningen udarbejdet en spørgeskemaundersøgelse. Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen har, sammen med andre aktiviteter beskrevet i strategien, givet input til indholdet af de fem temakapitler, som udgør grundstammen i strategien. I denne hvidbog besvarer Økonomiforvaltningen de høringssvar, der er indgivet under den offentlige høring af Kommuneplanstrategi 2023.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Et ønske om, at det fremgår af strategien, hvilke planmæssige tiltag fra Kommuneplan 2019, der ikke er realiseret af hensyn til en forventningsafstemning mellem borgere og beslutningstagere (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Planperioden for kommuneplanstrategien og kommuneplanen er 12 år. I Københavns Kommune laves en fuld revision af kommuneplanstrategien og kommuneplanen hvert 4. år. På denne baggrund afrapporteres der ikke på de enkelte mål allerede efter 3 år og nogle mål vil være at finde i flere kommuneplaner, da de viser den strategiske retning Borgerrepræsentationen ønsker for udviklingen af København for den samlede planperiode på 12 år. Frem mod Kommuneplan 2024 udarbejdes en række analyser, som kan danne baggrund for ændring af mål og retningslinjer i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bekymring i forhold til inddragelsesgraden af eksterne i udviklingen af Østhavnen (132).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der er ikke truffet beslutninger om byudviklingen i Østhavnen endnu. By & Havn og Refshaleøens Ejendomsselskab har i 2023 gennemført en indledende idékonkurrence ifm. udviklingen på Refshaleøen, mens det er forventningen at By & Havn udarbejder en strukturplan for byudviklingen på Lynetteholm efter 2026. Denne vil forventeligt indeholde arkitektkonkurrence, borgerdialog og høringsfaser. Senere skal der for de forskellige dele af Østhavnen udvikles kommuneplanrammer og lokalplaner for de enkelte kvarterer, som også kommer i offentlig høring.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Et ønske om tidlig dialog ifm. Kommuneplan 2024 ved planmæssige forhold der har relation til statsvejnettet (9).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune vil under udarbejdelsen af forslag til Kommuneplan 2024 være opmærksom på evt. planmæssige forhold i relation til statsvejnettet og i givet fald kontakte Vejdirektoratet.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 2: Hovedstadsområdet og Greater Copenhagen

- Ønske om, at der planlægges regionalt (8, L, 84, 138, 148, 154, 17), ift. boligbehov (8, L, 84, 138, 70, 154), ift. mobilitet (8, I, L, Å, 84, 138, 105, 154), ift. at undgå unødige pendlertrafik (105), ift. erhvervsudvikling (8, 84, 138), ift. bolig-arbejdspladsbalancen (138), ift. luftforurening (154), ift. klima (154), ift. turisme (154), ift. miljø (154), ift. biodiversitet (154).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Hele hovedstadens befolkning vokser. Kommuneplanstrategien har som målsætning, at byudviklingen i København skal møde den lokale efterspørgsel på boliger og arbejdspladser, både for at sikre, at priserne på boliger ikke stiger for voldsomt, at der er arbejdspladser til befolkningen og for at bidrage til en klimavenlig byudvikling med stationsnær fortætning i Fingerplanens "håndflade". For byudvikling af regional betydning er det vigtigt, at erhvervs- og boligudbygningen koordineres med udbygningen af Københavns og hovedstadsområdets overordnede infrastruktur, herunder særligt den kollektive trafik. Hertil bemærkes, at København bl.a. samarbejder med de øvrige 28 kommuner i Kommunekontakttråd Hovedstaden og Region Hovedstaden om en analyse af mobiliteten i hovedstadsområdet. Den fælles mobilitetsanalyse afsluttes ultimo 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om, at der arbejdes for en overordnet ændring af hovedstadsområdets opdeling, der ikke er baseret på nuværende kommunegrænser (138) eller etablering af et forum for tværkommunal planlægning (120).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune har ikke kompetence til at ændre afgrænsningen af kommunerne i hovedstaden. Muligheden herfor ligger hos Folketinget. Kommunerne samarbejder om planlægning i hovedstadsområdet i konkrete sager (eksempelvis udbygning af metro eller anlæg af letbane) samt via Kommunernes Landsforening (KL) - eksempelvis ift. videndeling og interessevaretagelse overfor staten.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Opbakning til, at der i strategien fokuseres på hovedstadsområdet som helhed (84, 99), men et ønske om at tydeliggøre i strategien, hvordan samarbejdet styrkes (99).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune samarbejder med de øvrige kommuner i hovedstadsområdet gennem Greater Copenhagen, Kommunekontakttråd Hovedstaden (KKR H), Kommunernes Landsforening (KL) og bilateralt. Samarbejdet kan både dreje sig om konkrete projekter (eks. udbygning af infrastruktur), vidensopbygning (eks. om planlagte byudviklingsprojekter eller forhold for håndværkerhverv), eller interessevaretagelse overfor staten (eks. ift. at få de nødvendige planlægningsmæssige redskaber). På baggrund heraf vurderes det, at nuværende samarbejdsmuligheder sikrer en helhedsorienteret udvikling af hovedstadsområdet.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om, at hovedstadens byudviklingen ses i sammenhæng med hele Sjællands udvikling (116), herunder ønske om, at der oprettes et administrativt og politisk regionsråd, der skal arbejde med den fysiske planlægning for hele Sjælland (116).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen er enig i bemærkningen om, at hovedstadens byudvikling skal ses i sammenhæng med hele Sjællands udvikling. Dette afspejles bl.a. i teksten om Greater Copenhagen på side 20, 21 og 22. Greater Copenhagen dækker geografisk foruden Region Hovedstaden og Region Sjælland også Region Skåne og Region Halland. Økonomiforvaltningen bemærker desuden, at

Københavns Kommune ikke har kompetence til at nedsætte hverken administrative eller politiske regionsråd. Muligheden herfor, samt muligheden for at afgrænse de eksisterende regionråds arbejdsområder, ligger hos Folketinget.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at præcisere protokolbemærkning på strategiens side 101 om, at "frem mod kommuneplan vil det være fornuftigt at analysere boligbehovet bredt set" til "frem mod kommuneplan vil det være fornuftigt at analysere boligbehovet regionalt set" (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategien indeholder udsagn om, at boligmarkedet er regionalt. Dette er uddybet i Boligredøgørelsen 2022, hvor kapitel 4 analyserer det regionale boligbehov. Det bemærkes, at protokolbemærkningerne er supplerende politiske tilkendegivelser fra et eller flere partier.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der byudvikles i omegnskommunerne nær S-togstationer, motorveje og regionalveje frem for i København (138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunerne omkring København oplever i disse år også stor befolkningsvækst, hvilket også medfører byudvikling i omegnskommunerne. Eksempler på byudviklingsprojekter i hovedstadsområdet fremgår af side 26 og 27. Når kommuneplanstrategien indeholder et mål om, at byudviklingen i København skal møde den lokale efterspørgsel på boliger og arbejdspladser, skyldes det bl.a. et ønske om at sikre, at der er boliger nok til Københavns voksende befolkning, så også borgere med lavere indkomster har mulighed for at finde en betalbar bolig i København.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Et ønske om, at der i strategien lægges mere vægt på muligheden for etableringen af boliger i Københavns omegn med henvisning til, at byggeri uden for København også vil have en prisdæmpende virkning på boligpriserne i København, om end ikke i helt samme grad som byggeri i København (99).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Høringssvaret henviser til beregninger ifm. den strategiske miljøvurdering af udviklingen af Østhavnen, som viste, at en prisdæmpende virkning i København også kunne nås – om end ikke i helt samme grad - ved at bygge andre steder. Når Kommuneplanstrategi 2023 indeholder et mål om, at byudviklingen i København møder den lokale efterspørgsel på boliger og arbejdspladser, skyldes det bl.a., at den prisdæmpende effekt vil være størst ved boligbyggeri i København samt målet om, at København skal være en mangfoldig og inkluderende by og kunne rumme dem, der ønsker at bo her.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning vedrørende den geografiske afgrænsning af Greater Copenhagen, herunder kritik af at strategien inkluderer alt fra Göteborg til Lolland og Falster i Greater Copenhagen og spørgsmål til, hvem Greater Copenhagen repræsenterer (138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Greater Copenhagen er en samarbejdsorganisation, skabt af og med deltagelse fra Region Hovedstaden, Region Sjælland, Region Skåne, Region Halland og de 85 kommuner i regionerne. Organisationen fokuserer på at skabe vækst og udvikling. Når kommuneplanstrategien berører Greater Copenhagen, skyldes det, at medlemmerne af Greater Copenhagen deler visionen om, at Greater Copenhagen skal være et globalt center for vækst, bæredygtige løsninger og innovation, samt at forhold i den ene del af regionen påvirker forhold i den anden del. Eksempelvis

- forventes åbningen af Femern Bælt Tunnellen at påvirke trafikken over Øresundsbroen, ligesom at virksomheder og indbyggere handler, pendler og arbejder på tværs af regionen.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at sammenhængen til Skåne/Sverige nævnes konkret, når der i strategien skrives om Greater Copenhagen (152).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Samarbejdet med Region Skåne, Region Halland og de sydsvenske kommuner er vigtigt for at sikre den nødvendige sammenhæng og mobilitet på tværs af Øresund, bl.a. for at styrke arbejdsmarkedet og mulighederne for, at virksomhederne og de offentlige velfærdsservices kan rekruttere den rette arbejdskraft. Dette sker bl.a. også gennem Greater Copenhagen-samarbejdet.
    - Anledning til ændringer: Ja, s. 20, spalte 2: Udviklingen i København er tæt forbundet til resten af hovedstadsområdet og Sydsverige. Hver dag pendler folk på tværs af kommunegrænser og Øresund, og virksomheder handler og samarbejder.
  - *Et ønske om konkretisering af pointe om et sammenhængende arbejdsmarked i Region Hovedstaden og Greater Copenhagen (99).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med hensigten i forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Det fremgår allerede af forslaget til Kommuneplanstrategi 2023, at det sammenhængende arbejdsmarked i Greater Copenhagen skal betyde mere, og ønsket om præcisering imødekommes derfor delvist.
    - Anledning til ændringer: Ja, s. 20, spalte 3: Det skal være muligt for københavnere at flytte uden for kommunegrænsen, uden, at det påvirker muligheden for at beholde et job i Københavns centrum og omvendt. da regionens virksomheder og velfærdsservices er afhængige af at kunne rekruttere arbejdskraft på tværs af hele geografien. Region Hovedstaden og Greater Copenhagen må betragtes som et sammenhængende arbejdsmarked, som det er muligt for både virksomheder og velfærdssektoren at rekruttere fra.
  - *Det bemærkes, at internationale ejendomsinvestorer lægger vægt på sikkerhed og transparens i Danmark. Der er behov for at se København i en bredere dansk kontekst (A).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget tages til efterretning.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om større fokus på, hvilken rolle Københavns Kommune vil spille for erhvervsliv og arbejdskraften i hele regionen, herunder Øresund og Greater Copenhagen (152).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune spiller en central rolle for hele Greater Copenhagen-området, herunder også ift. arbejdskraft og erhvervsliv. Derfor understøtter Københavns Kommune også en række initiativer på disse områder om eks. tiltrækning af arbejdskraft, mobilitet på tværs af regionen og turismeindsatser til gavn for hele området.
    - Anledning til ændringer: Nej
  - *Kritik af strategiens regionale perspektiv (154) med ønske om større fokus på den overordnede trafikstruktur ift. regionale byudviklingsprojekters placering (17).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune arbejder med tilpasning af trafikinfrastrukturen ifm. nye byudviklingsområder, så der sikres gode kollektive

transportmulighed med eks. metro eller busser, cykelstier og stier i, til og fra nye byudviklingsområder, som det fremgår i Kommuneplanstrategi 2023. Hertil bemærkes, at København bl.a. samarbejder med de øvrige 28 kommuner i Kommunekontaktråd Hovedstaden og Region Hovedstaden om en fælles analyse af mobiliteten i hovedstadsområdet. Den fælles mobilitetsanalyse afsluttes ultimo 2024.

- Anledning til ændringer: Nej.

- Et ønske om, at Københavns Kommune fremgår af kort over Greater Copenhagen (99).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ambitionen for arbejdet med Greater Copenhagen er, at hovedstadsområdet og regionen skal være en sammenhængende og velfungerende storbyregion, som det er ukompliceret at flytte til, bo, arbejde og studere i, og hvor administrative grænser betyder mindre, og et sammenhængende bolig- og arbejdsmarked betyder mere. Derfor er der ikke indtegnet kommunegrænser på kortet over Greater Copenhagen, og i stedet træder den sammenhængende region i fokus.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 3: Erhvervsudvikling

- Ønske om at København har erhvervslejemål med lav husleje til erhvervsdrivende med lav betalingsevne, såsom kunstnere og andre kreative virksomheder, (13, 16, 18, 99).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, der har som mål at sikre attraktive lokaliseringsmuligheder for mange forskellige virksomhedstyper, herunder kreative virksomheder og andre små, lokale erhvervsdrivende.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Bekymring om, at de kreative zoners tiltænkte funktion og effekt er ved at blive udhulet (L), herunder et ønske om, at de kreative zoner sikres, så de lever op til deres tiltænkte funktion (L), samt et ønske om, at flere kreative zoner etableres (99) herunder konkret ønske om at indrette "mellemrum" til kreative erhverv og aktiviteter (99).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der værnes fortsat om kommuneplanens 'Kreative zoner' i den kommende planlægning. Konklusioner og anbefalinger fra strategiens bagvedliggende analyser af planlægning for kreative erhverv og håndværkerhverv tages med til det videre kommuneplanarbejde og vil danne baggrund for en revision af retningslinjerne for kreative zoner, så de tager højde for branchernes forhold i dag og i fremtiden. En af mulighederne, der sættes fokus på i kommuneplanstrategien, er bl.a. en bedre udnyttelse af eksisterende 'skjulte' potentialer i kommunale arealer, som ikke i dag benyttes til andre formål. Lokaludvalgene - hvor de ni kreative zoner er lokaliseret - har også kortlagt et stærkt netværk af lokale interesser og viden, som støtter op om formålet med disse zoner. Det kræver dog også en tilsvarende interesse fra grundejere og udviklere for at sikre, at disse områder stadig er attraktive til de mindre og selvstændige erhvervsdrivende i fremtiden. Kommunen ønsker på tværs af forvaltningerne og gennem en række initiativer at styrke samarbejdet og fremme nye muligheder bl.a. ved nye indsatser i den erhvervsstrategi, som er under udvikling.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 65, spalte 2: Det gælder bl.a. uudnyttede arealer tæt på jernbaner i byens ydre kvarterer, arealer under højbaner, som eks. Bispeengbuen, samt ledige kommunalt ejede grunde og lejemål, **der kan lejes ud til kunstnerisk og kreativ udfoldelse**. Det skal indtænkes løbende i byens planlægning.

- *Bemærkning om, at håndværksvirksomheder i byen i stigende grad oplever pres fra fortætning af byen. Dertil et ønske om, at kommunen garanterer de eksisterende virksomheder mulighed for fortsat at drive deres virksomhed i områder med byudvikling, herunder fortsat mulighed for produktion og levering af materialer (22, J).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er et mål i Kommuneplanstrategi 2023 at sikre plads til håndværkserhverv i nye byområder og eksisterende blandede bykvarterer. Der foreslås tilføjelser til strategiens afsnit om erhvervsudvikling som understreger vigtigheden af de eksisterende virksomheders fortsatte tilstedeværelse i byen. I forbindelse med planlægningen for byudvikling bemærker Økonomiforvaltningen, at det i arbejdsprogrammet for Kommuneplan 2024 fastsættes, at kommuneplanens retningslinjer tilpasses med henblik på at forbedre mulighederne for at indpasse håndværkserhverv og kreative erhverv i byudviklingen. Hertil bemærker Økonomiforvaltningen, at bestemmelserne i en lokalplan ikke har virkning for en lovligt eksisterende bebyggelse eller anvendelse, der kan fortsætte som hidtil uanset lokalplanen. I henhold til planloven kan der kun lokalplanlægges for følsom anvendelse på støjbelastede arealer og arealer belastet af forurening fra eksempelvis produktionsvirksomheder, hvis planens bestemmelser sikrer den fremtidige anvendelse mod støj-, støv- og lugtgenerne.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 60, spalte 2: "Det skal være muligt for Eksisterende virksomheder skal fortsat kunne drive deres forretning i byen, og det skal være muligt tilpasse deres virksomhederne at tilpasse deres fysiske rammer gennem nybyggeri eller flytning internt i kommunen, når virksomhedernes behovene ændrer sig.
  - S. 60, 1. spalte: God fremkommelighed i trafikken, og erhvervsparkeringsplader og mulighed for levering af varer og materialer er ligeledes vigtige forudsætninger for byens erhvervsliv."

- *Ønske om en planlægning, som forholder sig til, at det lokale erhvervsliv i høj grad består af virksomheder med få ansatte (22, J). En planlægning, hvor der er plads til håndværksvirksomheder (83), specialbutikker og kreative virksomheder til en overkommelig husleje (22, J).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket om en planlægning, hvor der er plads til mindre virksomheder, er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, der har som mål at sikre attraktive lokaliseringsmuligheder for mange forskellige virksomhedstyper, herunder håndværksvirksomheder, kreative virksomheder og andre små, lokale erhvervsdrivende. København skal have et stærkt erhvervsliv med både små og store virksomheder.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag om, at der i planarbejdet med håndværks- og kreative erhverv tænkes i at lokalisere mindre virksomheder sammen, da det bl.a. kan give økonomiske fordele (J).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvori det fremgår, at der skal sikres gode rammer for iværksættervirksomheder eks. ved at sætte fokus på co-working-koncepter.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag til supplerende tekst i kapitel om erhvervsudvikling omhandlende virksomheder, der beskæftiger sig med bæredygtigt forbrug, konkret om detailhandel og lokal forsyning (69).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er et mål i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 at sikre alsidige indkøbsmuligheder i alle bydele, så den lokale forsyning sikres, og transportafstande begrænses. Det fremgår også af strategien, at der skal være god

- tilgængelighed for de bløde trafikanter og besøgende, der anvender kollektiv trafik, så brugen af bæredygtige transportformer fremmes. Det kan ikke med kommuneplanens retningslinjer reguleres, om varer produceres lokalt.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om, at det er godt for det kreative erhvervmiljø, at der findes "startup-miljøer", hvor mindre virksomheder kan opstå og vokse, før de flytter ud på egen hånd (J) samt ønske om, at kommunen understøtter den kreative branche (J), herunder agerer tovholder i netværksmøder i den kreative branche (J).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Den kommende planlægning sætter stadig fokus på kreative og innovative startup miljøer Eksempelvis ved kommunens fortsatte deltagelse i aktiviteter og investeringer i innovationsdistriktet Copenhagen Science City og ved at fremme og værne om kommuneplanens 'Kreative zoner'. Parallele initiativer i andet regi end kommuneplanen støtter også op om iværksætteri og kreative erhvervmiljøer. Specialiseret rådgivning og initiativer for at styrke erhvervsnetværk er også en indsats i den erhvervsstrategi, som er i udvikling i kommune. Andre forvaltninger, som Kultur- og Fritidsforvaltningen, arbejder også meget i dette område for at fremme nye kreative økosystemer. Der kan man bl.a. søge støtte til kultur, strategisk udvikling i kreative bymiljøer og generel understøttelse af kreative erhverv. Lokaludvalgene - ikke mindst dem, hvor kommuneplanens 'Kreative zoner' er lokaliseret - har et stærk netværk og lokal viden om eksisterede muligheder og potentialer og kan fungere som tovholder i lokale sager og initiativer.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkning om, at det er vigtigt at understøtte det kreative økosystem ved at lokalisere virksomheder og studiemiljøer i samme områder (J), samt en opfordring til at få udskolings elever i udsatte områder til at arbejde med håndværk/kreative erhverv (J).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategiens bagvedliggende boligreddegørelse sætter fokus på behovet, for at støtte de mange unge, der fortsat flytter til København for at arbejde eller uddanne sig. Dette sker bl.a. ved at fremme fleksible boligstørrelsesbestemmelser og opførelse af endnu flere ungdomsboliger - både permanente og midlertidige. Kommuneplanstrategien understreger ligeledes det strategiske arbejde med at styrke kombinationen af videns- og byområder som Ørestad Innovation City og Copenhagen Science City. Her deltager kommunen aktivt om bl.a. den fysiske udvikling af området, i anlægsinvesteringer og opbygning af netværk og dialog med samarbejdspartnere mv. I den kommende planlægning vil der stadig være fokus på kommuneplanens 'Kreative zoner', hvis formål bl.a. er at sikre, at der stadig findes områder med varierede erhvervsbebyggelse og fleksible lejemål, hvor de kreative erhverv og økosystemer kan udfoldes. Initiativer modrettet elever eller ledige der eksempelvis ønsker at tage en erhvervsuddannelse, foregår i andet regi end kommuneplanen. Der er andre indsatser under udvikling parallelt til kommuneplanen, herunder kommunens erhvervsstrategi, med initiativer målrettet rådgivning til start ups samt støtte til iværksættermiljøer.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at midlertidig anvendelse af kommunale arealer indtænkes i byens udvikling (J), herunder konkret forslag om at benytte Kløverparken, der pt. bl.a. bruges til jorddeponi, til at huse kreative erhverv (J).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen ejer kun få arealer eller ejendomme, som kan benyttes til midlertidige anvendelser. Når der er tomme kommunale ejendomme, er

der også typisk behov for at indrette kommunale funktioner for at betjene den voksende by. Det omtalte område er privat ejet og omfattet af en lokalplan. Som ved andre privatejede områder, har kommunen ikke mulighed for at disponere over disse arealer eller påvirke ejere til at anvende arealerne på en bestemt måde. Mulighederne er derfor afhængige af grundejernes interesse. Kommunen har de seneste år dog iværksat en række tiltag for at fremme muligheden for midlertidige anvendelser, herunder i kommuneplanens rammer og ved midlertidig dispensation fra bestemmelser i lokalplaner. Et tillæg til lokalplanen og et kommuneplantillæg i 2017 fastlagde således et andet område på Kløverparken som 'kreative zone' for at muliggøre en mere fleksibel anvendelse af eksisterende bygninger. Siden er flere bygninger blevet brugt til bl.a. kreativ udfoldelse og andre midlertidige funktioner er etableret i området. I Kommuneplan 2024 vil der fortsat være fokus på bl.a. 'Kreative zoner', som kan hjælpe med at sikre områder med fleksible lejemål og varierede erhvervsbebyggelse.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at strategien indtænker behov for plads til at håndværkere kan opbevare materiel, grej, udstyr og andet i små lagre (håndværker-hubs) i København (61).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen er opmærksom på virksomhedernes behov for opbevaring og foreslår en tilføjelse til strategiens afsnit om håndværkererhverv. Planlægningen for en håndværker-hub forudsætter, at der i et konkret byudviklingsprojekt er en grundejer, som ønsker at etablere en sådan hub. Hertil skal det bemærkes, at det i den fysiske planlægning ikke er muligt at begrænse anvendelsen til alene at omfatte håndværk, men at anvendelsen kan fastsættes til blandet erhverv såsom lettere industri-, værksteds-, håndværks- samt lignende virksomheder.
  - Anledning til ændringer: **Ja**, s. 68, spalte 2: Det forudsætter, at der både er gode lokaliseringmuligheder i de blandede byområder - herunder i byudviklingsområderne - og i de traditionelle erhvervsområder, at der sikres fremkommelighed i trafikken, og at der er gode rammer for parkering til håndværkererhverv, herunder erhvervsparkering nær kunderne. **Desuden er det en vigtigt, at der er muligheder for levering af materialer og opbevaring af grej og materiel.**

- *Bekymring om, at København har mistet mange små erhverv, herunder traditionelle håndværk, værksteder, produktionserhverv og småbutikker og ønske om, at der i kommuneplanen udlægges arealer til forskellige typer erhverv i alle bydele (116, 154).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: I Kommuneplan 2019 er der udlagt arealer til blandet erhverv og serviceerhverv i alle bydele. Det er et mål i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 at fremme en udvikling af byens erhvervsområder, som sikrer et bredt udvalg af lokaliseringmuligheder for forskellige virksomhedstyper herunder håndværk og mindre produktion. Bemærkningen tages til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag om at undersøge alternative lokaliseringmuligheder til håndværkererhverv og kreative erhverv, konkret eksempelvis under metrohøjbaner og i stueetager (79, J) og kældre i både nybyggeri og eksisterende byggeri, herunder lokaler i andelsforeninger og almene boligforeninger (J).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, der har som mål at sikre plads til håndværkererhverv og kreative erhverv. I erhvervskapitlets afsnit om "Det gør Københavns Kommune også" fremgår det bl.a., at Københavns Kommune i dialog med relevante parter undersøger

- mulighederne for at etablere faciliteter til de omtalte brancher under højbaner i byudviklingsområder. I Analyse af planlægning for håndværkserhverv anbefales det ligeledes, at mulighederne for at anvende stueetager i eksisterende byggeri og nybyggeri til håndværkserhverv undersøges i den konkrete planlægning af et område.
- Anledning til ændringer: **Ja**, s. 60, tilføjelse om potentialerne i at anvende flere stueetager til erhverv. Se samlet forslag til ny formulering i bemærkningen nedenfor.
- *Et ønske om øget fokus på, at byplanlægningen understøtter lokale erhvervsdrivende og borgere i at skabe levende byliv og særligt i de nye byområder (J, 17, 47), samt henvisning til Århusgade-kvarteret som et eksempel på et vellykket område med byliv og handelsliv (J).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen er enig i, at den fysiske planlægning og udformningen af byens rum har stor betydning for byens erhvervsliv, og der foreslås nedenstående tilføjelse til strategien. Bemærkningen vil endvidere indgå i det videre arbejde med kommunens erhvervsstrategi, der fastsætter konkrete indsatser.
    - Anledning til ændringer: **Ja**, s. 60, spalte 2: Turismen skal udvikles i balance med københavnernes hverdagsliv og komme hele hovedstadsområdet til gode. **Et alsidigt erhvervsliv bidrager med liv og aktivitet i byens rum, og et attraktivt bymiljø understøtter byens handelsliv og serviceerhverv. Den fysiske planlægning og udformningen af byens rum skal derfor ske med blik for synergierne mellem erhvervsliv og byliv. Der er et potentiale i at anvende flere stueetager i eksisterende byggeri og nybyggeri til mindre erhverv til gavn for både erhvervslivet og det lokale bymiljø. Der er også et potentiale i at skabe samarbejder med lokale aktører om at bevare og udvikle attraktive mødesteder i byens rum, og i at byens grundejere arbejder for at få deres udlejningsstrategier til at understøtte et varieret handels- og bymiljø, som det er lykkedes i Århusgade-kvarteret i Nordhavn.**
  - *Forslag om, at kommuneplanen muliggør, at den maksimale bebyggelsesprocent kan overskrides, hvis etagearealet benyttes til håndværkserhverv og kreative erhverv – som det i Kommuneplan 2019 er tilfældet med bestemmelsen om særlige bebyggelsesforhold til fremme af kulturelle formål og idræt (J).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket tages i betragtning i det videre arbejde med tilpasning af kommuneplanens retningslinjer for erhverv.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkning om at erhvervslivets rammevilkår er afgørende for et stærkt og attraktivt København (97), samt at strategien bør anerkende detailhandlens betydning for København, og at dette bør fremgå tydeligere af strategien (97).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: I Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 er det et mål at fastholde København som hovedstadsregionens overordnede butiks- og oplevelsescenter ligesom det er et mål at sikre alsidige indkøbsmuligheder i alle bydele. For at sikre gode rammevilkår for detailhandlen er der udarbejdet en detailhandelsanalyse forud for revisionen af kommuneplanens detailhandelsbestemmelser.
    - Anledning til ændringer: **Ja**, s. 68, spalte 3: "En levende og varieret detailhandel har stor betydning for **byens økonomi og arbejdsmarked, samt** for københavnernes hverdagsliv." Desuden henledes opmærksomheden på, at der også foreslås et nyt afsnit om, at udformningen af byens rum skal ske med blik for synergierne mellem erhvervsliv og byliv, bl.a. med henblik på at understøtte handelslivet.

- *Opbakning om intention i strategien om et tæt samarbejde mellem kommunerne i hovedstaden om fælles udfordringer, bl.a. om koordinering af bolig- og erhvervsudbygningen med særligt fokus på ældre erhvervsområder, der i mange kommuner er under pres for omdannelse (134).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune gennemførte i 2022 en analyse af planlægning for håndværkserhverv. Analysen viste, at befolkningsvækst og byomdannelse påvirker håndværks- og værkstedsvirksomhederne, og mange oplever ifølge de adspurgte erhvervsorganisationer udfordringer, der har betydning for deres fremtidige virke og lokalisering. Analysen viste også, at kun 20 pct. af det samlede areal til blandet erhverv, industri og havneformål i København og omegnskommunerne ligger i Københavns Kommune, og særligt på Vestegnen samt i Ballerup, Herlev og Gladsaxe findes et større udbud af erhvervsarealer. Tilsvarende er det også primært kommunerne med de store erhvervsområder, der oplever efterspørgsel på ejendomme til håndværkserhverv. I en ekstern analyse fra 2018 vurderedes det, at der i hele hovedstadsområdet er et bredt udvalg af ejendomme til håndværkserhverv, og der vurderes ikke at være knaphed på arealer til disse virksomheder. Økonomiforvaltningen vurderer dog, at håndværkserhvervene de næste årtier kan blive presset længere væk fra Københavns Kommune i takt med, at erhvervsområderne i de nære omegnskommuner bliver omdannet.
  - Københavns Kommune samarbejder med de øvrige kommuner i hovedstadsområdet gennem Greater Copenhagen, Kommunekontaktråd Hovedstaden (KKR H), Kommunernes Landsforening (KL) og bilateralt ift. konkrete projekter og generel videnopbygning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at begrebet "bilfri by" droppes, da det kan være et planlægningsmæssigt benspænd og ikke hænger så godt sammen med ønsket om også at rumme forskellige erhverv i byen (G).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanens retningslinjer og redegørelse for parkering regulerer byudviklingsområderne som helt eller delvist bilfri bydele med henblik på at skabe en CO2-neutral og mindre bilafhængig by. I Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 er der dog opmærksomhed på, at særligt håndværksvirksomheder typisk har et lille arealforbrug men et højt bilejerskab samtidigt med, at virksomhedernes eksistensgrundlag beror på den daglige kørsel med varebiler. I Arbejdsprogram for Kommuneplan 2024 fremgår det derfor, at det vil blive undersøgt, hvordan kommuneplanen kan skabe bedre rammer for parkering til håndværkserhverv.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at antallet af cafeer og natklubber i et område nedsættes via lokalplaner, konkret i Indre By (115).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Lokalplaner kan, hvor der foreligger en konkret planmæssig begrundelse, afskære anvendelsen til visse serviceerhverv. Dette fastlægges ikke med kommuneplanen. Planlægning har ingen virkning for eksisterende lovlig anvendelse, der kan fortsætte uændret.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om erhvervsudvalget som alibi fremfor reel inddragelse. Et ønske om et erhvervsudvalg til gavn, ikke navn, med erfarne erhvervsfolk repræsenteret (31).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune har ikke et erhvervsudvalg, men har siden 2014 haft et erhvervsråd, der består af repræsentanter fra små og store virksomheder, uddannelsesinstitutioner, øvrige organisationer, fagforeninger og de fire borgmestre, der har ansvar for erhvervsområdet. Rådet er med til at sætte retningen for byens erhvervs politik og bidrager til en langsigtet erhvervs- og vækststrategi for København. Derudover drøfter rådet centrale erhvervsmæssige problemstillinger, skaber et tæt samarbejde mellem Københavns Kommune, erhvervslivet og byens uddannelses- og forskningsinstitutioner og profilerer København som erhvervsby over for danske og internationale virksomheder og medarbejdere.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om en fælles plan for udvikling af bygningsmassen i Copenhagen Science City mod et større og stærkere innovationsøkosystem, som også kan løfte området socialt og fysisk, samt et ønske om, at Københavns Kommune spiller en nøglerolle i udvikling af dette arbejde (36).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune har været en aktiv deltager i Copenhagen Science City siden begyndelsen og bidrager til udarbejdelse og realisering af hidtidige planer og visioner for innovationsdistriktets udvikling. Københavns Kommune er fortsat optaget af Copenhagen Science Citys udvikling og vil bidrage aktivt fremtidige aktiviteter. Herunder en fælles plan for, hvordan bygningsmassen kan være med til at indfri områdets potentiale.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at dækningsafgiften fjernes (22).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Dækningsafgifter reguleres ikke i kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Forslag om, at Københavns Kommune kan nedsætte task forces til kritiske sagsområder, eksempelvis rammevilkår for små erhverv og store events (A).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget tages til efterretning.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Et ønske om stærkere branding af København på ejendomskonferencer (A).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget tages til efterretning.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Et ønske om, at industriområderne fastholdes i de kreative områder og ikke omdannes, da det skaber liv i kvartererne og grobund for kreative erhverv (78).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Afgørelser om at omdanne disse områder træffes ud fra konkrete vurderinger, der bl.a. afvejer omdannelses betydning for den overordnede udvikling i disse områder. Økonomiforvaltningen er opmærksom på det fortsatte behov for fastholdelse af arealer til industri og blandende erhverv, herunder kreative erhverv samt betydningen af visse områders særlige karakter og bidrag til det lokale byliv og byens økonomi. Derfor er det fortsat et mål i kommuneplanlægning at fastholde de udpegede 'kreative zoner', som kan være beliggende i gamle industriområder såsom i erhvervsområder (såkaldte J- og E-rammer i kommuneplanen), og hvis formål bl.a. er, at der stadig findes områder med lidt ældre og varieret erhvervsbebyggelse og fleksible lejemål. Planmæssigt er der dog ikke muligheder for at afgrænse kreative erhverv fra

andre typer serviceerhverv. Kreative virksomheder kan eks. også være kontorerhverv. Derfor er der også blevet udarbejdet en analyse af planlægningen for kreative- og håndværkererhverv med fokus på virksomhedernes fremtidige lokaliseringsmuligheder. Anbefalingerne tages med videre i det kommende arbejde med Kommuneplanen 2024.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Et ønske om fokus på hvordan man både vil understøtte erhvervsudvikling og samtidig begrænse motoriseret trafik (99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 indeholder mål og anbefalinger om fortætning af stationsnære områder kombineret med en indsats for forbedring af kollektiv trafik (Eks. mere metro), udvikling af cykelstier og supercykelstier, så borgerne nemt kan komme fra deres bolig til arbejde uden behov for motoriserede køretøjer. Målene for erhverv dækker også et fokus på at indtænke stationsnære kontorerhverv og flere/nye muligheder for kreative og alternative erhvervsformer i eksisterende bykvarterer. Anbefalingerne i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 dækker også byudvikling af nye områder med en udvidet og veludbygget infrastruktur, hvorfor Økonomiforvaltningen ser dette fokusområde som indarbejdet.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at der i fremtidig byudvikling gøres flere erfaringer med cirkulær økonomi og socialøkonomiske virksomheder (143).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen har, med overborgmesteren i spidsen, nedsat et midlertidigt råd for Demokratiske, Kooperative og Socialøkonomiske virksomheder. Flere medlemmer i rådet har bl.a. udtrykt ønske om, at der allokeres lokaler og faciliteter til disse virksomhedstyper.
  - Anledning til ændringer: Nej. På side 65 i Kommuneplanstrategien fremgår det, at der skal være plads til både socialøkonomiske og cirkulære virksomheder.

- *Ønske om konkretisering af pointe om borgernes muligheder for fremtidssikret og relevant arbejde og kompetenceudvikling (54).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med hensigten i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 og imødekommes derfor.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 17, spalte 3: Byens erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner er vigtige for Danmark og Hovedstadsregionen. De skal sikre udviklingen af nye arbejdspladser og kompetencer for byens borgere. Samtidig kan de tiltrække nye borgere, som kommer for at arbejde, forske eller studere. De bidrager til understøt det levende byliv, som er resultatet af de mange befolkningsgrupper, der dagligt bor, studerer eller arbejder i byen.

- *Ønske om fokus på lokalisering af erhvervs- og ungdomsuddannelser i alle dele af byen (64, 54), samt fokus på fordeling af dertilhørende erhvervs miljøer/arbejdspladser i hele byen og i nye byudviklingsområder samt udsatte boligområder (54).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget tages til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 4: Boliger

- *Spørgsmål til hvordan Københavns Kommune kan regulere boligtyper med blik for sammensætning af ejer-, andels- og lejeboliger i København (O).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen har på nuværende tidspunkt mulighed for at stille krav til andelen af almene boliger i nye lokalplaner, men kan ikke stille krav om andre ejerformer. Det indgår i arbejdsprogrammet for Kommuneplan 2024, at kommunen indgår dialog om og arbejder for, at kommunerne får mulighed for at regulere bl.a. andelen af ejerboliger eller andre boligtyper i nye byudviklingsområder, så der kan skabes en varieret boligsammensætning. Se i øvrigt næste punkt.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Spørgsmål til hvordan kommunen vil sikre etablering af ejerboliger og almene boliger (D), samt hvordan der kan skabes stærkere incitamenter for etablering af almene boliger (K).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen har på nuværende tidspunkt mulighed for at stille krav om op til 25 pct. af almene boliger i nye lokalplaner, men kan ikke stille krav om andre ejerformer. Det indgår i arbejdsprogrammet for Kommuneplan 2024, at kommunen indgår dialog om og arbejder for, at kommunerne får mulighed for at regulere bl.a. andelen af ejerboliger eller andre boligtyper i nye byudviklingsområder, så der kan skabes en varieret boligsammensætning.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at Københavns Kommune får mulighed for at kræve, at nye boliger etableres som ejerboliger frem for private lejeboliger (V).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvor det på s. 57 fremgår, at kommunen indgår dialog om og arbejder for, at kommunerne får mulighed for at regulere bl.a. andelen af ejerboliger eller andre boligtyper i nye byudviklingsområder, så der kan skabes en varieret boligsammensætning.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at når der bygges familieboliger, at det også tænkes ind, at boligen skal kunne bebos af andre typer bofællesskaber, eks. kollektiver (S).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvor det fremgår, at nye typer af boliger skal imødekomme de københavnere, som ønsker boligfællesskaber eller andre boformer, hvor forskellige former for fællesskab eller deleordninger er integreret i boformen. Eksempelvis bofællesskaber for skilsmisseforældre med delebørn, seniorbofællesskaber for ældre, regnbuefamilier, unge studerende og mange flere.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønsker om forskellige boligtyper, herunder mindre boliger/tiny houses (13, S, 56), plejehjem (116), seniorbofællesskaber (116, 83), herunder konkret lovgivning, der kan muliggøre seniorbofællesskaber (119), samt mulighed for studiebolig på vand (132), herunder ønske om en mere differentieret beskrivelse af boligtyper og deres anvendelse (54).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvor det bl.a. fremgår, at kommunen arbejder for en varieret udvikling i boligtyper på tværs af byområder. Det kan bl.a. være boliger, der

- fremmer fællesskaber på tværs af generationer og bofællesskaber for seniorer. Det fremgår også, at kommunen arbejder for alternative boformer og fleksible boligtyper.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at private boliger (ejer og leje) omdannes til almennyttige boliger (84).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det står ejere af private boliger frit for at sælge eller omdanne private boliger til almene boliger. Kommunen har ikke hjemmel til at pålægge ejere at sælge eller omdanne boliger til andre ejerformer.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønsker til varierede boligformer (6, G, 42, 79), herunder på tværs af byområderne, som understøtter den blandende by (13, 83, G), herunder konkret for udviklingen af Refshaleøen (79), med lokale fællesskaber (6, G), som understøtter forskellige familieformer (G), herunder ønske om fleksible boliger, der let kan omdannes alt efter beboere (132, 64).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med hensigten i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvor det bl.a. fremgår, at nye byområder skal udvikles, så de har en blandet karakter, både hvad angår funktioner, ejerformer, boligstørrelser og -typer. Det samme gælder byudvikling i de eksisterende bykvarterer. Det fremgår også at Københavns Kommune vil samarbejde med byggeriets aktører om nye boformer, samt at der skal tænkes i alternative boformer og fleksible boligtyper, som kan omdannes, så de passer til forskellige livsfaser, familieformer og indkomster, alt efter, hvad der er behov for på det givne tidspunkt.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at der bygges flere andelsboliger (13, S).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Fastsættelse af mål for byggeriet afhænger af muligheden for at kunne påvirke realiseringen. I Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 fremgår det, at Kommuneplan 2024 skal vurdere, hvordan byggeri af andelsboliger kan fremmes samt, at kommunen arbejder for, at kommunerne får mulighed for at regulere bl.a. andelen af ejerboliger eller andre boligtyper i nye byudviklingsområder, så der kan skabes en varieret boligsammensætning. Økonomiforvaltningen henviser således til, at forslaget allerede er indeholdt i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, men at der ikke er et fagligt grundlag for at fastsætte et konkret mål for byggeriet af andelsboliger.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at der bygges flere almene boliger (13, 116, 108, 142, 99), herunder forslag til højere procent-målsætninger for almene boliger (13, 108, 99), samt at almene boliger får et større fokus i strategien (140, 99), herunder ønske om betingede byggetilladelser og rækkefølge for byggeri (108), samt ønske om fortætning og fill-in med almene boliger (108), samt eventuel lempelse af andre krav ved fill-in og fortætning (108), samt ønske om måltal for almene boligtyper, hvor familieboliger prioriteres (108), samt ønske om at studieboliger opføres som almene boliger (108), herunder konkret ønske om at aftalen mellem den tidligere regering og Københavns Kommune om at 25 pct. af boligerne omfattes af de nye lokalplaner og 40 pct. af boliger i By & Havns områder bør være almene, nævnes i strategien (99).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: I forbindelse med udarbejdelsen af Kommuneplan 2024 vil Økonomiforvaltningen vurdere muligheder for etablering af almene boliger og fastsætte målsætning for den kommende planperiode. I fastsættelsen af de konkrete måltal er det vigtigt at sikre en god balance mellem boliger til forskellige målgrupper, herunder familie-, ældre, og ungdomsboliger. Forvaltningen bemærker, at det

- forventes, at kommunerne med ny lovgivning får mulighed for at stille krav om studieaktivitet i private ungdomsboliger, hvorfor denne boligtype sammen med almene ungdomsboliger er et væsentligt bidrag til at løfte udfordringen med mangel på studieboliger i København. Aftalen mellem den tidligere regering og Københavns Kommune om op til 40 pct. almene boliger i nye byudviklingsområder er nævnt på s. 41.
- Anledning til ændringer: **Ja**, s. 41, 1. spalte: Efter aftale med staten går kommunen i dialog med grundejere, bl.a. By & Havn, om etablering af op til 40% almene boliger i byudviklingsområderne via grundkøbslån. **Herudover er kommunen løbende i dialog med almene boligselskaber om fortætning med nye boliger på almene matrikler.**
  - s. 57 under ... det gør kommunen også: **Arbejder for, at kommunerne får mulighed for at rækkefølgeplanlægge, så almene og private boliger opføres i samme takt.**
- *Bemærkning om vigtigheden af andelsboliger i ambitionen om at skabe en blandet by, herunder forslag til, hvordan det kan indarbejdes i strategien (81), samt understregning af ønsket om at kunne regulere andelen af andelsboliger i nye byudviklingsområder herunder forslag til, hvordan det kan indarbejdes i strategien (81), dertil et ønske om, at de nye fællesskabsorienterede boligformer opføres som andelsboligforeninger (81), samt bemærkning om, at andelsboliger modvirker stigende boligpriser (81), herunder ønske om støtte til opkøb og omdannelse til andelsboliger, der falder under tilbudspligten, med mulighed for anvisningsret, samt kommunegaranti (ved nybyggeri), evt. med aftaler om anvisning og social støtte (eks. renoveringsstøtte) til andelsboligforeninger, der tager socialt ansvar (81).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forvaltningen indgår gerne i dialog om andelsboligsektorens muligheder for at tage socialt ansvar og muligheder for etablering af flere andelsboliger i København. Forslaget er i øvrigt i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 og imødekommes delvist.
    - Anledning til ændringer: **Ja**, s. 57, spalte 1: Herunder mulighederne for at understøtte variation i boligtyper og ejerformer, **bl.a. med andelsboliger og ejerboliger**, i eksisterende almene boligområder, eks. de udsatte byområder.
s. 57, spalte 2: Indgår dialog om og arbejder for, at kommunerne får mulighed for at regulere bl.a. andelen af ejerboliger, **andelsboliger** eller andre boligtyper i nye byudviklingsområder, så der kan skabes en varieret boligsammensætning.
  - *Bemærkning om at andelssektoren kan være med til at løfte den boligsociale dagsorden, med konkret forslag om frivillige aftaler for sociale kriterier i udlejningen af restlejemål i andelsforeninger mod eventuel støtte (81).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forvaltningen indgår gerne dialog om andelsboligsektorens muligheder for at tage socialt ansvar og løfte den boligsociale dagsorden.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om at der ses mere individuelt på fortætningsager i almene boligområder, så der sikres en blandet by (71).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om fokus på etablering af billige boliger (143), herunder problematisering af, at grunde i Nordhavn sælges på markedsvilkår ift. mulighed for at etablere billige boliger (O).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: I Nordhavn er der indgået en aftale med By & Havn og staten om at muliggøre op til 40 pct. almene boliger i de nye udviklingsområder. Det fremgår af lovgivningen for By & Havn, at selskabet skal fungere på forretningsmæssige vilkår, dvs. at grunde skal sælges til markedspris.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om fokus på etablering af flere mindre boliger (107, 79), at ungdomsboliger skal være billige og kun skal være tilgængelige for studerende og unge (105, 142), herunder forslag om, at der udvikles en standard for studieboliger (S), samt at kollegier og ungdomsboliger også er tilgængelige for andre studerende end universiteternes (S).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: I forbindelse med Kommuneplan 2024, vil der blive fastlagt nye mål for byggeriet af ungdomsboliger i København. I almene ungdomsboliger er der krav om studieaktivitet. Det samme gælder i overvejende grad også private kollegieboliger. I private ungdomsboliger, er det for nuværende ikke muligt for kommunen at stille krav om studieaktivitet. Det fremgår dog af regeringens lovprogram for efteråret 2023, at der fremsættes lovforslag om en kommende revision af planloven, hvorefter der forventeligt vil være krav om studieaktivitet i nye private ungdomsboliger. Kollegier og ungdomsboliger er som udgangspunkt tilgængelige for studerende på professionshøjskoler og for internationale studerende, da studiekravet opfyldes ved, at den studerende er i gang med en officielt godkendt uddannelse. Kommunen har dog ikke hjemmel til at regulere, om private udlejere vil målrette udlejningen til bestemte grupper af studerende.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at kommunen understøtter tilgængeligheden af ungdoms- og kollegieboliger (S), herunder ved at tilbyde rådgivning til internationale studerende (S), at etablere en fælles portal for ungdoms- og kollegieboliger (S).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune arbejder for at ungdomsboliger i kommunen skal være mere tilgængelige og at der kun skal være ét indstillingsudvalg i København, mod de to, der er i dag. International House oplyser internationale studerende om, hvordan man kan finde en bolig i København. Herudover tilbyder kommunen start-up housing til alle studerende, som er et midlertidigt boligtilbud ifm. studiestart. Københavns Kommune ønsker en løbende dialog med elev- og studenterbevægelsen om forholdene og adgangen til boliger for unge og studerende. Det skrives ind i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 56, under arbejdsprogram: Analysere ungdomsboligbyggeriet med henblik på at fastsætte ny målsætning for antallet af nye ungdomsboliger. Derudover ønsker Københavns Kommune en løbende dialog med elev- og studenterbevægelsen om forholdene og adgangen til boliger for unge og studerende.
- *Ønske om 'tag over hovedet'-garanti for studerende, som det er indført i Aarhus (119).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen tilbyder start-up housing til alle studerende, som er et midlertidigt boligtilbud ifm. studiestart.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at Refshaleøen bliver et sted med et aktivt studiemiljø og studieboliger (132).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at kommunen ønsker en varieret sammensætning af boligtyper på tværs af byen, herunder også i byudviklingsområderne. Det fremgår desuden, at ungdomsboligbyggeriet vil blive analyseret med henblik på at fastsætte en ny målsætning for antallet af nye

- ungdomsboliger. I forbindelse med den konkrete planlægning for byudviklingen på Refshaleøen vil der blive taget stilling til omfanget af ungdomsboliger samt behovet for evt. placering af uddannelsesinstitutioner i området.
- Anledning til ændringer: Nej.
-
- *Ønske om, at boligstøttereglerne ændres (S, 107), konkret ift. kollektiver (S, 107), konkret for at gøre det muligt at få boligstøtte, når man bor på kollegie (S).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Regler om boligstøtte er reguleret i boligstøtteloven. Det fremgår dog af kommunens studielivspolitik, at kommunen vil arbejde for at få ændret bestemmelserne, det er dog ikke kommunen der selv kan ændre dem, da de er lovgivningsbestemte.
    - Anledning til ændringer: Nej.
-
- *Ønske om, at studenterorganisationer indtænkes ifm. velkomsten af internationale studerende (S), samt at studerende inddrages ifm. studiestarten for internationale studerende (S), samt at der tilbydes juridisk vejledning om boligforhold til internationale studerende (107).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Planlægning af velkomst og introforløb af internationale studerende reguleres ikke i kommuneplanen. Københavns Kommune har stort fokus på internationale studerende, herunder gennem bl.a. Head Start og Greater Copenhagen Career program, der bl.a. forbereder internationale studerende på jobsøgning og giver dem indsigt i det danske arbejdsmarked. International House oplyser internationale studerende om, hvordan man kan finde en bolig i København.
    - Anledning til ændringer: Nej.
-
- *Bekymring om stigende boligpriser, herunder at de betyder, at lavtlønnede og modtagere af offentlige ydelser ikke har råd til at bo i byen (116), at kun velhavende personer og organisationer har mulighed for at købe og leje (142) og ønske om en konkret målsætning om antal betalbare boliger, der skal bygges i en given periode, for at møde behov for betalbare boliger (80).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: I forbindelse med udarbejdelsen af Kommuneplan 2024 vil Økonomiforvaltningen vurdere muligheder for etablering af almene boliger og fastsætte målsætning for den kommende planperiode. Se i øvrigt punktet nedenfor.
    - Anledning til ændringer: Nej.
-
- *Ønsker om, at en familiebolig ikke kun defineres ud fra boligstørrelse (G, 125).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: En familiebolig er ikke primært defineret ud fra størrelse. En familiebolig er defineret som en bolig for alle og er ikke målrettet bestemte brugergrupper såsom f.eks. ungdomsboliger og ældreboliger.
    - Anledning til ændringer: Nej.
-
- *Ønske om mulighed for at bygge endnu mindre familieboliger end 50 m² og 40 m², i byudviklingsområder, for at sikre betalbare boliger (80, 125), herunder at minimumsstørrelserne gøres generelle for alle boligtyper (125).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at nye byområder skal udvikles, så de har en blandet karakter, både hvad angår funktioner, ejerformer, boligstørrelser og -typer. Udgangspunktet er at fastholde kommuneplanens bestemmelser om boligstørrelser, så de får længere tid til at virke, og udarbejde en

analyse af udviklingen i produktionen af små og store boliger. Det fremgår af en protokolbemærkning, som et flertal af Borgerrepræsentationen har tilsluttet sig, at det frem mod kommuneplanen vil være fornuftigt at analysere boligbehovet bredt set. Med fokus på behovet for større familieboliger, men også mindre boliger. Det bemærkes, at regulering af boligstørrelsesbestemmelser indgår som del af Kommuneplan 2024 og forvaltningens forslag til regulering vil komme i intern såvel som offentlig høring i løbet af 2024.

- Anledning til ændringer: Nej.
- *Et ønske om at boligstørrelserne varieres i højere grad, så det svarer til det enkelte byområdes behov eller udfordringer (78), konkret ønskes boligstørrelsesproblematikken, særligt for Bispebjerg, nævnt i strategien, konkret for Bispebjerg bør der arbejdes for at nybyggeri lever op til et gennemsnit på 80 kvadratmeter (78).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvor det fremgår, at det skal sikres, at nybyggeri bidrager til at sikre en variation i boligernes størrelse i de enkelte kvarterer. Det bemærkes, at regulering af boligstørrelsesbestemmelser indgår som del af Kommuneplan 2024 og forvaltningens forslag til regulering vil komme i intern såvel som offentlig høring i løbet af 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at 95m²-reglen fjernes ifm. nybyggeri (107).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at kommuneplanens bestemmelser om boligstørrelser i udgangspunktet fastholdes, så de får længere tid til at virke. Det bemærkes, at regulering af boligstørrelsesbestemmelser indgår som del af Kommuneplan 2024 og forvaltningens forslag til regulering vil komme i intern såvel som offentlig høring i løbet af 2024. Forvaltningen udarbejder en analyse af udviklingen i produktionen af små og store boliger. Dette bl.a. med henblik på en eventuel mindre justering af regulering af byggeriet af de større familieboliger. Det fremgår af Boligdegørelsen 2023, at der gennem de seneste par år er opført væsentlig flere mindre familieboliger, hvilket har medført et fald i den gennemsnitlige størrelse for nye familieboliger. Der er desuden opført mange ungdomsboliger.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at der bygges flere større boliger (150), herunder familieboliger (G) herunder flere billige familieboliger (V).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: I forbindelse med udarbejdelsen af Kommuneplan 2024 vil Økonomiforvaltningen vurdere det fremtidige boligbehov og fastsætte nye målsætninger for både almene boliger og det generelle boligbyggeri i den kommende planperiode.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om en analyse der dokumenterer de regler og den lovgivning, der skal tilvejebringes for at sikre opførelsen af små billige boliger i København (80).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune har et stort løbende fokus på at sikre billige boliger til den boligsociale anvisning. I forlængelse af indgåelse af Hjemløseaftalen i 2021 er der igangsat en række forskellige indsatser i Københavns Kommune for at understøtte opførelse/tilvejebringelse af billige boliger, herunder afdække de lovmæssige rammer herfor. Det omfatter bl.a. afdækning af muligheder for etablering af yderligere skæve boliger (herunder midlertidige skæve boliger, som pt. ikke er muligt i planloven), samt drøftelser med BL's (interesse- og

brancheorganisation for de almene boligorganisationer) 1. kreds om krav fra Københavns Kommune om at bygge billige boliger til den boligsociale anvisning i alment nybyggeri. Dertil kommer at der er igangsat en analyse mellem kommunen og BL af, hvordan der kan bygges flere små billige boliger. De almene boligorganisationer har, med Hjemløseaftalen, desuden fået mulighed for økonomiske tilskud til at tilvejebringe billige boliger i det eksisterende almene byggeri. De lovgivningsmæssige rammer for billige boliger reguleres imidlertid ikke med kommuneplanen. I stedet indgår emnet i de løbende drøftelser mellem Københavns Kommune og regeringen om boligområdet.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønsker og bemærkninger imod væksten i boliger, konkret at Københavns Kommune på et tidspunkt trækker en grænse for, hvor meget der skal bygges, og hvor mange der skal bo i kommunen (I, 84, 116, 123, 138), herunder at der ikke bygges i baggårde eller huludfyldes i karreer og specifikt for Christianshavn (99), at pladsen i nye byudviklingsområder hovedsageligt skal bruges til offentlige servicefunktioner og grønne friarealer (40), at nye boliger ikke må tage plads fra grønne områder (46), at flere boliger ikke løser udfordringerne med stigende boligpriser (I, 40, 123), at befolkningsvæksten ikke er en naturlov (123), samt at boligudviklingen de seneste 20 år har haft utilsete konsekvenser eks. for kultur/fritid-, institutionsområdet, trafik/parkering, grønne områder, forurening, mental sundhed (70).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er ikke muligt for kommunen med kommuneplanen, eller med andre redskaber, at forhindre tilflytning til København eller befolkningsvækst som følge af et højt antal fødsler. Analyser af boligområdet foretaget ifm. Kommuneplan 2019 viser, at øget boligbyggeri har en prisdæmpende effekt på boligmarkedet, og en begrænsning af byggeri, via eks. at stille færre arealer til rådighed til byudvikling, derfor må forventes at medføre en stigning i boligpriser i København. I forbindelse med udlæg af nye arealer, sikres det med kommuneplanen, at der tilvejebringes nye rekreative grønne områder - ofte på arealer, hvor der ikke tidligere har været mulighed for rekreativ anvendelse. Herudover planlægger kommunen løbende for, at der tilvejebringes den nødvendige infrastruktur og kommunale funktioner såsom daginstitutioner, skoler, idrætsfaciliteter, plejehjem osv. i de nye boligområder. Boligudbygningen vil helt overvejende skulle finde sted i byudviklingsområderne, men der forventes også, at der vil blive etableret boliger i den eksisterende by ifm. nybyggeri og ændret anvendelse af eksisterende bygninger.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at boliger i København er med bopælspligt (13, 123, I, H, 142, 99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Siden 2000 er der i alle lokalplaner i Københavns Kommune som udgangspunkt blevet stillet krav om, at nye boliger skal anvendes som helårsboliger. Indtil 1. januar 2021 var kravet om anvendelse til helårsbolig også opfyldt, når en bolig blev anvendt til beboelse i mindre omfang. Ved folkeregistertilmelding eller hvis en bolig anvendes i mere end 180 nætter på et år, bliver boligen omfattet af boligreguleringsloven, herefter er der stedse krav om folkeregistertilmelding/ anvendelse mindst 180 dage om året af boligen. Per 1. januar 2021 er boligreguleringsloven blevet skærpet, således at ejeren af en bolig, som i en lokalplan er fastlagt til helårsbolig, skal sørge for, at boligen tages i brug til helårsbeboelse. Ejeren skal sørge for, at en bolig, der bliver ledig og som hidtil har været benyttet helt eller delvis til helårsbeboelse, fortsat benyttes til beboelse. Hvis en bolig har været ledig i mere end 6 uger, skal ejeren foretage anmeldelse af den ledige lejlighed til kommunen, hvorefter kommunen som udgangspunkt kan anvise en ny beboer. Boliger fastlagt til helårsboliger i en lokalplan bekendtgjort før 1. januar 2021 bliver først omfattet af

- boligreguleringslovens skrappe krav om helårsbeboelse ved den første folkeregistertilmelding på adressen. Teknik- og Miljøforvaltningen fører aktivt tilsyn og kontrol med tomme boliger, herunder boliger, som (endnu ikke) er omfattet af boligreguleringsloven.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om en boligudvikling med fokus på omdannelse af bygninger og hvor der ikke nedrives boliger (3, 123), herunder ønske om, at tomme bygninger omdannes til boliger (3) og studieboliger (S).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Ca. en fjerdedel af al nybyggeri bliver etableret i den eksisterende by (og dermed ikke i byens byudviklingsområder). Boligredøgørelsen fra Københavns Kommune for 2023 viser, at ca. halvdelen af nye boliger i den eksisterende by opstår ved omdannelse af eksisterende bygninger, erhvervsbygninger der ændres til boligformål. Det er tillige i meget stort omfang ungdomsboliger, der etableres i tidligere erhvervsbyggeri. Kommuneplanen giver mulighed for konverteringer til boligformål i konkrete områder, samt understøtter fortætning af den eksisterende by med regulering for bl.a. huludfyldning og etablering af tagboliger. Se i øvrigt næste punkt.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Spørgsmål til, om det transport-, klima- og CO2-mæssigt giver mere mening at renovere og ombygge den eksisterende boligmasse, så der er plads til flere på færre kvm (40).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af Boligredøgørelsen 2023, s. 112, at det mest bæredygtige ofte er at sparre på byggematerialerne ved at omdanne eksisterende bygninger i stedet for at bygge nye. Det fremgår også på s. 21, at der siden 2008 er opstået 8.000 nye boliger i København ved at omdanne eksisterende bygninger. Boligredøgørelsen 2023 blev behandlet på Borgerrepræsentationens møde den 12. oktober 2023.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Spørgsmål til hvordan Københavns Kommune arbejder med omdannelse af tomme erhvervslokaler til boliger (O), samt ønske om brug af eksisterende bygningsmasse til boliger, fremfor eks. serviceerhverv og hoteller (154).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen indeholder generelt fleksible anvendelsesbestemmelser, som i mange områder giver mulighed for både boliger og serviceerhverv mv. Her vil grundejeren eller bygningsejeren have gode muligheder for at omdanne en bygning fra erhverv til bolig, hvis der vurderes at være forretningsmæssigt forsvarligt og i øvrigt opfylder bygningsreglementets krav. I Boligredøgørelsen 2023, som er behandlet på Borgerrepræsentationens møde den 12. oktober 2023, fremgår det således, at der siden 2008 er etableret ca. 8.000 boliger i eksisterende bygninger, helt overvejende ifm. omdannelse af erhvervsbygninger. Det svarer til ca. halvdelen af de nye boliger, som er opstået udenfor de større udviklingsområder.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Forslag til, at der i Indre By bygges ekstra etager med lejligheder ovenpå eksisterende bygninger ved brug af gammel byggeskik (133).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af Boligredøgørelsen 2023, s. 21, at der siden 2008 er kommet mere end 2.000 nye boliger i Indre By. Langt hovedparten er

- etableret i eksisterende bygninger. Kommunen har ikke hjemmel til at pålægge en bygningsejer at fortætte en eksisterende bygning.
- Anledning til ændringer: Nej.
-
- *Ønske om et stærkere samarbejde mellem kommunen og andelsboligsektoren omkring boligdagsordenen, særligt ift. implementering af hjemløseaftalen, herunder forslag til, hvordan det kan indarbejdes i strategien (81).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 og imødekommes delvist.
    - Anledning til ændringer: Ja, s. 41, spalte 1: Kommunen arbejder herunder for implementering af hjemløseaftalen, hvor ambitionen er at afskaffe langvarig hjemløshed. Københavns Kommune er i løbende dialog med de almene boligselskaber og andre relevante aktører for at sikre billige boliger, der er egnede til boligsocial anvisning, for byens udsatte borgere. I den sammenhæng ønsker kommunen en tættere dialog med eks. andelsboligsektoren om at løfte denne dagsorden i fællesskab.

  - *Bemærkning om at målsætningerne på hjemløshedsområdet i kommuneplanstrategien ikke kan indfries ved de forslåede indsatser i strategien (80).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen anvender alle tilgængelige redskaber til at løse hjemløseproblematikken i København, men deler samtidig opfattelsen i høringssvaret af, at de tilgængelige redskaber på nuværende tidspunkt ikke er tilstrækkelige til at løse udfordringerne på kort sigt.
    - Anledning til ændringer: Nej.

  - *Bemærkning om uhensigtsmæssige placeringer af boliger og tilbud til udsatte (96).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen bestræber sig altid på at finde de bedste placeringer til kommunale institutioner og boligtilbud til byens svageste borgere. I en tæt by som København kan det være vanskelige at sikre optimale betingelser for alle tilbud. Kommune bestræber sig ydermere på at tage højde for lokalområdet og at fordele kommunale tilbud i hele byen for at undgå koncentration af bestemte brugergrupper.
    - Anledning til ændringer: Nej.

  - *Ønske om at der formuleres et nyt mål om udsatte by- og boligområder (54).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår på s. 40 i strategien, at København skal være en by uden udsatte by- og boligområder.
    - Anledning til ændringer: Nej.

  - *Spørgsmål til teksten under figur 3.6: Der står, at København er vokset med 80.000 familier, men at der kun er bygget 43.000 boliger, så hvor bor de resterende 37.000 familier? (138).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Efterslæbet i boligbyggeriet efter finanskrisen har medført en fortætning i boligmassen med færre kvadratmeter pr. beboer, flere personer pr. bolig og at langt flere deler bolig med nogen, de ikke er i familie med.
    - Anledning til ændringer: Nej.

  - *Et ønske om præcisering af figurtekst til figur 2.3 (99).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget indarbejdes i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 23: Y-akse beskrivelse tilføjes Figur 2.3: Antal indbyggere pr. år.
- *Et ønske om, at det fremgår af strategien, hvor mange personer, der bor i den nuværende boligmasse pr. boligtype og hvor mange, der forventes at skulle bo i de kommende boliger (54).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med hensigten i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvor det bl.a. fremgår i figurteksten til figur 3.5, at der i 2022 i gennemsnit boede to personer pr. bolig i Københavns Kommune. Som det fremgår af figurtekst til figur 3.7, er det forventede boligantal baseret på, at Københavnerne bliver ved med at bo som i dag. Desuden henvises til Boligreddegørelsen 2023, hvor det på s. 65 fremgår, at der forventes et behov på 64.000 boliger frem mod 2050. Da stigningen i befolkningen primært forventes blandt enlige og par uden børn, er det især mindre og mellemstore boliger, der er behov for. Omkring 55 pct. af behovet vil være boliger under 80 m², mens omkring en fjerdedel af behovet vil være boliger på mindst 100 m².
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om at kommunen undersøger og understøtter etablering af byggefællesskaber (120).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: På baggrund af et medlemsforslag fra Borgerrepræsentationen har forvaltningen undersøgt muligheder for at fremme etablering af byggefællesskaber (se pkt. 15, Teknik- og Miljøudvalgets møde 18.09. 2023.). Kommunen har ikke muligheder (lovhjemmel) for, via kommune- og lokalplanlægning, at fastlægge bestemmelser om at nye boliger skal opføres som byggefællesskaber. Hvor kommunen er grundejer, har kommunen mulighed for at tilrettelægge udbud af byggeret til boliger, så byggefællesskaber får de bedste forudsætninger for at så kunne købe en grund til deres byggeprojekt. Men byggefællesskabet vil være i konkurrence med andre organisationsformer. Det fremgår af kommuneplanstrategien, at målet er, at København skal rumme en variation af ejerformer, boligtyper, boformer – herunder boliger der fremmer fællesskaber på tværs af generationer og bofællesskaber for seniorer.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om at der ikke bygges boliger på Christiania (150), samt i Fælledbyen (150).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Christiania har i 2022 indgået en tillægsaftale med staten, der fastlægger byggeri af 15.000 almene boliger på Christiania som led i at Christiania på sigt kan overtage ejerskabet til området. Aftaleparterne er enige om, at der skal bygges boliger på området, og byggeriet kan etableres indenfor den gældende kommuneplanramme, hvorfor der ikke er anledning til at ændre den gældende planlægning. Byggeriet Fælledby er lovliggjort ved en gældende lokalplan, vedtaget af et politisk flertal i Borgerrepræsentationen i 2021.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønsker til boligudbygning på konkrete placeringer, herunder Prøvestenen, Kløvermarken, i Sundby Idrætspark og ved Sundby Station (150).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: I Kommuneplansstrategi 2023 er der peget på Kløverparken som et område med potentiale for byudvikling, der også indgår i

Transportministeriets analyse om samfundsøkonomiske effekter ved udvikling af Østhavnen (Lynetteholm, Refshaleøen, Kløverparken og dele af Kraftværkshalvøen). Prøvestenen er i landsplandirektiv for hovedstadsområdet planlægning (Fingerplan 2019) udlagt til virksomheder med særlige beliggenhedskrav, som bl.a. betjener lufthavnen. Prøvestenen vil derfor ikke kunne udvikles til boligformål. I forbindelse med Budget 23 blev det besluttet, at udviklingen af Sundby Idrætspark skal prioriteres til kultur- og fritidsfaciliteter. Forslaget om fortætning om Sundby Station tages til efterretning.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Bekymring ift. korrektheden af befolkningsprognosen, herunder spørgsmål om, hvordan det kan forudsættes, at alle børn og nyfødte vil bo i fremtidens København (142)?*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunens befolkningsprognose er en fremskrivning af den fremtidige udvikling af befolkningstallet i København baseret på en række faktorer, herunder også fraflytning fra byen. Således er det ikke forudsat, at alle de børn, der fødes i København, også vil blive boende i kommunen. En oversigt over de forskellige faktorer, der udgør befolkningsvæksten kan læses i Boligredøgørelsen 2023, s. 62. Boligredøgørelsen 2023, blev behandlet på Borgerrepræsentationens møde den 12. oktober 2023.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at Københavns Kommune bør give ældre og gangbesværede mulighed for en elevator, så de kan blive i egen bolig (83).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Mulighederne for at installere elevatorer i den ældre bygningsmasse afhænger meget af den enkelte bygning samt reguleringen i bygningsreglementet. Kommuneplanen indeholder rummelige bestemmelser for ændringer af den eksisterende by, også hvor eks. etableringen af et påbygget elevatorårn forøger bygningsarealet. Det vurderes ikke, at kommuneplanen er til hinder for etablering af elevatorer.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at det kunne være interessant at sammenligne huslejen i kreative zoner med huslejen i ikke-kreative zoner (J).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager forslaget til efterretning og bemærker dog samtidig, at kommunen ikke har adgang til huslejedata for private erhvervslejemål.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at der i strategien ikke er nogle overvejelser omkring årsagerne til, at familier flytter fra byen, ud over manglen på boliger (142).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen har foretaget en omfattende spørgeskemaundersøgelsen blandt alle fraflyttere fra Københavns Kommune i 2022. Af denne fremgår det bl.a. at størrelsen og boligudgifterne er de to hyppigste forhold ved den gamle bolig, der får folk til at flytte fra København. Hele analysen kan læses i Boligredøgørelsen 2023.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 5: Bæredygtighed og klima

- Ønske om, at Kommuneplan 2024 bruges som et redskab til at udarbejde en handlingsplan for klimavenlighed (113), herunder at planen skaber rammer for at udforske og udvikle nye metoder og løsninger for at nå den grønne omstilling (113), eks. med byudviklingsområderne som testzoner for nye byggestile, bolig- og arbejdsformer, mobilitetsløsninger og energiformer (113), samt forslag om at et område af byen friholdes til løbende at eksperimentere med nye løsninger (56).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der er igangsat et arbejde for en ny klimaplan for Københavns Kommune for perioden 2025-2035. Klimaplanen skal anviser metoder til at opnå klimapositivitet gennem påvirkning af forbrug, energiløsninger, byggeri mv. Eksperimenter med nye bolig- og byggeformer kan i vist omfang udføres efter bestemmelserne om midlertidighed i planloven og efter mulighederne i bygge-loven.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Bemærkning om at strategien ikke, i høj nok grad, spejler den folkelige og videnskabelige opbakning, der er til en grøn byudviklingsstrategi (123, 138), herunder bemærkning om at CO2-udledningsgraften i strategien ikke illustrerer udledning fra byggeri og skibsfart (82), herunder bemærkning om at CO2-reduktion bør have selvstændigt kapitel i strategien (143).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen er et udtryk for afvejning af mange hensyn, herunder også almenhedens forskellige behov. Der er igangsat et arbejde med en ny klimaplan for perioden 2025-2035, der vil sætte nye mål på klimaområdet i Københavns Kommune og forventes at indeholde målsætninger for det forbrugsbaserede klimaaftryk for København og klimapositivitet indenfor bygrænsen. Den nuværende og den kommende klimaplan indeholder i lighed med kommunens øvrige strategier, politikker med videre langt flere og mere detaljerede mål end kommuneplanen. Den omtalte figur illustrerer Københavns geografiske CO2-udledning. Den geografiske CO2-udledning fra skibsfart og ikke-vejgående maskiner som gravemaskiner, trucks osv., der anvendes i eksempelvis byggeprojekter er medtaget i kategorien "Transport" - som indeholder CO2-udledninger fra vejtrafik, togtrafik og andre mobile kilder. Andre mobile kilder omfatter flytrafik, skibstrafik, fiskeri og non-road trafik. CO2-udledningen fra byggematerialer indgår ikke i de nuværende CO2-regnskaber, da materialerne typisk produceres udenfor byen. Københavns Kommunes CO2-regnskaber er offentlig tilgængelige og indeholder flere oplysninger om afgrænsning og opgørelsesmetoder (link: https://kk.sites.itera.dk/apps/kk_pub2/index.asp?s=CO2+Regnskab).
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om, at der udarbejdes et overblik over, hvordan der bedst tages hånd om kommunens CO2-udledning (1, 42), samt et ønske om at klimaneutralitet prioriteres (99, 113, 42).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der er igangsat et arbejde med en ny klimaplan for perioden 2025-2035, der vil sætte nye mål på klimaområdet i Københavns Kommune, herunder et forventet mål om at Københavns Kommune skal være klimapositiv i 2035. Den kommende klimaplan vil, i lighed med kommunens øvrige strategier, politikker med videre, indeholde langt flere og mere detaljerede mål end kommuneplanen, og vil opgøre og adressere kommunens samlede udledning, herunder eks. den forbrugsbaserede udledning mv. med henblik på at kunne indfri klimamålsætningerne for Københavns Kommune.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag til dialog om CO2-beregningsværktøj målrettet kommuneplaner (50), samt ønske om fastsættelse af måltal for reduktion af CO2, herunder konkret for den motoriserede trafik til lands samt fra havnebusserne, vandflyvemaskinerne og krydstogtskibene, der benytter Københavns Havn (99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forvaltningen gennemfører en miljøvurdering af Kommuneplan 2024 i henhold til miljøvurderingsloven. Miljøvurderingen vil bl.a. indeholde en vurdering af klimatiske faktorer sandsynlige indvirkning på miljøet. I forhold til måltal for reduktion af CO2 foreslår forvaltningen, at forslaget stilles til den kommende klimaplan.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Spørgsmål til hvorvidt Københavns Kommune vil opnå målsætningen om CO2-positivitet med etableringen af Østlig Ringvej, Lynetteholm, Havnetunnel og den forventede fremskrivning af trafikken (144).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der er iværksat et arbejde med Klimaplan for Københavns Kommune 2025-2035, der vil udpege målsætninger og redskaber til at opnå klimapositivitet for kommunen i 2035. Klimaplanen forventes at fokusere på såvel de forbrugsbaserede udledninger i kommunen, som udledninger fra anlægsprojekter, energiløsninger, transportudledninger mv.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der etableres dialog om at få gamle og ikke-klimavenlige campusser i København erstattet med nye, klimavenlige campusser (5).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen giver ikke mulighed for at regulere klimakrav mv. til kommunens bygningsmasse. Der er igangsat et arbejde med en ny klimaplan for perioden 2025-2035, der vil sætte nye mål på klimaområdet i Københavns Kommune, herunder et forventet mål om at Københavns Kommune skal være klimapositiv i 2035. Klimaplanen forventes at rumme tiltag rettet mod private bygningsejere, så den samlede bygningsmasse kan opgraderes i et klimaperspektiv.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Et ønske om klarere prioritering og konkretisering af begreber angående klima i byvisionen (69).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Byvisionen udstikker de helt overordnede ambitioner for Københavns Kommune. Yderligere klimatiltag indenfor kommuneplanstrategiens rammer er omtalt i kapitel 5 "Klima og energiløsninger". Hertil kommer at der er igangsat udarbejdelse af en ny klimaplan for Københavns Kommune for 2025-2035, hvor konkrete tiltag til at indfri ambitionerne på klimaområdet indgår.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om solceller på byens tage (105, 143) og om at Københavns Kommune fortsat arbejder for ændret lovgivning, som gør udbredelsen af solceller lettere (105).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Målsætningerne for opsætning af solceller og dækningsgraden af kommunens energiforbrug med solenergi fastsættes ifm. kommunens klimaplan. Pt. arbejder Københavns Ejendomme på initiativer, der skal gøre det muligt at opsætte solceller på eksisterende kommunale bygninger inden for den nuværende lovgivning på området. Københavns Kommune har sammen med andre aktører desuden påpeget uhensigtsmæssigheder i den gældende lovgivning for kommunale solcelleanlæg overfor Klima, - Energi- og Forsyningsministeriet.

- Anledning til ændringer: Nej.
- *Spørgsmål vedrørende kommunens overvejelser ift. alternativer til biomasse (105), konkret ift. geotermiske energi (G), herunder ønske om reduktion af import af biomasse (99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er ambitionen at kunne integrere decentral energiforsyning stærkere i byen. Kommunens overvejelser ift. alternativer til biomasse indgår i det igangsatte arbejde med Københavns Kommunes kommende energistrategi og klimaplan. Kommuneplanen vil ikke regulere det konkrete teknologivalg, der afhænger af mange forhold, herunder energikilder der ikke er fyldestgørende kortlagt på nuværende tidspunkt. Kortlægning og evt. udnyttelse af geotermi-potentiale sker i regi af en privat virksomhed.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at kommunen dokumenterer CO2-påvirkning ved byggeri, herunder ift. forsyningskæder (M), samt ønske om større fokus på upcycling af byggematerialer (144). Desuden kritik af, at der ikke bygges bæredygtigt (116), spørgsmål til hvordan kommunen stiller krav til bæredygtigt byggeri (O, 105), samt opfordring til at der benyttes klimavenlige byggematerialer (138, 105).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune arbejder for en mere bæredygtig kommunal bygningsmasse, bl.a. ved at stille krav om genanvendte materialer ved udbud af udvalgte projekter og ved at anvende bæredygtige byggematerialer (Kommuneplanstrategi s.74). Kommuneplanen giver ikke mulighed for at stille særlige krav til byggematerialer, ligesom CO2-påvirkning ved byggeri kan ikke reguleres i Kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om, at strategien mangler en samlet vurdering af de store projekters klimaaftryk (138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplan 2024 miljøvurderes i henhold til miljøvurderingsloven. Miljøvurderingen vil bl.a. indeholde en vurdering af klimatiske faktorer sandsynlige indvirkning på miljøet. Konkrete store projekter/anlæg vil ud over dette blive underkastet en særskilt miljøkonsekvensvurdering, der ligeledes omfatter klimatiske faktorer. Dette sker, når projekterne er tilstrækkeligt konkretiseret til at deres påvirkninger kan vurderes.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at der udvikles nogle ensartede metoder til tilgangen og håndteringen af genanvendelse af bygninger og materiale (G).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen kan ikke regulere genanvendelse af byggemateriale. Genanvendelse af bygninger vil som regel afhænge af en konkret vurdering af den enkelte bygnings potentiale for indretning eller omdannelse til nye formål. Her er bl.a. bygningernes kulturhistoriske bevaringsværdi, tilstand og konstruktionsmæssige begrænsninger relevante at tage højde for. Det er derfor vanskeligt at udstikke generelle retningslinjer.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at nuværende bygninger omdannes, frem for at der bygges nyt for at bygge mere bæredygtigt (107, 143).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med kommuneplanstrategien. Ca. 30 pct. af nye boliger bygges i den eksisterende by, (jf.

- Københavns Kommunes Boligreddegørelse 2023). Af disse boliger fremkommer ca. halvdelen ved omdannelse af eksisterende bygninger. I byudviklingsområderne, hvor den primære byudvikling foregår, er der mere begrænsede muligheder for omdannelse af eksisterende bygninger. Der findes dog flere eksempler på ældre erhvervs- og industribygninger, der bliver omdannet i byudviklingsområderne, f.eks. i Jernbanebyen og Nordhavn.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at den grønne omstilling skal være socialt bæredygtig (A).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Et ønske om supplerende tekst i afsnit om kultur og fritid, konkret ift. foreninger, der arbejder med grøn omstilling, herunder foreningers tilbud i bybilledet eller miljøpunkter (69).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, og imødekommes delvist. Dog kan de præcise funktioner og initiativer, der tilbydes fra eks. miljøpunkter mv. ikke reguleres i kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Ja, s. 80, spalte 1: Det omfatter bl.a., at der etableres fritids- og kulturtilbud, gives adgang til grønne oplevelser - både på land og i vand - samt at der etableres rekreative områder, som er af høj kvalitet, og som kan benyttes efter skoletid. **Fritids- og foreningsliv kan samtidig understøtte læring og oplevelser for børn og unge om bæredygtighed, klimatiltag og naturoplevelser.**
  - Forslag om fast track-ordning til sagsbehandling af bæredygtige byudviklings- og byggeprojekter i kommunen (A).
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Tilrettelæggelse og prioritering af myndighedsbehandling mv. kan ikke reguleres i kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bekymring relateret til krydstogtskibes betydning for klima og miljø (7, 40, 138, 105, 99), herunder at landstrømanlæg (99) og forbedret transport/logistik til og fra kajen er vigtigt (B).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: By og Havn etablerer, i samarbejde med Københavns Kommune og Copenhagen Malmø Port, landstrøm til krydstogtskibe. Anlægget forventes at være klar til sæsonen i 2025, hvor der vil være to tilslutninger, der både kan bruges på Langelinie og Oceankaj. I 2028 vil anlægget blive tilsluttet en permanent elhovedstation i Nordhavn, og der vil være i alt fem tilslutninger.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkning om, at det at være en klimavenlig og børnevenlig by ikke altid hænger sammen. Børn foretrækker eks. ikke-klimavenlige, asfalts-legepladser, ligesom at børn ikke føler sig trygge i den voksende cykeltrafik præget af el- og ladcykler (V).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen er et udtryk for afvejning af mange hensyn, herunder også almenhedens forskellige behov. Det er vigtigt, at gang- og cykelforbindelser er trygge. I byudviklingsområderne prioriteres forhold for gående og cyklister.
    - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der i skybrudssikringen af København tænkes i multifunktionelle områder, der ikke kun er grønne, men også indeholder børnevenlige områder, der er belægning på (V).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Den konkrete udformning af arealer til tilbageholdelse af regnvand som led i skybrudssikring sker ikke i kommuneplanen, men i de enkelte projekter. Kommuneplanen muliggør, at arealerne kan være friarealer, og det er ikke et krav, at de er grønne/bepantede. De kan også være med belægning, der eks. gør dem egnede til boldspil, løbehjul og anden sport/leg. Hvad der er den bedste løsning vil afhænge af den lokale sammenhæng.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at kommuneplanstrategien forholder sig til hvordan Københavns Kommune bliver fri for fossile biler i 2030 (22).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bilejerskab kan ikke reguleres i Kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at kommunen fremhæver eksempler af aktører, der bruger "grønt grej", eks. el-busser og eldrevne arbejdsmaskiner (N).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune samarbejder med Movia om at omstille alle kommunes offentlige busser til nulemissionsbusser. Denne omstilling fremgår af kommuneplansstrategien.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at luftforurening indtænkes i arbejdet med bæredygtighed og klima (N, 99), herunder et ønske om, at der arbejdes for en maritim miljøzone i Inderhavnen og kanalerne, samt for emissionsfrie både (99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen fastsætter ikke målsætninger vedrørende luftforurening, da det ikke planmæssigt kan reguleres. Københavns Kommune har begrænsede muligheder for at regulere kilder, der bidrager til luftforureningen. Københavns Kommune arbejder med en række indsatser, der skal nedbringe forureningen fra transport, bl.a. miljøzoner, udbredelse af elbusser samt tiltag i medfør af kommunens klimaplan. Med Københavns Kommunes budgetaftaler for 2019 og 2021 blev der desuden afsat midler til indsatsen 'Øget viden om de sundhedsskadelige virkninger af luftforurening i København'. Indsatsen løber til og med 2023. I budgetaftalen for 2024 blev der ligeledes afsat midler til indsatser mod luftforurening i byen, hvor der bl.a. skal arbejdes videre på indsatsen fra 2019 og 2021. Københavns Kommune fastsætter ikke regulering for vandarealerne, da dette er reguleret i havnereglementet fastsat af By og Havn og Transportministeriet. Københavns Kommune har dog tæt dialog med bl.a. By og Havn og havnens øvrige brugere om zoner og anvendelse af havnen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at høje tætheder i kommuneplanlægning ikke nødvendigvis er bæredygtigt (123), den har bl.a. fjernet kulturmiljøer. Herunder et forslag om en tæthed på 4-6 etager, med rigelige grønne arealer og bygninger med en fornuftig livscyklus, som et bæredygtigt alternativ til de høje tætheder kommuneplanen pt muliggør (82).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Den tætte by giver mulighed for at bo klimavenligt. Kommuneplanstrategien påpeger, at københavnere bor mindre, bruger mere kollektiv

- transport og cykler mere, og har et mere klimavenligt energiforbrug end danskere i gennemsnit. Kommuneplanen kan regulere den byggede tæthed (bebyggelsesprocent), og fastsætter som udgangspunkt en maksimal bygningshøjde på 24 meter, svarende til ca. seks etager. Den maksimale bygningshøjde kan fraviges i den konkrete planlægning. Udnyttelse af den muliggjorte tæthed er betinget af, at bygherre lever op til kommuneplanens krav om friareal omkring bygningerne mv.
- Anledning til ændringer: Nej.
-
- *Ønske om at København går foran i den grønne omstilling og tilslutter sig UIA's bæredygtigheds mål "Copenhagen Lessons" (82, 120, 143), samt at disse indarbejdes i strategien (140) inkl. oprettelse af flere eksempelbyggerier med kommunens aktive medvirken (82).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune arbejder for en mere bæredygtig kommunal bygningsmasse, bl.a. ved at stille krav om genanvendte materialer ved udbud af udvalgte projekter og ved at anvende bæredygtige byggematerialer, jf. Kommuneplanstrategi 2023 (s. 74). Kommuneplanen regulerer ikke etablering af enkeltstående byggerier eller har mulighed for at stille krav om bestemt materialeanvendelse, bæredygtighed i byggeriet eller lign. Forslag om ligestilling og prioritering af grønne områder er i overensstemmelse med kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.

  - *Ønske om, at overfladevand og spildevand separeres (138), herunder ønske om opsamling og genanvendelse af regnvand (99).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen indeholder overordnede mål og retningslinjer for håndtering af overfladevand og spildevand. Fastlæggelsen af, hvor der kan ske separat håndtering af disse (herunder evt. nedsivning af regnvand) sker dog ikke i kommuneplanen, men i spildevandsplanen og i skybrudsplanlægningen. Genanvendelse af regnvand reguleres ligeledes ikke i kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.

  - *Bemærkning om vigtigheden af, at det prioriteres, at der etableres stormflodssikring mod kommende klimaforandringer (83, 99).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager forslaget til efterretning og henviser til den igangværende undersøgelse af stormflodssikring af hovedstaden som udføres af Transportministeriet med deltagelse af bl.a. Københavns Kommune.
    - Anledning til ændringer: Nej.

  - *Ønske om at behov for at udbygge decentrale varme anlæg indskrives i de politiske retningslinjer, herunder at rammebestemmelser for boligområder muliggør indpasning af små og mellemstore varme anlæg, samt at der sikres tilstrækkelige tekniske områder til mellemstore og store varme anlæg, samt at Kommuneplan 2024 opdateres med resultaterne fra Energistrategi 2024 (137).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: I arbejdet med Kommuneplan 2024 vil det blive undersøgt, i hvilken grad det er muligt at integrere varmforsyningsanlæg decentralt i byen som en sekundær anvendelse i områder med en anden hovedanvendelse (eks. boliger og serviceerhverv). For så vidt angår de rammeområder til tekniske formål, der rummer store anlæg til bl.a. varmeproduktion, forventes de som udgangspunkt

- opretholdt. Varmeproduktion baseret på havvand forventes også opretholdt som en mulighed i rammeområder til havneformål. Kommuneplanen udarbejdes med hjemmel i planloven. Den kan derfor kun rumme regulering, der er indeholdt deri. En fremtidig strategi for energi (i bred forstand) er på linje med andre sektorplaner og strategier ikke lovhjemlet. Indholdet vil derfor kunne blive afspejlet i fremtidig kommuneplanlægning, i det omfang, planloven muliggør dette.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at erhvervsstrategien har et større fokus på bæredygtige måder at komme til København som turist, eks. med fjernbusser (143).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er taget til efterretning. Generelt har Økonomiforvaltningen fokus på en bæredygtig udvikling af København som turistdestination.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkning om, at plan for involvering af borgere i eks. energifællesskaber fremgik af strategien på s. 74 ved intern høring, men ikke længere fremgår af strategien (64).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det omtalte afsnit omkring involvering af borgere i energifællesskaber fremgik ikke af strategien under den interne høring.
    - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 6: Mobilitet

- *Ønske om, at fodgængere prioriteres (2, S, N, 32, 129, 79), konkret ift. Frederiksborggade (2), konkret ved vedligeholdelse af fortove og pladser (32), konkret ved at re-designe regnvandsrender (129), konkret ved at reetablere Stokhusbroen (130).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket er i overensstemmelse med trafikmålene i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Konkret arbejdes der i Københavns Kommune med at sikre attraktive transportalternativer til biltrafik ifm. byudvikling og etablering af nye byområder, eks. i form af gode forhold for fodgængere. Dette arbejde håndteres konkret i lokalplaner eller trafikplaner for de lokale byområder.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at cykelinfrastrukturen udbygges (13, S, N, 32, 33, 89, 90, 93, 111, 138, 101, 105, 135, 107, 98, 144, 152, 54), herunder ønske om flere cykelparkeringspladser (S, 32, 107, 152), herunder til ladcykler (56), øget og forbedret net af supercykelstier (33, 111, 79), forbedring af cyklisteres vilkår (56, 42) og at vejnet tilpasses brugen af ladcykler (143). Desuden stedsspecifikke ønsker om, at cykelstien i Bredgade udvides (91), at der etableres en supercykelsti mellem Amager Strandpark og Refshaleøen via Forlandet og Refshalevej (101, 98), at der etableres en cykel- og gangforbindelse mellem Refshaleøen og Langelinie/Nordre Toldbod (79) samt at den grønne cykelsti fuldføres gennem hele Valby frem til Valby Idrætspark (105).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket om at udbygge cykelinfrastrukturen er i overensstemmelse med trafikmålene i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Den konkrete trafikplanlægning foregår i eks. lokalplaner og lokale trafikplaner. Københavns Kommune arbejder med at etablere et samlet net af supercykelstier og på løbende at forbedre og udvide det generelle cykelstinetværk i kommunen. I Københavns Kommune arbejdes der med gældende cykelparkeringsnormer i lokalplaner for nybyggeri.

- Forbedring af offentlig cykelparkering i eksisterende områder håndteres i Prioriteringsplan for Cykelparkering 2018-25.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at cyklister har fortrinsret og prioriteres på flere gader og i vejkryds (89, 93, 105, 55), herunder at gågader erstattes med cykeltår (90) og at elcykler kan benytte veje (V) og at der indrettes for den nødvendige cykelparkering ved nybyggeri, renoveringer og anlægsprojekter (17).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Færdselsforhold for enkelte køretøjer reguleres ikke i kommuneplanstrategien. I forhold til ønsket om cykeltår arbejdes der i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 med opfyldelsen af Københavns Kommunes trafikmål, hvor målsætningen er, at cykelture i Københavns Kommune mindst skal udgøre 25 pct. af alle ture i 2030. Omlægning af eksisterende veje mv. håndteres ikke i kommuneplanstrategien, men håndteres i andet regi, eksempelvis i lokalplaner eller en lokal trafikplan. I Københavns Kommune arbejdes der med gældende cykelparkeringsnormer i lokalplaner for nybyggeri.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at der sættes større fokus på børn og børnefamiliers brug af cykler og at alle børn lærer at cykle (119), herunder at der inkluderes en målsætning om, hvor mange børn der cykler (V) og at der bliver fulgt op på, om også børn og børnefamilier i højere grad bruger cyklen (V). Det foreslås, at dette kan gøres ved at øge trygheden for børn på cykelstierne bl.a. via cykeltår med cykelsti (119).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: I Kommuneplansstrategi 2023 reguleres de overordnede rammer for mobiliteten i Københavns Kommune. Dette gøres gennem trafikmålene, hvor der er en målsætning om, at antallet af cykelture fordeler sig på mindst 25 pct. Konkrete redegørelser og analyser af bl.a. trafikikkerhed for cyklismen håndteres i separate indstillinger, det gælder bl.a. Københavns Kommunes cykelregnskab, der følger udviklingen tæt.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om at sikre sammenhængende net af hhv. fodgængerforbindelser, cykelstier og buslinjer (62, 144, 118, 125).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket er i overensstemmelse med trafikmålene i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Københavns Kommune arbejder løbende på at forbedre den kollektive trafik og sikre god sammenhæng mellem buslinjer, metro og tog. Derudover arbejder Københavns Kommune med at etablere et samlet net af supercykelstier og på løbende at forbedre og udvide det generelle cykelstinetværk i kommunen. Generelt arbejder Københavns Kommune for at skabe en 15-minutters by, hvor sammenhængende forbindelser er afgørende. Dette skrives tydeligere frem i strategien.
    - Anledning til ændringer: Ja, s. 17: København skal være en by med høj livskvalitet og rum for alle. Den skal være en 15-minutters by, hvor de fysiske rammer for hverdagslivet skaber de bedste forudsætninger for, at daglige gøremål, som eks. arbejde, indkøb, uddannelse, kultur- og fritidsaktiviteter og sundhedsfaciliteter, ikke er mere end et kvarter væk med cykel, gang eller offentlig transport. Det skal være en by, hvor bæredygtig byudvikling, livskvalitet, kunst og kultur, sundhed og tryghed fortsat gør byen til en af verdens bedste byer at bo og leve i. Byen skal udvikles på en måde, så de fysiske rammer skaber de bedste forudsætninger for et hverdagsliv, hvor bæredygtig byudvikling, livskvalitet, kunst og kultur, sundhed og tryghed fortsat gør byen til en af

verdens bedste byer at bo og leve i. Udviklingen af byen skal derudover have fokus på indretning for mennesker med handicap.

- Ønske om, at den offentlige transport forbedres (L, S, N, 34, 31, 140, 116, 138, 105, 107, 144, 152, 56, 42), gøres billigere, gratis eller periodevis gratis (31, 138, 149, I), herunder fokus på gode forbindelser (64), på tværs af kommunegrænser (107, 145, 144), konkret fremtidige Øresundsforbindelser (125, 152), konkret i Bispebjerg (L), konkret til Hvidovre Hospital (34), konkret til Nørrebro (X), konkret at genoprette tætte netværk af kollektive ruter (116), konkret at den overfladebaserede kollektive trafik skal styrkes (138), herunder med letbanesystem (147, X), letbane på Frederiksborgvej, Tagensvej og Tuborgvej (140), letbane fra Ny Ellebjerg til Hvidovre Hospital (105).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Takster for kollektiv transport håndteres ikke i kommuneplanstrategien. I henhold til gældende lovgivning fastsættes takster i DOTs område af trafikselskaberne efter aftale mellem DSB, Metroselskabet og Movia. Takster er underlagt det årlige takststigningsloft, som fastsættes af Trafikstyrelsen.
  - Københavns Kommune kvitterer for forslagene om forbedring af den offentlige transport og henviser til, at kommuneplanen udgør den overordnede ramme for planlægningen i Københavns Kommune. Herunder også den overordnede ramme for trafikmål, hvor mindst 25 pct. af det samlede antal ture skal være kollektiv trafik. Planlægningen af den kollektive trafik foregår i samarbejde med trafikselskaberne.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om, at Metro-nettet udvides (10, 29, 34, 31, 78, 56, 64), konkret til Brønshøj-Husum-Tingbjerg (10, 29, 78, 54), Nordvest (10, 29), Utterslev Mose (V), Nørrebro (X) ved bl.a. en station ved Stengade (119), Herlev Hospital, Bispebjerg Hospital og Rigshospitalet (34, 78), Amager (56) samt forslag om nedgravning af fremtidig metrolinje (87, 101, 98, 99, 79, 125) eller alternativt en højbane ifm. M5 (79), støtter konkret den foreslåede metrolinje gennem Kløvermarken (117, 125) og Østhavnen, som en underjordisk bane (125).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Metroselskabets ejere har besluttet at igangsætte en proces for miljøkonsekvensvurdering (MKV) af en mulig ny metrolinje (M5). I tillæg hertil har Metroselskabets ejerkreds besluttet, at der sideløbende med MKV-processen gennemføres en perspektivanalyse af muligheden for at lukke M5 som en ring mellem Københavns Hovedbanegård og Østerport Station via Frederiksberg og Nørrebro. Københavns Kommune har i den forbindelse tilkøbt, at perspektivanalysen også skal belyse mulighederne for et afgreningskammer på M5 til Brønshøj/Nordvest. Derudover har Borgerrepræsentation i juni 2023 besluttet at igangsætte en analyse af mulig udbygning af metronettet og en analyse af finansieringsmuligheder til ny infrastruktur. Linjeføring og stationsplaceringerne for nye metrolinjer besluttet i Metroselskabets ejerkreds, og nye metrolinjer skal forud for anlæg vedtages af Folketinget i en anlægslov, hvor finansieringen også skal afklares.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om, at busstoppesteder forbedres i takt med byfortætningen, konkret omkring Margretheholm (62), samt forslag til busrute mellem Malmø-København, inkl. deres lufthavne, indtil der etableres metro på strækningen (31).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 at busser er en central del af det kollektive net. Planlægningen af den kollektive trafik, herunder ift. ruter og stoppesteder, reguleres dog ikke i kommuneplanregi, men foregår i samarbejde med trafikselskaberne. Forslag til busruter på tværs af landegrænser reguleres ligeledes ikke i kommuneplanstrategien.

- Anledning til ændringer: Nej.
- *Indstilling mod udvidelse af lufthavnen (8, 116).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Et flertal i Folketinget har aftalt at skabe lovgivningsmæssige rammer for en optimering af arealanvendelsen i lufthavnen, og regeringen forventes at fremlægge lovforslag herom i oktober 2023.
  - Anledning til ændringer: Nej
- *Ønske om, at lufthavnen ikke udvides, men gøres mindre for at reducere klimapåvirkningerne fra flytrafikken (Å), herunder forslag til at lufthavnen placeres andetsteds (150).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Et flertal i Folketinget har aftalt at skabe lovgivningsmæssige rammer for en optimering af arealanvendelsen i lufthavnen, og regeringen forventes at fremlægge lovforslag herom i oktober 2023. Lufthavnens placering reguleres ikke i Københavns kommuneplan.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at metroen skal finansieres gennem skattestigninger og af staten (8).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Finansiering af metroforbindelser reguleres ikke i kommuneplanstrategien. Borgerrepræsentationen har i juni 2023 besluttet at igangsætte en analyse af finansieringsmuligheder til ny infrastruktur, herunder metro.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Modstand mod udlicitering af kollektiv trafik (116).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Finansiering af kollektiv trafik reguleres ikke i kommuneplanstrategien. Borgerrepræsentationen har i juni 2023 besluttet at igangsætte en analyse af finansieringsmuligheder til ny infrastruktur, herunder metro.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Modstand mod letbaner (V).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket om modstand mod enkelte transporttyper håndteres ikke i kommuneplanstrategien.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at offentlig transport og større fritidsfaciliteter samtænkes, så det er nemt at komme til og fra (V), konkret ift. Grøndalscentret (V), grønne områder (V), svømmehal ved København Syd/Ny Ellebjerg st. (V).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune arbejder løbende på at forbedre det kollektive transportsystem herunder for at betjene relevante mål i byen og opnå trafikmålet i kommuneplanstrategien. Planlægningen af den kollektive trafik foregår i samarbejde med trafikskaberne.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Modstand mod metro til Refshaleøen og Lynetteholm (138).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsker om modstand mod enkelte transporttyper og infrastrukturprojekter håndteres ikke i kommuneplanstrategien.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bekymring om, at der investeres mange penge i metro til fremtidige borgere i stedet for, at der investeres i overfladisk kollektiv transport til nuværende borgere (138) samt at med bus-systemer kan eventuelle fejl disponeringer billigt rettes, hvilket ikke er tilfældet med metro (138).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Konkrete beslutninger om investeringer i kollektiv trafik reguleres ikke i kommuneplanstrategien.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at byudviklingen i større områder koordineres med udbygningen af den kollektive trafik (64), herunder ønske om, at det strategiske busnet fortsat indgår ifm. udpegningen af nye byudviklingsområder (62).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket er i tråd med rammerne for det kollektive net beskrevet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvori det fremgår, at byudvikling af større nye områder skal koordineres med udbygningen af den kollektive trafik.
    - Anledning til ændringer: Ja, s. 30, 1. og 2. spalte: Når der udvikles nye bydele i København, er en udbygning af højklasset kollektiv trafik, såsom metro med kobling til tognettet, **et vigtigt virkemiddel samt tilpasning af busnettet, vigtige virkemidler** til at binde den tætte by og resten af hovedstaden bedre sammen.
- *Ønske om øget fokus på busbaner gennem store kryds og signalprioritering for at få rejsende i busser og på cykel foran biler (145).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket er i overensstemmelse med trafikmålene i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, der har fokus på flere ture i den kollektive trafik og på cykel. Københavns Kommune arbejder løbende for at forbedre fremkommeligheden for busserne i form af bl.a. busbaner og signalprioritering. For trafikregulering af konkrete områder henvises der til lokale trafikplaner og lokalplaner.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om fokus på at udbygge hovedbanegården for at fremme grøn fjernmobilitet (Å).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Udbygning af hovedbanegården er statens ansvar. I statens Infrastrukturplan 2035 er der afsat 215 mio. kr. til renovering af hovedbanegården og området ved Reventlowsgade. Arbejdet forventes at være færdigt i 2027. Derudover er der i Infrastrukturplan 2035 afsat 907 mio. kr. til forenkling af hovedbanegården, med henblik på bl.a. at skabe bedre rettidighed for togdriften. Banedanmark har gennemført en indledende analyse og der afventes nu en politisk stillingtagen til det videre forløb.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om letbaner i København (Å).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen udgør den overordnede ramme for planlægningen i Københavns Kommune, herunder også de overordnede trafikmål, hvor mindst 25 pct. af det samlede antal ture skal være kollektiv trafik i 2030. Borgerrepræsentationen har tidligere besluttet og afsat budget til, at der, i samarbejde

- o med staten, undersøges en letbane- eller BRT-løsning mellem Nørrebro station og Gladsaxe Trafikplads via Frederikssundsvej og Tingbjerg.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der bruges mindre plads i byen til transport, og at den plads, der bruges, afspejler målsætningen om ¼ gang, ¼ cykling, ¼ kollektiv transport og ¼ bilisme (Å).*
  - o Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen er et udtryk for en afvejning af mange hensyn, herunder også pladsen til de forskellige mobilitetsformer i Københavns Kommune. Det er vigtigt, at der sikres det nødvendige areal til alle transportformerne, så der sikres sammenhæng i byen.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om en mere ambitiøs målsætning om københavnernes transportvalg end 4x1/4 (¼ gang, ¼ cykling, ¼ kollektiv transport og ¼ bilisme) af hensyn til klimaet (Å).*
  - o Økonomiforvaltningen bemærker: Med Kommuneplanstrategi 2023 arbejdes der med et trafikmål om, at biltrafikken i 2030 maksimalt udgør 25pct. af alle ture, der foretages i København, samt at antallet af ture fordeler sig på mindst 25pct. gang, 25pct. cykling og 25pct. kollektiv transport. Målet vurderes at være ambitiøst og vil sikre en mere bæredygtig og klimavenlig omstilling af transportområdet i København. Målsætninger på klimaområdet håndteres i klimaplanen.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at p-huse og boliger placeres i fornuftig afstand fra hinanden (også i delvist bilfrie områder), og at p-husene etableres samtidig med boligerne (Å).*
  - o Økonomiforvaltningen bemærker: En vurdering af det trafikale flow indgår i den planmæssige vurdering, når byggefelter til ny bebyggelse og p-huse placeres i de konkrete sager. Det er ikke altid muligt, at p-huse til flere bebyggelser opføres samtidig med den første bebyggelse, men der skal etableres midlertidige p-pladser, indtil p-huset kan opføres.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at biltrafikken reduceres (4, 13, 33, X, 123, 138, 142, 105, 99, 144, 154, 56), konkret ift. Amager Strandvej (4), konkret ved at indføre road pricing (13, O, 99), konkret ved at indføre bilfrie zoner (S, 87, 101, 98, 99), konkret ved at sætte kommunens biler til rådighed som delebiler (V), konkret ved at fremme delebilisme (N, 144, 99, 56, 42), konkret ved en strategi om trafikører (119, 144, 99, 56), konkret ift. anvendelse af arealer til andre formål (56, 144, 98), herunder cykelstier og udendørs aktiviteter (144, 98).*
  - o Økonomiforvaltningen bemærker: Der arbejdes i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 med opfyldelsen af Københavns Kommunes trafikmål, hvor målsætningen er, at bilture i Københavns Kommune maksimalt skal udgøre 25 pct. af alle ture i 2030.
  - o Omlægning af eksisterende veje og etablering af trafikører håndteres ikke i kommuneplanen, men håndteres i andet regi, eksempelvis i lokalplaner eller en lokal trafikplan. Ift. roadpricing gennemfører Sund & Bælt sammen med DTU et nationalt udviklingsforsøg i 2022-2025. Det vil kræve en ændring i planloven at planlægge for bilfrihed og delebilisme.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at infrastrukturen til biler forbedres, konkret at vejene langs søerne forbedres (92).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Mobiliteten planlægges i henhold til trafikmålene, hvor der arbejdes med, at maksimalt 25 pct. af alle ture foretages med biler. Omlægning af eksisterende veje med videre håndteres ikke i kommuneplanstrategien, men håndteres i andet regi, eksempelvis i lokalplaner eller en lokal trafikplan.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Bemærkning om, at strategien ikke præsenterer en løsning på, hvordan udfordringerne ift. det stigende bilejerskab og den stigende biltrafik løses (40, 99), herunder et ønske om kreative ideer på nye transportformer og måder at begrænse biltrafikken på (40), herunder konkret ift. fortsat stigende pendlertrafik særligt i Vanløse (47).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager forslaget til efterretning og bemærker hertil, at bilejerskab er et privat anliggende og ikke noget, der direkte kan reguleres i kommuneplanstrategien. I forhold til biltrafikken arbejdes der i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 med opfyldelsen af Københavns Kommunes trafikmål om, at bilture i Københavns Kommune maksimalt skal udgøre 25 pct. af alle ture i 2030. For trafikregulering af konkrete områder henvises der til lokale trafikplaner og lokalplaner.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Bemærkning om, at man burde skelne mellem el og benzin/diesel biler ift. målet om at nedbringe andelen af ture i bil til 25 pct. (G, N), samt ønske om en målsætning om, at biltrafikken frem mod 2035 skal reduceres løbende i takt med opgradering af den kollektive trafik (147).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen kvitterer for forslaget og bemærker, at specifikke opgørelser for brug af drivmidler for motoriserede køretøjer bliver håndteret i andet regi som eks. klimaplaner og mobilitetsredegørelser.
  - Forslaget til målsætning om, at biltrafikken frem mod 2035 skal reduceres løbende i takt med opgradering af den kollektive trafik er i overensstemmelse med trafikmålene i kommuneplanstrategien.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at antallet af knallerter med forbrændingsmotorer mindskes (N) og at Københavns Kommune går i dialog med udbringningsfirmaerne om, at de overgår til elcykler eller el-knallerter, hvis de ikke kan forbydes (119).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuner kan ikke forbyde anvendelse af knallerter med forbrændingsmotor. Muligheden for at etablere nulemissionszoner, der forbyder køretøjer på fossilt brændstof, afventer lovgrundlag fra Folketinget. Københavns Kommune arbejder med en række indsatser, der skal nedbringe forureningen fra transport, bl.a. miljøzoner, udbredelse af elbusser samt tiltag i medfør af kommunens klimaplan.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Bemærkning om paradokset i at motorvejsnet udvides, mens vejnettet i København reduceres med trafikpropper som følge (31).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Vejdirektoratets seneste opgørelse af trængsel på statsvejnettet og det overordnede kommunale vejnet blev offentliggjort i 2020. Opgørelsen viser, at hovedstadsområdet er det mest trængselsudfordrede område i Danmark og at forsinkelsen i perioden 2010-2016 er steget med 25 pct. Københavns Kommune, Kommunekontraktrådet Hovedstaden og Region Hovedstaden har i 2023

- igangsat et fælles arbejde om en regional mobilitetsanalyse, der bl.a. skal undersøge mulighederne for at reducere trængsel.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Bekymring ift. udvidelse af Refshalevej, og dets betydning for de trafikale forhold, det grønne område, biodiversiteten og et fortidsminde (87, 92, 102, 111, 101, 98). I stedet ønskes, at området omkring Refshalevej og Christianshavns Fæstningsanlæg bevares, at en grøn forbindelse mellem Amager Strand og Refshaleøen etableres, at motoriseret trafik planlægges via By og Havns jordvej (87, 92, 102, 101, 98) og at cyklister generelt prioriteres (111, 101, 98).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Refshalevej er aktuelt den eneste vejforbindelse til Refshaleøen, som derfor anvendes af både biler, busser, cyklister og fodgængere. De seneste år er trafikken til Refshaleøen øget og derfor har der i længere tid været et ønske om at fremme trafikikkerheden for cyklister og fodgængere på Refshalevej. Der er i budget24 afsat midler til at miljøkonsekvensvurdere en trafikal opgradering af et stykke af Refshalevej. Formålet er at sikre gode og trafiksikre forhold for cyklister og fodgængere, og der vil derfor blive belyst en to-sporet vej med cykelsti og fortov. Ifm. miljøkonsekvensvurderingen vil blive afholdt offentlig høring. By og Havns jordtransportvej forløber over en klapbro, som skal holdes åbent flere gange i løbet af dagen, om natten og i weekender for at give sejlere mulighed for at passere. Den er derfor ikke et relevant alternativ for trafik til og fra Refshaleøen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkning om at strategien ikke nævner forventning om, at trafik vil udgøre en stadig større del af Københavns samlede CO2-udledning (147).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Potentialet for CO2-reduktioner håndteres i Klimaplan 2035, der er under udarbejdelse. Klimaplanen skal bl.a. belyse, hvordan CO2-udledningen for mobiliteten i Københavns Kommune kan reduceres. CO2-udledning fra trafikken i Københavns Kommune udgjorde 70 pct. af den samlede CO2-udledning i 2021. I strategien fremgår opgørelsen fra 2020, hvor den var på 62 pct., den nyeste opgørelse vil fremgå i den endelige kommuneplansstrategi.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkning om, at målsætningen om at reducere biltrafikken til 25 pct. inden 2030 ikke er en ægte reduktion, da populationen stiger i de år (138).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Målet for biltrafikken i 2030 er, at biltrafikken maksimalt udgør 25 pct. af alle ture (bil, cykel, gang, kollektiv trafik). Det er korrekt, at ved et stigende antal ture i alt, som følge af stigende befolkningstal, vil en andel på 25 pct. bilture kunne være flere bilture end i dag.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Modstand mod etableringen af Østlig Ringvej (123, 138), samt ønske om at en trafikdæmpning- og sanering i Indre København skal være et led i en eventuel beslutning om anlæg af Østlig Ringvej (99).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det statslige selskab Sund & Bælt har i foråret 2023 igangsat en miljøkonsekvensvurdering af Østlig Ringvej. I dette arbejde indgår ikke undersøgelser af lokal trafiksanering i København. Københavns Kommune kan selv beslutte at gennemføre trafiksanerende tiltag i København, og i nogle tilfælde kan det kræve godkendelse fra politiet. Flere tiltag undersøges allerede eller er besluttet

gennemført i København. Eksempelvis er det besluttet at sænke hastigheden på mange veje i København med det formål at reducere CO2-udslippet. Det er besluttet at reducere antallet af parkeringspladser og biltrafikken markant i Middelalderbyen, og aktuelt undersøges muligheden for at etablere en bypark i Vesterbro Passage ved Tivoli. Østlig Ringvej forventes etableret i 2035, og Københavns Kommune kan i årene op til en åbning af Østlig Ringvej forberede lokal trafiksanering, såfremt man ønsker at etablere dette i sammenhæng med Østlig Ringvejs åbning. Ønsket om forbud/modstand mod enkelte projekter håndteres ikke i Kommuneplanstrategien.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at en aktuel forundersøgelse, som skal belyse mulighederne for at overdække Helsingørsmotorvejen på begge sider af Emdrupvejbroen, nævnes konkret i strategien (78).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategien indeholder København Kommunes overordnede strategiske retning for byudvikling og arealanvendelse, hvortil der nævnes eksempler på konkrete initiativer, der arbejdes med. Eksemplerne er ikke udtømmende, hvorfor en række ikke indgår.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at der bør sikres bedre sammenhæng mellem, og bedre forbindelser for, alle transportformer og at dette arbejde ikke må ske på bekostning af en enkelt transportform. Konkret kan der arbejdes med parallelle ruter for cykler, kollektiv trafik og biler (72).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Mobiliteten planlægges i henhold til trafikmålene, hvor der arbejdes med, at maksimalt 25 pct. af alle ture foretages med biler samt at antallet af ture fordeler sig på mindst 25 pct. gang, 25 pct. cykling og 25 pct. kollektiv transport. Den konkrete trafikplanlægning foregår i eks. lokalplaner og lokale trafikplaner.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om større fokus på samkørsel og delebilsordninger, herunder ift. yderområderne af kommunen, herunder ift. regionale sammenhænge og hurtigere fremkommelighed (145).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune arbejder for at sikre bedre betingelser for delebilisme, og der er vedtaget handlingsplan for delebilisme, der dækker årene 2022-2025, som indeholder konkrete tiltag for området. Det vil kræve en ændring i planloven at muliggøre nogle af de ønskede tiltag i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. I forhold til de regionale sammenhænge på transportområdet, bemærkes det, at Københavns Kommune, Kommunekontaktråd Hovedstaden og Region Hovedstaden har igangsat en regional mobilitetsanalyse, som forventes afsluttet i 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at biltrafikken reduceres ved at forringe parkeringsforholdene (L, N, 13, 144), konkret ved at mindske antallet af parkeringspladser i Bispebjerg (L), konkret ved at sætte parkeringspladser til salg, så de bliver dyre (N), konkret ved ikke at etablere flere parkeringspladser i Indre By (13), konkret ved nedsat parkeringsnorm i nye byområder (144).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at kommuneplanens parkeringsnormer evalueres frem mod Kommuneplan 2024 med henblik på at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for en eventuel justering af parkeringsnormer for bil- og cykelparkering. Den konkrete trafikplanlægning foregår i eks. lokalplaner og lokale trafikplaner.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at der bør ses på normeringen, kravene og fleksibilitet til placering af bil- og cykelparkering (125) for stationære- og byudviklingsområder (67), herunder, at det er nødvendigt at tilvejebringe den nødvendige parkering for at få hverdagen til at hænge sammen for københavnere. I de nye byudviklingsområder kan parkeringen henlægges til parkeringskældre eller parkeringshuse (72), herunder forslag til ændrede parkeringsnormer, herunder ønske om at hæve parkeringsnormer ved nybyggeri (42), herunder til studieboliger, hvor der ønskes en højere parkeringsnorm (96).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at der lægges vægt på, at der etableres parkeringspladser til både indbyggere, virksomheder og besøgende. Parkeringsnormerne for nybyggeri blev ifm. Kommuneplan 2019 reduceret væsentligt. Der skal udarbejdes en analyse af erfaringerne med parkeringsnormerne, herunder i hvor høj grad normerne er blevet etableret i konstruktion, med henblik på at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for en eventuel justering af kravene til bil- og cykelparkering.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at parkeringspladser prioriteres til beboere (L, 31, 70), herunder konkret ved at etablere flere parkeringspladser til beboere (L, 31), konkret i Bispebjerg (L), konkret ved at parkeringspladser er reserveret beboere i et bestemt tidsrum (I), konkret ved at henvise turistparkering til parkeringskældre (I) konkret ved nybyggeri, renoveringer og anlægsprojekter (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Offentlige parkeringspladser er som udgangspunkt ikke forbeholdt en bestemt brugergruppe. Beboere har mulighed for at købe en beboerlicens, mens besøgende skal betale for parkering på baggrund af varigheden af parkeringen med videre. Der skal udarbejdes en analyse af erfaringerne med parkeringsnormerne, herunder i hvor høj grad normerne er blevet etableret i konstruktion, med henblik på at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for en eventuel justering af kravene til bil- og cykelparkering. Beboerlicenser og parkeringszoner administreres af Teknik- og Miljøforvaltningen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønsker til nedsat p-norm ved nye byggeprojekter i områder med ubenyttede parkeringshuse (D).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ifm. lokalplanlægningen kan der [tages](#) konkret stilling hvordan kravet til parkering kan løses. Det vil kunne omfatte parkeringspladser i eksisterende parkeringshuse, som rummer pladser, der ikke er etableret ifm. krav i tidligere byggetilladelser.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om differentiering af parkeringsnorm til butiksmål (153).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Høringssvaret tages til efterretning og vil indgå i grundlaget for analysen af anvendelsen og erfaringerne med parkeringsnormer fra Kommuneplan 2019.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der etableres underjordiske p-huse (12, 128, V, 56, 42), konkret i Indre by (12).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af Kommuneplan 2019, at parkeringspladser skal tilvejebringes på egen ejendom. I lokalplaner kan det efter konkret vurdering tillades, at parkeringsdækningen finder sted i kvarteret, eks. i parkeringsanlæg. I lokalplaner kan der desuden fastlægges bestemmelser om parkeringen skal ske på terræn eller i konstruktion, eks. under jorden. I områder, hvor der opføres ny etagebebyggelse, vil parkering normalt helt overvejende skulle placeres i konstruktion, fordi arealerne på terræn prioriteres til friarealer til bebyggelsen med videre.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, en plan for elladestandere (55), herunder at p-pladser til elbiler forbeholdes beboere i København (I).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune arbejder for at etablere en bedre ladeinfrastruktur og har således vedtaget handlingsplan for ladeinfrastruktur, der gælder for årene 2022-2025, og som indeholder konkrete tiltag vedrørende ladeinfrastruktur og elbiler. Det forventes, at Folketinget vedtager en ændring af planloven, som med virkning fra 1. januar 2024 vil gøre det muligt at fastlægge anvendelsen af parkeringspladser til eks. el- og delebiler og stille krav om opsætning af ladeinfrastruktur i tilknytning til parkeringspladser i lokalplaner.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der sikres trafikal fremkommelighed og parkeringsmuligheder for specifikke grupper, konkret for lærere og pædagoger (V), konkret for håndværkere og byggevirksomheder (J, 61), konkret for vareleverandører (J), konkret for erhvervsdrivende (61, 22, L), eks. ved at etablere en "erhvervsparkeringslicens" (L).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Offentlige parkeringspladser er som udgangspunkt ikke forbeholdt en bestemt brugergruppe. Beboere har mulighed for at købe en beboerlicens, mens besøgende skal betale for parkering på baggrund af varigheden af parkeringen mv. Københavns Kommune lægger i kommuneplanstrategien vægt på, at der etableres parkeringspladser til eks. erhvervsparkering.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag til, at parkeringspladser sættes til leje som arealer, som erhvervsdrivende (håndværkere og kreative) kan leje og lave små værksteder på (J).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Offentlige parkeringspladser er som udgangspunkt ikke forbeholdt en bestemt brugergruppe. Beboere har mulighed for at købe en beboerlicens, mens besøgende skal betale for parkering på baggrund af varigheden af parkeringen med videre. Københavns Kommune lægger i kommuneplanstrategien vægt på, at der etableres parkeringspladser til eks. erhvervsparkering.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om indskrænkning af tidsrum for erhvervsparkering til kl. 15 for biler med gule nummerplader (31), samt forslag om tidsrum for erhvervsparkering fra kl. 7-17, såfremt det kan betyde flere erhvervsparkeringspladser (61).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Indskrænkning af tidsrum for erhvervsparkering reguleres ikke i Kommuneplanstrategi 2023.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om genetablering af enhver parkeringsplads, der nedlægges, i umiddelbar nærhed af den tidligere plads (31).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget tages til efterretning, men kan ikke reguleres i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at antallet af erhvervsparkeringspladser øges med anslået 30-50 pct. (61).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune lægger i kommuneplanstrategien vægt på, at der etableres parkeringspladser til eks. erhvervsparkering.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Indstilling imod etablering af en p-kælder på Dantes Plads (66, 65, 76).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Konkrete anlægsprojekter reguleres ikke i kommuneplanstrategien.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at P-afgifter skal understøtte den bedste anvendelse af kommunens arealer, eks. adgang for erhvervs- og servicetrafik, samt understøtte behov for kollektiv trafik (134), herunder at anvendelse af parkeringspladser, med den nye planlovsrevision, fremmer en mere klimavenlig bilpark (134).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget tages til efterretning, men kan ikke reguleres i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om evaluering af parkeringssituationen på Amager, når de nye regler for tidsbegrænset parkering og gæstelicenser har virket. Evalueringen bør ses i sammenhæng med udbuddet af offentlig transport (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Tidsbegrænset parkering og gæstelicenser reguleres ikke i Kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at kravene til arealudlæg til parkering fastholdes, fordi det vil være en dårlig ide at reducere kommuneplanens parkeringsnormer. Man kan evt. reducere krav til anlæg ved ibrugtagning. De tiloversblevne arealer kan så bruges til eftertragtede og klimavenlige grønne områder og udendørs ophold (138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket tages til efterretning. Det fremgår af kommuneplanstrategien, at kommuneplanens parkeringsnormer evalueres frem mod Kommuneplan 2024 med henblik på at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for en eventuel justering af parkeringsnormer for bil- og cykelparkering. Der er i byggesagsbehandlingen praksis for at stille krav om anlæg af alle pladser.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at der kommer flere ladestandere til elbiler (12, 13, 61, 131), og ønske om at de generelt er tidsbegrænsede (12).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune arbejder for at etablere en bedre ladeinfrastruktur og har således vedtaget handlingsplan for ladeinfrastruktur, der gælder for årene 2022-2025, og som indeholder konkrete tiltag vedrørende ladeinfrastruktur og elbiler. Det forventes, at Folketinget vedtager en ændring af planloven, som med virkning fra 1. januar 2024 vil gøre det muligt at fastlægge anvendelsen af parkeringspladser til eks. el- og delebiler og stille krav om opsætning af ladeinfrastruktur i tilknytning til parkeringspladser i lokalplaner.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at fartøjer i København overgår til at være eldrevne, herunder busser (56, 42, 118), lastbiler (I, 118), både (I), knallerter (N, 118), taxaer (N, 118), konkret ved at opsætte målsætninger om elektrificeringen (N, 118) og konkret ved kommunens egne køretøjer (118).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Elektrificering reguleres ikke direkte i kommuneplanstrategien. Teknik- og Miljøforvaltningen er dog i gang med en undersøgelse af, hvordan København kan blive fri for fossile biler i 2030. Ift. elektrificering af busnettet samarbejder Københavns Kommune med Movia om at omstille alle kommunes offentlige busser til nulemissionsbusser. Denne omstilling fremgår af kommuneplanstrategien. Ift. kommunens egne køretøjer reguleres dette bl.a. i regi af klimaplanen og gennem klimasamarbejdsaftaler. Andelen af Københavns Kommune egne personbiler, der kører på el, er på nuværende tidspunkt 93 % og Københavns Kommune er også i gang med at omstille andre køretøjer, bl.a. arbejdsmaskiner.
  - Københavns Kommune arbejder for at etablere en bedre ladeinfrastruktur til elbiler og har således vedtaget handlingsplan for ladeinfrastruktur, der gælder for årene 2022-2025, og som indeholder konkrete tiltag vedrørende ladeinfrastruktur og elbiler. Det forventes, at Folketinget vedtager en ændring af planloven, som med virkning fra 1. januar 2024 vil gøre det muligt at fastlægge anvendelsen af parkeringspladser til eks. el- og delebiler og stille krav om opsætning af ladeinfrastruktur i tilknytning til parkeringspladser i lokalplaner.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske til større regionalt fokus ift. mobilitetsområdet (145) og parkeringsforhold i omegnskommunerne, som kan understøtte den kollektive transport i byen (A, 138), herunder fokus på at forkorte pendlertid med offentlig transport til København (O, S), herunder konkret ønske om parkeringspladser ved S-stationer i udkanten af København (138), herunder etablering af parker og rejs-anlæg ved store indfaldsveje (56, 42).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket om fokus på parkeringsforhold i omegnskommunerne er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, om at se på initiativer, som kan mindske trængslen, eks. i form af Parker og Rejs-anlæg i omegnskommunerne. Teknik- og Miljøforvaltningen har koblet sig på et regionalt projekt om Parker og Rejs i Østdanmark. Projektet forventes afsluttet i 2023. Sammen med Region Hovedstaden og de øvrige 28 kommuner i Kommunekontakttråd Hovedstaden, har Københavns Kommune igangsat et fælles arbejde om en regional mobilitetsanalyse. Analysen forventes afsluttet i 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at der udarbejdes en samlet trafikplan for Københavns Kommune (I, 143, 54), herunder både indenfor bilisme og offentlig transport (54), herunder konkret at muliggøre

- arbejdet med trafikplaner på bydelsniveau (105), herunder ønske om en trafikplan for Indre By (55), herunder en trafikanalyse af indfaldsveje i Sydhavnen ift. belastning af biltrafik (64).
- Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen udgør den overordnede ramme for planlægning i Københavns Kommune, herunder den overordnede ramme for trafikmål. Den konkrete trafikplanlægning foregår i eks. lokalplaner og lokale trafikplaner, og planlægningen af den kollektive trafik foregår i samarbejde med trafiksekskaberne.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at H.C. Andersens Boulevard graves ned (I), samt ønske om, at der i stedet for at grave H.C. Andersens Boulevard ned, bygges flere og kortere tunneller (136).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: København og Frederiksberg kommuner er i den afsluttende fase af projektet "Den Grønne Boulevard", hvori mulighederne undersøges for at tunnellægge dele af strækningen fra Bispeengbuen og frem til Amager, herunder dele af H.C. Andersens Boulevard. Analysen forventes behandlet af Borgerrepræsentationen primo 2024.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Spørgsmål til ambitionsniveau ved mobilitetsmål ift. nuværende turfordeling (O, 144), herunder bemærkning om at fastholdelse af målsætning fra Kommuneplan 2019, om 25 pct. bilture vil belaste fælles byrum yderligere, øge støj- og luftforurening og negligere klimamålsætning om klimaneutralitet (147), herunder ønske om målsætning om at biltrafikken reduceres løbende frem mod 2035 (144).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: at der med Kommuneplanstrategi 2023 arbejdes med et trafikmål om, at biltrafikken i 2030 maksimalt udgør 25 pct. af alle ture, der foretages i København, samt at antallet af ture fordeler sig på mindst 25 pct. gang, 25 pct. cykling og 25 pct. kollektiv transport. Målet vurderes stadig relevant for at sikre en mere bæredygtig og klimavenlig omstilling af transportområdet i København. Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 indeholder yderligere mål om: "At byudvikling af regional betydning koordineres med udbygningen af Københavns og hovedstadsområdets overordnede infrastruktur, herunder særligt den kollektive trafik" og et mål om: "At København samarbejder med de øvrige kommuner i hovedstadsområdet og Region Hovedstaden om at etablere et samlet net af supercykelstier med henblik på at skabe god fremkommelighed for cykler over længere distancer."
    - Støj- og luftforurening reguleres ikke i kommuneplanstrategien. Klimaneutralitet herunder CO2-reduktioner håndteres i klimaplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om intelligent trafikafvikling, såsom grønne bølger (31, 145).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Intelligent trafikafvikling reguleres ikke i eks., men Københavns Kommune arbejder allerede med det i regi af Teknik- og Miljøforvaltningen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at udbud på vejarbejde bedømmes ift. tidsperspektiv (minimum tidsforbrug som centralt), samt at der er bøder for tidsoverskridelser, samt synlige kontaktpersoner på entreprenør og kommunal ansvarlig (31).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Specifikke krav til udbud reguleres ikke i kommuneplanstrategien.

- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at det i planlægningen af nye skoler og institutioner understøttes, at mobilitetsforholdene er gode, så det er nemt og bæredygtigt at hente og bringe (V), herunder at indsatsen for sikre skoleveje udbrede til hele Østerbro (83).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune arbejder for at etablere sikre skoleveje, og kommunen afsætter derfor løbende midler til dette arbejde. For trafikregulering af konkrete områder henvises der til lokale trafikplaner og lokalplaner.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønsker til ændringer af konkrete gadeforløb, herunder Åboulevarden (95), herunder konkret at Jyllingevej gøres smallere (47).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ændringer af konkrete gadeforløb reguleres ikke i kommuneplanstrategien. For trafikregulering af konkrete områder henvises der til lokale trafikplaner og lokalplaner.
  - København og Frederiksberg kommuner er i den afsluttende fase af projektet "Den Grønne Boulevard", hvori mulighederne for at tunnellægge dele af strækningen fra Bispeengbuen og frem til Amager, herunder dele af H.C. Andersens Boulevard. Analysen forventes behandlet af Borgerrepræsentationen primo 2023.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om og modstand mod den dieseldrevne vandflyver (103, 115).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Færdsel med vandflyver reguleres ikke i kommuneplanstrategien.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske til videst mulig inddragelse af forskellige interessenter ved udarbejdelse af den regionale mobilitetsanalyse, samt at denne tænkes sammen med miljøkonsekvensrapporten for ny metrolinje til Lynetteholm (134).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Den regionale mobilitetsanalyse, der er igangsat af Københavns Kommune, KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden, og miljøkonsekvensvurderingen af metro M5 reguleres ikke i kommuneplanstrategien. Der vil ske inddragelse af relevante interessenter i den regionale mobilitetsanalyse.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om en el-færgе eller tunnelløsning (99) fremfor broforbindelse mellem Refshaleøen og Nordhavn (132).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket er taget til efterretning. Med kommuneplanen forventes der ikke truffet beslutning om karakteren af en evt. ny forbindelse for cyklister og fodgængere til Refshaleøen.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at strategien fremhæver centrale projekter på cykelområdet (135)*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket imødekommes.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 37 tilføjes følgende: **Etablerer den nye supercykelsti "Kystbaneruten", der løber mellem Svanemøllen Station og fortsætter langs Strandvejen**

gennem nabokommuner til Kokkedal Station. Derudover undersøger Københavns Kommune cykel- og gangforbindelser mellem hhv. Enghave Brygge og Islands Brygge og mellem Østerbro og Refshaleøen.

- Ønske om, at strategien er tydeligere ift., at alle transportformer ikke kan prioriteres samtidigt, samt ønske om at den kommende kommuneplan får yderligere målsætninger på cyklistområdet (135), samt at mål for de forskellige former for kollektiv transport omtales i strategien (99).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategien arbejder med følgende trafikmål: At biltrafikken i 2030 maksimalt udgør 25 pct. af alle ture, der foretages i København, samt at antallet af ture fordeler sig på mindst 25 pct. gang, 25 pct. cykling og 25 pct. kollektiv transport. Målet vurderes at være ambitiøst og dækkende for udvikling af trafikken i Københavns Kommune.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om, at Københavns nulvision for dræbte i trafikken fremhæves, samt forslag til konkrete tiltag der kan mindske antal ulykker (135).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Konkrete redegørelser og analyser af bl.a. trafiksikkerhed håndteres separat eks. i konkrete trafiksikkerhedsplaner.
  - Anledning til ændringer: Ja, imødekommes delvist. Nulvisionen nævnes. Konkrete forslag til at opnå en reduktion i antallet af ulykker nævnes i konkrete trafiksikkerhedsplaner: S. 34, 3. spalte. Det er vigtigt, at Københavnerne kan færdes trygt og sikkert i trafikken. For at sikre dette, blev der i 2017 vedtaget en nul-vision for dræbte og alvorligt tilskadekomne i trafikken i 2025. Der implementeres løbende nye tiltag for at opnå visionen.
- Bekymringer vedrørende initiativer i andre bydeles, eks. Indre Bys betydning for trafikbelastning i Vanløse (96).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategien omhandler de overordnede rammer for byudvikling og arealanvendelsen. For trafikregulering af konkrete områder henvises der til lokale trafikplaner og lokalplaner.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om, at børn og ældre får bedre forhold i den offentlige transport og ift. gang og cyklisme (138).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning. Teknik- og Miljøforvaltningen har for nyligt gennemført en bydækkende analyse af fremkommelighed for borgere og besøgende med gangbesvær, der har fokus på fremkommeligheden for gangbesværede i byen.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Kritik af de fremtidsberegninger der fremgår i strategien ift. fremtidige beboere i Østhavns transport (138).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning. Det bemærkes, at tallene stammer fra Transportministeriets analyse om samfundsøkonomiske effekter ved udvikling af Østhavnen, der kan findes her: [Samfundsøkonomiske effekter ved udvikling af Østhavnen \(trm.dk\)](https://www.trm.dk/Samfundsokonomiske-effekter-ved-udvikling-af-Osthavnen).

- Anledning til ændringer: Nej.
- *Forslag til, at trafikken måles i antal km frem for antal ture ift. de forskellige transportmidler, samt at målsætningen for biltrafik er 20 pct. frem for 25 pct. (145).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det nuværende trafikmål vurderes at være dækkende for en ambitiøs udvikling af trafikken i Københavns Kommune.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at der etableres flere 0-emissionsgader og at der i nye byudviklingsområder sikres plads til delebiler og dele-ladcykler frem for egne biler (144, 56, 118).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune kvitterer for forslaget omkring nulemissionsgader og bemærker hertil, at Stefansgade er det første forsøg med en grøn trafikvej og vil blive evalueret i 2024. Ift. muligheden for at etablere nulemissionszoner afventes lovgrundlag, og Københavns Kommune kan således ikke indføre zoner, før Folketinget har vedtaget ny lovgivning på området. Det forventes, at Folketinget vedtager en ændring af planloven, som med virkning fra 1. januar 2024 vil gøre det muligt at fastlægge anvendelsen af parkeringspladser til eks. el- og delebiler og stille krav om opsætning af ladeinfrastruktur i tilknytning til parkeringspladser i lokalplaner. I forhold til parkering af ladcykler henvises der til at indenfor gældende lovgivning, kan disse parkeres på almindelige bilparkeringspladser.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at der etableres flere 0-emissions zoner (I, 13, N, 99, 118), konkret på cykelstier (I), konkret ved at inkludere knallerter med afbrændingsmotorer (N, 118), konkret på Christianshavn og i Indre By (99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Muligheden for at etablere nulemissionszoner afventer lovgrundlag, og Københavns Kommune kan således ikke indføre det, før Folketinget har vedtaget ny lovgivning på området. For trafikregulering af konkrete områder henvises der til eks. lokale trafikplaner, lokalplaner og gældende færdselslovgivning.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Et ønske om at jernbaneinvesteringerne fra Infrastrukturplan 2035 omtales (99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: En række af infrastrukturprojekterne omtales allerede i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, herunder jernbaneprojekterne, metro til Lynetteholm og Nordøstamager og automatisering af S-tog, samt derudover vejprojektet Østlig Ringvej. Det er forvaltningens vurdering, at det vil være for vidtrækkende at nævne alle de statslige infrastrukturinvesteringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Jævnfør planloven skal den kommunale planlægning tage hensyn til statslige interesser og arealreservationer, men det vurderes ikke at være et krav at omtale disse i selve kommuneplanstrategien men først i den egentlige kommuneplan. Københavns Kommune vil derfor ifm. Kommuneplan 2024 undersøge, hvilke statslige jernbane- og vejinvesteringer, der kan være relevante at medtage, så udvikling af Københavns Kommunes infrastruktur med videre planlægges i overensstemmelse med regionale og statslige interesser.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om et større trafikalt fokus i rækkefølgeplanlægningen med fokus på trafik-tal og anlægsår for trafikale projekter (143).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune tager forslaget til efterretning og bemærker hertil, at der i Københavns Kommune planlægges for at byudvikling sker i samspil med infrastrukturanlæg.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om fokus på at hæve den samlede mobilitet fremfor at fremme en mobilitetsform på bekostning af en anden (Å).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget tages til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 7: Grønne og blå områder

- Ønske om, at natur og grønne områder prioriteres højere (G, M, 111, 105, 99, 114, 143, 55), herunder konkret i forhold til Jyllingevej (47), samt øget fokus på grønne kantzoner (17), herunder begrønning af skoler (X).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen varetager primært den overordnede disponering af arealanvendelser og retningslinjer for bl.a. naturhensyn. Her sker der en prioritering af grønne områder, hvis realisering er langsigtet. Mere detaljeret regulering, som til- eller fravalg af kantzoner eller begrønning af byrum og bygninger, beror på de konkrete, områdespecifikke forhold. De hører derfor hjemme i lokalplanlægningen.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Forslag til nye målsætninger på den grønne dagsorden (144, 148), som eks. den såkaldte '3-30-300 model for grønnere byer' (53), herunder en målsætning om at 50 pct. af det bebyggede areal skal være grønt såsom natur, begrønning, grønne tage og facader (144, 56, 99), herunder målsætning om, at 25 pct. af alle nye bydele skal være grønne offentligt tilgængelige områder (148).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Målet om en maksimal afstand på max. 300 m mellem bolig og nærmeste grønt/blåt rekreativt område indgår allerede i kommuneplanen fra 2019. I juni 2022 blev en status på målet, som viser at ca. 90 pct. af alle byens boliger opfylder målet, politisk godkendt. Indsats vedr. eks. træer og andre indsats vedr. begrønning (herunder kommunens gældende træpolitik) realiseres i andet regi, nemlig gennem lokalplanlægning og anlægsprojekter som eks. klimatilpasning, vejgenopretning og begrønningsinitiativer. Kommuneplanens målsætninger og visioner for kommunens fysiske udvikling besluttes politisk ud fra en afvejning af hensyn og hvordan disse kan indpasses i en københavnsk sammenhæng.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om flere grønne/blå områder (13, 40, 46, X, 116, 128, 96, 138, 105, 142, 148, 114, 56, 55, 150, 84), konkret at de er bolignære (138), konkret at der også er fokus på større sammenhængende bynaturområder/parker (105, 64, 42), konkret at der kommer mere fokus på håndtering af varmeeffekten (128, 143), konkret mere vild natur og biodiversitet (148, 64, 42), begrønning af gaderum (148), grønne forbindelser (148, 56, 42), herunder konkret forbindelse mellem østlige og vestlige Amager (56, 42), samt at der i byudviklingsområder afsættes store dele eller hele arealer til grønne områder (148, 114), at kommuneplanen lægger rammer for udbygning af grønne områder som efterfølgende følges op med

lokalplaner/fredninger/investeringer (148), konkrete forslag til udlæg af nye områder til rekreative formål (114).

- Økonomiforvaltningen bemærker: Etablering af grønne og blå rekreative områder er en integreret del af byudviklingen. Kommuneplanstrategien peger på nogle større potentialeområder. I praksis vil der afhængig af byudviklingsområdets størrelse og beliggenhed som led i omdannelsen fra eks. industri- eller havneformål til blandede byområder også komme nye grønne arealer, tilgængelige arealer ved vand mv. ud over disse potentialeområder. Det nuværende mål i kommuneplanen om en maksimal afstand på max. 300 m mellem bolig og nærmeste grønt/blåt rekreativt område skal sikre at områderne er bolignære. Specifikke indsatser til reduktion af de maksimale temperaturer i byen kan blive relevante, men skal ses i sammenhæng med andre metoder til temperaturtilpasning og vil forudsætte et bedre grundlag. Økonomiforvaltningen er enig i, at også sammenhængende grønne områder og forbindelser er vigtige i byens udvikling. Med Budget 2024 er der afsat midler til en screening af biodiversitet samt udpegning af potentialeområder for biodiversitet på kommunale arealer. Screeningen skal medvirke til at skabe et overblik over, hvor der i dag kan findes biodiversitet samt som fagligt udgangspunkt for, hvordan kommunen bedst muligt bevarer, forbedrer og skaber ny biodiversitet.
  - Anledning til ændringer: **Ja**, s. 74, ny målsætning: **Grønne forbindelser skal give københavnere en mere attraktiv adgang til byens større grønne og blå områder og skabe flere naturoplevelser på vejen derhen.**
  - S. 78 tilføjes et nyt afsnit: **Grønne Forbindelser. Mange af byens grønne og blå områder ligger som 'ører' i et urbant landskab. Grønne forbindelser med eks. træer, bede og grønne facader kan medvirke til at skabe et grønt netværk mellem byens grønne og blå områder til gavn for mennesker, dyr og planter. I takt med, at byen omdannes og udvikles, er der behov for løbende at forbedre og udbygge de grønne forbindelser.**
- *Bemærkning om, at de grønne forbindelser er centrale for at højne biodiversiteten (M), samt forslag til at "korridor" tilføjes ift. sammenhængende grønne områder (149).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Der er i kommunen store eksisterende sammenhængende grønne områder, hvor biodiversiteten prioriteres, ligesom der i udvikling af nye bydele planlægges for nye større grønne arealer. Nye grønne områder og friarealer, i såvel den eksisterende by som i byudviklingsområderne, skal derfor udvikles, så de bidrager til at højne biodiversiteten bedst muligt. Dette skal ske under hensyntagen til, at områderne også skal give rum for forskellige rekreative anvendelser. Grønne forbindelser er ligeledes et vigtigt element for at skabe ny biodiversitet i Københavns Kommunes Biodiversitetsstrategi 2022 - 2050. Med Budget 2024 er der afsat midler til en screening af biodiversitet samt udpegning af potentialeområder for biodiversitet på kommunale arealer. Screeningen skal medvirke til at skabe et overblik over, hvor der i dag kan findes biodiversitet samt som fagligt udgangspunkt for, hvordan kommunen bedst muligt bevarer, forbedrer og skaber ny biodiversitet.
    - Anledning til ændringer: **Ja**, se svar ovenfor.
  - *Ønske om, at de grønne/blå områder bevares og passes på (M, 23, 45, 49, 123, 138, 148, 154, 99, 64), konkret at kommunen har en aktiv fredningspolitik (78, 148), samt via lokalplan og kommuneplan (148), at affredede arealer fredes igen (148), konkret grønne lommer (15), konkret ønske om, at det burde være en målsætning at bevare eksisterende grønne arealer (M), konkret ønske om en grøn kile ved Sturlasgade (38, 39, 43, 45, 51, 52, 37, 146, 139, 141), konkret at badefaciliteterne i havneløbet fastholdes (138), konkret at kanaler ikke fyldes op (123), bevaring af træer (148).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: De udpegede grønne områder og de blå områder (arealer ved vandet), som kommunen har kompetence til at planlægge for, forventes generelt opretholdt. Ubebyggede arealer, der ikke er udpeget som grønne områder, kan udnyttes i overensstemmelse med den anvendelse, som kommuneplanens rammer giver mulighed for. Mindre arealer ("grønne lommer") inden for rammer til anden anvendelse bliver typisk udpeget i lokalplaner (friareal), der på et konkret grundlag fastlægger mere detaljeret og retligt bindende planlægning. Stillingtagen til fredning med hjemmel i naturbeskyttelsesloven er ikke del af kommuneplanen. Det bemærkes, at kanalerne i Indre By/Christianshavn via fredning er sikret imod opfyldning. Kommunen har ikke adgang til at foreslå arealer på søterritoriet fredet eller til at regulere dem udenfor særlige byomdannelsesområder.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at udvide eksisterende grønne/blå områder (5), konkret ønske om at udvide Svanemøllestranden (5, O), samt udvide og kystsikre Amager Strandpark (150), samt ønsker til at åbne eksisterende grønne områder op, eks. Vestre Kirkegaard (114)*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Den gældende planlægning rummer allerede en mulighed for en mindre udvidelse af Svanemøllestranden. Større ændringer vil kræve en ny vurdering af bl.a. de hydrauliske forhold på stedet. Stranden er et kommunalt anlæg, og en evt. udvidelse er således i højere grad afhængigt af beslutning om at bruge kommunale midler på dette end af regulering i kommuneplanen. En kystsikring af Amager Strandpark indgår i den samlede undersøgelse af kyst-/stormflodssikring af hovedstaden på tværs af kommunegrænser, der er sat i gang. Resultaterne af undersøgelsen vil ikke foreligge inden Kommuneplan 2024, men vil kunne indgå i videre planlægning, herunder også for Amager Strandpark. Etablering af flere adgange til eksisterende grønne områder er helt i overensstemmelse med kommuneplanens målsætninger, men reguleres ikke direkte i denne planlægning. Mulighederne beror på konkrete forhold, der vurderes for de enkelte anlæg i forhold til deres karakter, drift etc.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkninger til, at der i de sidste 30 års udbygning af København ikke er etableret større grønne områder og at der derfor er et efterslæb. Med den trange plads til ny udvikling skal de grønne områder prioriteres (148), de nuværende afstandskrav og arealstørrelser er ikke ambitiøse nok (M).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det skal bemærkes, at det ikke er korrekt, at der ikke i de sidste 30 år er etableret større grønne områder i kommunen. Såvel i perioden med faldende befolkning som i den nyere periode med befolkningstilvækst er der anlagt og åbnet adgang til nye områder (eks. den nye Amager Strandpark, Mimersparken, Ryvangens Naturpark). Adgang til grønne arealer prioriteres såvel i stor som i mindre skala i byudviklingen, og der er således også flere områder på vej (eks. Operaparken og flere områder i Nordhavn). København indgår i et regionalt net af grønne områder tilpasset bystrukturen med et tættere centrum og større grønne områder i kiler rundt om. Københavns Kommune prioriterer grønne områder og de gældende afstandsmålsætninger skal ses lyset af, at hovedstadens centrum skal sikre god tilgængelighed til mange funktioner.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om at optimere rammebetingelserne i kommuneplanregi og skabe incitament-ordning for etablering af grønne områder af høj kvalitet (M).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen bestræber sig såvel i planlægningen af egne arealer som i planlægning for byudvikling/byggeri med friarealer på at opnå god kvalitet. Denne kvalitet er dog ikke umiddelbart målbar, og den vil være afhængig af brugernes ønsker og behov. Det er pt. ikke muligt i kommuneplanen at opstille kvalitetskriterier, der skaber et incitament for grundejere mv. Det forventes dog, at Folketinget vedtager en ændring af planloven, som med virkning fra 1. januar 2024, vil gøre det muligt i kommende lokalplaner at stille krav til kvaliteten af ny bynatur, fx med bestemmelser om etablering af specifik beplantning og vækstbetingelser både over og under jordoverfladen. Formålet er at fremme etablering af bynatur og fremme, at bynaturen er levedygtig også på lang sigt.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at grønne områder i højere grad tænkes ind i de nye byudviklingsområder (V), samt at investeringer i grønne projekter herunder klimatilpasning og biodiversitet tænkes sammen med rekreation (47, 79) og (vej)genopretningsprojekter (47).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen indeholder mål for adgangen til grønne og blå områder. For de nye byudviklingsområder indebærer det, at der skal sikres adgang til et offentligt tilgængeligt grønt område på mindst 2 ha fra de nye boliger. Det grønne område kan ligge i eller udenfor selve byudviklingsområdet. Da dette konkrete mål først kom ind i kommuneplanen i 2019, ses det ikke afspejlet i alle eksisterende byudviklingsområder, men også i disse områder indarbejdes der så vidt muligt større grønne områder som eks. den centrale park på Grønttorvet. Kommunale indsatser på klimatilpasning og biodiversitet, herunder integration af sidstnævnt i byudvikling, sker i andet regi, bl.a. i lokalplanlægning og gennem anlægsprojekter og øvrige indsatser, eks. ifm. kommunens langsigtede arealplan for grønne områder.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *En bekymring for, hvordan man bibeholder grønne områder i takt med, at antallet af københavnere stiger (105, 99), herunder ønske om konkrete ambitiøse målsætninger (99), samt et ønske om, at ratioen af park-kvadratmeter per indbygger fastholdes (105), samt at det er godt at 90 pct. af indbyggerne har kort vej til grønne områder, men når der heri indgår arealer på ned til 500 m² er det langt fra tilstrækkeligt (105), samt at målsætning om 2 ha for store grønne områder er for småt (148).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanens udpegede rekreative grønne og blå områder forventes fastholdt, ligesom der ved omdannelse af erhvervs- og havneområder til blandede byområder også vil blive etableret tilgængelige grønne/blå arealer til disse områder. Målsætningen ift. adgang til grønne områder opgøres ift. antal boliger, som er et konkrete mål kommunen kan planlægge for. Familiesammensætningen og indbyggerratioer er svingende, og ikke noget kommunen har mulighed for at regulere. Kommunen er opmærksom på den stigende brug af de offentlige grønne områder, og har derfor fokus på behovet for flere grønne m² i takt med at byen vokser. Derfor udpeges der i strategien seks nye større grønne områder i byudviklingsområder frem mod 2050. Områderne varierer i størrelsen fra 2 ha, som eks. Operaparken til Nordhavn Naturparks 28 ha. I den eksisterende by, som er tæt bebygget, er det mere vanskeligt at finde plads til nye større områder. Her kan de mindre områder - lommeparker, mindre begrønnede arealer og haveanlæg mm - bidrage til målopfyldning og fungerer som fristeder i et tæt bymiljø. Der er i den forbindelse fokus på behovet for nye områder og/eller opgradering af eksisterende områder, herunder de små. Det arbejde udmøntes dog i andet regi, nemlig i lokalplanlægning og gennem anlægsprojekter (eks. klimatilpasningsprojekter, områdefornyelser, vejgenopretning, mv.) eller gennem indsatser som understøtter kommunens langsigtede arealplan for grønne områder (eks. flere gadetræer og begrønning).

- Anledning til ændringer: Nej.
- *Et ønske om fokus på m2 grønne områder pr. indbygger ved etablering af nye områder, således at m2-antal grønt pr. indbygger opretholdes ved ny udvikling (O).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Såvel den gældende kommuneplan som kommuneplanstrategien har fokus på grønne arealer som led i ny byudvikling. Der etableres typisk flere tilgængelige grønne m2 pr. indbygger i de nye områder, end der er i de eksisterende bykvarterer. Men rent praktisk er det nødvendigt at knytte regulering af friarealer til bygningsareal snarere end indbyggertal (der ikke kan reguleres med kommunal planlægning). Der er også peget på potentialeområder for nye grønne arealer, der kan komme både indbyggerne i de nye områder og i den eksisterende by til gode.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at "Vestvolden" og "Bellahøjmarken" nævnes i legenden for kort 5.1 på s. 78 (149)*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Da "Vestvolden" og Bellahøjmarken" ikke er nye grønne områder, er de ikke skrevet i signaturforklaringen, men blot anført på kortet.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at der i kommuneplanen indskrives bindende rammer eller retningslinjer for flere træer og etablering af grønne korridorer/flora- og faunapassager herunder Amagerbanen, Kigkurren, Peder Lykkes Vej og Amager Fælled/Kalvebod Fælled (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Plantning af træer eller etablering af anden beplantning er generelt i overensstemmelse med kommuneplanens mål for natur og rekreation. Kommuneplanens rammer og retningslinjer er dog ikke retligt bindende og medfører ikke handlepligt. Etablering af beplantning på private arealer kan kun planmæssigt reguleres ved at være en betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse eller ændret anvendelse af bebyggelse fastlagt i lokalplan og byggetilladelse. Dette kan ske i lokalplanens bestemmelser om ubebyggede arealer (friarealer). På kommunale arealer kan beslutninger om beplantning træffes i budgetlægningen, hvor der kan sikres de nødvendige økonomiske midler. En udpegning af udvalgte kommunale veje i kommuneplanen vil ikke være ledsaget af finansiering og vil således ikke have forpligtende virkning for kommunen.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om styrkelse af biodiversiteten i byen (79, 55), herunder i Indre By (55).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Økonomiforvaltningen bemærker i øvrigt, at der med Budget 2024 er afsat 50 mio. kr. til en række initiativer, der skal fremme biodiversitet i byen, herunder monitorering af biodiversitet, analyse af biodiversitet, en pulje til fremme af biodiversitet i de kommunale bygge- og anlægsprojekter samt videreførsel af den allerede eksisterende borgerrettede pulje.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Opfordring til at Københavns Kommune laver et strategisk samarbejde med byens parcelhusejere på lige fod med de 25 største grundejere i byen om biodiversitetsdagsordenen (M).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen er enig i, at det er en god ide, og bemærker at forvaltningen allerede er i dialog med de største grundejere i byen med ønsket om at indgå et partnerskab om biodiversitet. Her ligger det allerede i planerne, at en sådan partnerskabsaftale på sigt kan udvides, således at også mindre grundejere, herunder grundejerne.dk og andre som eksempelvis andelsforeninger mv. kan indgå i samme eller lignende partnerskab.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om at 2 ha grønt areal ikke er stort nok til at skabe økologisk funktionalitet/biodiversitet, kun ved særlige betingelser med grønne forbindelser (M).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Målet om adgang til et område på mindst 2 ha tager udgangspunkt i både rekreative og biologiske faktorer, herunder at der er minimum 25 pct. vegetation. Det er ikke knyttet til kriterier om biodiversitet, der vil afhænge af mange andre faktorer end størrelsen og omfanget af vegetation. Det bemærkes også, at potentiale for biodiversitet ikke afhænger af offentlig adgang, der omvendt er et afgørende kriterium for opfyldelse af målet om adgang fra boliger til grønne rekreative områder. I kommuneplanen er der udpeget områder og forbindelser i overensstemmelse med lovgivningen om Grønt Danmarkskort, der har økologisk funktionalitet og sammenhæng som væsentlige kriterier. Kommuneplanen rummer således forskellige udpegninger med forskellige hovedformål, men naturligvis med overlap, hvor både rekreation og biodiversitet tilgodeses.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om, at det ikke er realistisk at skabe ny biodiversitet i København, og at det derfor ikke skal være ambitionsniveauet, men snarere at understøtte eksisterende biodiversitet (M).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunens arbejde med biodiversitet tager afsæt i Københavns Kommunes biodiversitetsstrategi 2022 - 2050 som blev politisk vedtaget i marts 2023. Biodiversitetsstrategien bygger på fire centrale temaer: 1) At bevare og forbedre den eksisterende biodiversitet, 2) At skabe ny biodiversitet, 3) At understøtte viden og uddannelse om natur og biodiversitet, og 4) At skabe frivillige fællesskaber om biodiversitet. Disse temaer udgør tilsammen fundamentet for kommunens arbejde med biodiversitet. At skabe ny biodiversitet er således ét af flere ben i strategien. Der er tilknyttet 4-årige handleplaner til strategien med indsatser indenfor hvert af de 4 temaer, som skal realisere strategiens visioner og mål.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bekymring om, at fritidsaktiviteter planlægges nær sårbare biodiverse områder, samt at man fjerner områder med biodiversitet for at planlægge nye grønne områder, eks. i Nordhavn (M), samt et ønske om at nogle grønne områder bør have begrænset offentlig adgang af hensyn til biodiversitet, eks. i Valbyparken (105).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen er enig i, at der bør være en ekstra opmærksomhed, når der planlægges nær sårbare områder som eks. områder med høj biodiversitet. Med Kommuneplanstrategi 2023 har Københavns Kommune fået et mål om 'At investeringer i grønne områder, byggerier, facader og byområder skal bidrage til at øge biodiversiteten i København' samt et mål om at 'At udvikling af eksisterende grønne områder og anlæg af nye grønne områder og friarealer styrker borgernes livskvalitet, biodiversiteten og byens tilpasning til fremtidens klima'. Disse hensyn vil derfor være pejlemærker i den kommende udvikling af København, herunder også i udviklingen af Valby og Nordhavn. Det er i denne sammenhæng en grundpræmis i udviklingen af København, at mange forskellige funktioner skal ligge side om side, og

ofte tænkes tæt sammen. Det gælder også i planlægningen af de grønne områder, fritidsfaciliteterne og hensynet til biodiversitet. I nogle byrum anvendes hævede bede med en kant, som skal medvirke til at der ikke trædes på beplantningen, således denne afskærmes. Det ses også i nogle af byens parker, at eks. nyanlagte områder med vilde urter indhegnes indtil beplantningen får ordentlig fat. Det er dog ikke forhold som reguleres i kommuneplanen.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om en metode til kortlægning af biodiversitet, samt en baseline. Århus Universitet har udviklet metode, som Københavns Kommune kan anvende (M).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der er med Budget 2024 givet midler til udvikling og gennemførelse af et monitoreringsprogram samt udarbejdelse af baseline for Københavns biodiversitet. Det er Teknik- og Miljøforvaltningen som er ansvarlig for såvel monitoreringsprogram samt baseline. Når Teknik- og Miljøforvaltningen har udarbejdet en metode, er det hensigten at denne kan stilles til rådighed for andre som måtte finde den hensigtsmæssig og ønsker at anvende den på egne arealer. Der kan dog være forhold som betyder, at forskellige grundejere kan have forskellige ønsker og krav til udformning af metode. Økonomiforvaltningen er i dialog med de største grundejere med henblik på at indgå et partnerskab for biodiversitet. Her er der et fokus på vidensdeling bl.a. vedrørende metoder for monitorering og baseline. Økonomiforvaltningen er bekendt med den nationale metode for kortlægning af bynatur, som Molio har udarbejdet en beta-version af i samarbejde med en række parter og følger dette arbejde fremadrettet.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at indsatser i Utterslev Mose, Fæstningskanalen og åsystemet nævnes, herunder et helhedssyn på hele systemet med fokus på en miljø- og biodiversitetseffekt, samt effekten af at blotlægge de rørlagte åstrækninger (54).*
  - Økonomiforvaltning bemærker: Kommuneplanstrategien såvel som kommuneplanen forholder sig til den overordnede udvikling i kommunen, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt at nævne samtlige indsatser og initiativer i kommunen. Hvis det vurderes, at de nævnte initiativer på grund af deres påvirkning, art, dimension eller placering kan få væsentlige virkninger på miljøet, vil projekterne blive miljøvurderet. En afgørelse herom træffes dog hverken med kommuneplanstrategien eller i kommuneplanen, men foretages af Teknik- og Miljøforvaltningen som myndighed.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Spørgsmål til, hvorvidt der vil blive ændret på friarealsprocenter for at give mulighed for større fortætning (D).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det forventes ikke at indgå i den kommende planlægning at reducere friarealkravene generelt af hensyn til at opnå fortætning, men konkrete udfordringer med friarealer eks. ved konvertering, bevaring af bebyggelse osv. ventes at blive vurderet. Her kan også konkrete problemstillinger fra grundejere og andre parter indgå i arbejdet.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om at skolers friarealprocent på 40 er for lav, da arealerne slides hårdt (M).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune har arbejdet med samme friarealprocent for skoler i mange år og har derfor erfaring med at udforme arealerne, så

- de er tilpasset den brug og det slid, de udsættes for. Friarealets beslaglæggelse af areal skal afvejes imod de mange andre funktioner, der er ønske om at etablere på skoler (bedre indendørs idrætsfaciliteter, faglokaler, madskole etc.). Det vurderes derfor, at den gældende fordeling udgør en god balance mellem de forskellige hensyn.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at vi taler mere differentieret om, hvad der udgør et grønt område, eks. områder til rekreation, vild natur osv. (M)*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Der henvises dels til Økonomiforvaltningens bemærkninger til høringssvar O nedenfor. På kommuneplanniveau fastlægges denne differentiering primært i kommuneplanens retningslinjer for de særlige hensyn til naturbeskyttelse, der ikke fremgår af kommuneplanstrategien. Det bemærkes, at byens offentligt tilgængelige grønne områder alle er tiltænkt at tilgodese rekreation, men at den kan antage mange former, herunder oplevelser af natur.
    - Anledning til ændringer: **Ja**, se svaropsamling nedenfor.
  - *Ønske om en klar definition af, hvad der udgør et grønt område i Københavns Kommune ifm. afstandskrav (O)*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Definitionen af, hvad der udgør et grønt område ifm. kommuneplanens afstandsmål til grønne områder, indgår i baggrundsanalyse til Kommuneplanstrategi 2023 "Analyse af afstandsmål til grønne og blå områder i København". Analysen (og definitionen af grønne områder) blev politisk vedtaget i juni 2022. Definitionen fremgår også af det årlige 'Status på Københavns offentligt tilgængelige grønne m²' (<https://www.kk.dk/sites/default/files/2023-06/Status%20p%C3%A5%20K%C3%B8benhavns%20offentlige%20gr%C3%B8nne%20m2%202023.pdf>). En opsummeret teknisk beskrivelse af den politisk godkendte definition tilføjes som fodnote til signaturforklaringen til kortet over områder (s. 78-79). En opsummeret teknisk beskrivelse af den politisk godkendte definition tilføjes som fodnote til signaturforklaringen til kortet over områder (s. 78-79).
    - Anledning til ændringer: **Ja**. Følgende ordlyd tilføjes signaturforklaringen til kortoversigt over grønne områder på s. 78-79: "Områder omfatter bl.a. parker, haveanlæg, naturområder, kirkegårde, idrætsanlæg, kolonihaver, åbne skolegårde og mindre områder som eks. lommeparker og erstatningsarealer, hvor offentlig brug er sikret. Områderne er mindst 500 m² store, 10 m brede og 25 pct. vegetationsdækkede. Amager strandpark, søer og kanaler medregnes også. (Økonomiforvaltningens analyse af afstandsmål til grønne og blå områder, juni 2022)". De grafiske elementer i signaturforklaring tilpasses hermed. Det bemærkes, at områderne ajourføres løbende ifm. den årlige opgørelse af offentligt tilgængelige grønne m².
  - *Ønske om kortlægning af veje i Københavns Kommune, som kan nedlægges og anvendes til grønne områder (M).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen rummer bestemmelser om byens overordnede vejnet, men ikke om de mindre veje. Hvorvidt veje kan indskrænkes eller helt eller delvis nedlægges, samtidig med at lovens krav om vejadgang til alle ejendomme samt hensyn til trafiksikkerhed og -afvikling mv. er varetaget, vil være en konkret vurdering. Den hører til hos vejmyndigheden i kommunen med inddragelse af andre relevante myndigheder.
    - Anledning til ændringer: Nej.

- *Overvejelse om, hvorvidt grønne gårdmiljøer ikke burde indtænkes i tilgængeligheden af grønne områder (V)*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen har gennem byfornyelse støttet etablering af flere hundrede gårdhaver. I dag fungerer disse gårdhaver som afskærmede oaser i byen. Selv om der i dag ikke måtte være hindringer for fysisk adgang, indgår grønne gårdmiljøer (samt almene grønne fællesarealer mv.) ikke i status på tilgængeligheden til grønne og rekreative områder, hvor der ikke er en sikret ret til offentlig adgang, og den dermed helt lovligt kan hindres eller begrænses af ejerne. Det betyder, at en betragtelig del af kommunens reelle begrønnede m² ikke kan tages i betragtning ifm. opfyldning af servicemål. Men derfor spiller de naturligvis stadig en væsentlig rolle for borgernes rekreative muligheder.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om at hensyn til sundhed er en fællesinteresse på tværs af naturorganisationer og fritidsorganisationer, så det er centralt at finde løsninger, der kombinerer funktioner (M).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen er enig i, at sundhed er vigtigt samt at det er en central opgave at finde løsninger, som kombinerer funktioner på tværs af såvel naturmæssige og fritidsrelaterede interesser, når byen udvikles. Økonomiforvaltningen arbejder allerede strategisk med at sammentænke de kommunale funktioner, hvor dette er muligt.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at der etableres flere grønne tage i byen, både ved nybyggeri og eksisterende byggeri (X, 99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen er i overensstemmelse med kommuneplanstrategien.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at det skal være nemt at komme ind i og til grønne og blå områder (V, Æ, 63, 64), konkret ved at der etableres overgangspunkter som holdepunkterne ved Amager Fælled (Æ), konkret ved at færdiggøre og etablere havnefaciliteter (63)*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanens målsætninger for adgang til grønne og blå områder tager udgangspunkt i fysisk adgang. Denne arbejdes der løbende på at forbedre, primært ved siden af kommuneplanen i indsatser på kommunens egne arealer. De nævnte ønsker til fysiske faciliteter som supplement til adgang er der ikke tilsvarende målsætninger for. Det vil være meget forskelligt, om oplevelsen af områder kan højnes med faciliteter, så dette må tage et konkret udgangspunkt i den enkelte sag. Der arbejdes fortsat på at realisere yderligere oplevelses-/formidlingsfaciliteter i Naturpark Amager mv., ligesom der arbejdes for flere bademuligheder. Dette er bredt muliggjort i kommuneplanen, men reguleres ikke konkret.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at etablere tiltrækningselementer i/ved grønne områder (V, Æ), konkret naturlegepladser (V).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Med kommuneplanen fastlægges udformningen af grønne områder ikke så detaljeret som her ønsket. Men kommuneplanen har som mål, at de grønne og rekreative områder svarer til de behov, der følger af befolkningens

- sammensætning, herunder også aldersmæssigt. Nye elementer i kommunale grønne områder besluttet bl.a. i de udviklingsplaner, der udarbejdes for områderne.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om større samarbejde på tværs af afdelinger og forvaltninger i Københavns Kommune, eks. ved vejrenovationer, hvor der er mulighed for grønne tiltag, når man i forvejen bryder vejforløb op (M).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning. Det bemærkes dog, at der ved eks. vejrenovationer skal gives ekstra bevillinger til grønne tiltag og efterfølgende drift. Københavns Kommune er dog opmærksomme på potentialet.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om prioritering af budget til at skabe gode forbindelser til byens grønne og blå områder (O), herunder utilfredshed med, at københavnere har for langt til grønne områder (111).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Der udarbejdes oplæg til budget på baggrund af de målsætninger for adgang til byens grønne og blå områder, der er opstillet i kommuneplanen. Her indgår bedre adgang/bedre forbindelser som et element. Men kommuneplanen har ikke direkte virkning for prioriteringer i den kommunale budgetlægning.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Modstand mod omdannelsen af Hans Tavsens Park, da behovet og efterspørgslen ikke er der længere (V).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: De konkrete beslutninger vedr. skybrudssikring i Hans Tavsens Park tages ikke i kommuneplanen/-strategien. Beslutningsprocessen om dette projekt inkl. inddragelse af offentligheden har været gennemført særskilt og forventes afsluttet inden endelig godkendelse af kommuneplanstrategien.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Opfordring til at bruge fritidsforeningerne i udviklingen af større naturområder, da de kan bidrage til, at flere benytter disse områder (Æ).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen vil gerne inddrage både eksisterende og potentielle nye brugere i udviklingen af de større grønne områder. Bl.a. involverer både Amager Strandpark og Naturpark Amager foreninger i områdernes udvikling, hvilket også vil være relevant for nye områder i eks. Nordhavn. Den nærmere fremgangsmåde for udviklingen af områder reguleres dog ikke i kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at det i parkplaner fremadrettet indgår, at der skal være organiserede aktiviteter for børn og unge (Æ), herunder forslag til at mindre grønne områder anvendes til flere funktioner (148).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med hensigten i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Her fremgår det, at "byens børn og unge skal inspireres til at bruge byen til bevægelse, såvel i byens grønne og blå områder, som i bydelenes kultur- og fritidstilbud." I dag findes placeringer, tilegnet unge og børn, fra sag til sag i et samarbejde mellem kommunens forvaltninger. Faciliteterne samtænkes

- ofte med andre kommunale funktioner. Den konkrete udmøntning heraf er uden for rammerne af Kommuneplanstrategi 2023. Forslaget kan dog delvist imødekommes.
- Anledning til ændringer: **Ja**, s. 80, spalte 1: Det omfatter bl.a., at der etableres fritids- og kulturtilbud, gives adgang til grønne oplevelser – både på land og i vand - samt at der etableres rekreative områder, som er af høj kvalitet. **Områderne skal kunne benyttes til organiserede børne- og ungeaktiviteter, såvel som til uformel brug** efter skoletid.
- *Ønske om, at Sydhavnstippen fylder mere i strategien (56), herunder konkret at den nævnes i afsnittet "Eksisterende grønne områder" (56, 114).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Listen over arealer nævnt under "eksisterende grønne områder" er ikke udtømmende, hvorfor en række områder ikke indgår.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om at indgå i en arbejdsgruppe om innovative løsninger, hvor idræt, natur og ophold samtænkes på fælles arealer i storbyen med blik for, at bynatur og idrætsfaciliteter tænkes ind tidligt i byudviklingsprocesserne (57).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen deltager gerne i en drøftelse med DN og DBU om løsningsforslag på, hvordan bynatur og idrætsfaciliteter kan tænkes ind i byens udvikling. Kommuneplanen tilstræber generelt den bedst mulige, herunder flersidige, anvendelse af byens arealer. Her vil ideer til innovative løsninger, der i endnu højere grad end i dag kombinerer idræt, aktiviteter i øvrigt og naturoplevelser, være velkomne. Det vurderes, at der med fordel kan tages udgangspunkt i nogle konkrete områder for at udvikle løsninger, der siden kan udbredes mere generelt. Den nærmere fremgangsmåde for udvikling af sådanne løsninger fastlægges ikke med kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkning om at de sidste årtiers byudvikling har betydet et efterslæb på grønne områder og idrætsfaciliteter i de nye byudviklingsområder og at de ældre bydele er dårligt forsynet med grønne områder og idrætsfaciliteter (57).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune udgør den centrale del af hovedstaden, hvor en lang række funktioner er samlet i et urbant miljø, men hvor der også er små og store grønne/rekreative områder. De suppleres yderligere af områder i den øvrige hovedstad. Kommuneplanen tilstræber ikke væsentlige ændringer af den historisk og funktionelt betingede bystruktur, men sikrer nye grønne områder og idrætsfaciliteter der, hvor byen omdannes og udvikles. Samtidig fremmer god trafikal infrastruktur adgangen til grønne områder som f.eks. Amager Strandpark og kommende parkområder i Nordhavn.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at eksisterende by screenes for arealer, bygninger og anlæg, som har et potentiale for flersidet anvendelse, hvor idræt, natur og grønne opholdssteder tænkes sammen og at der på baggrund af screeningen laves en prioriteret liste over egnede arealer, bygninger og anlæg, - og at de pågældende arealer og muligheder for flersidet anvendelse sikres i kommuneplanen (57, 148).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen arbejder løbende med muligheder for flersidig anvendelse og samlet lokalisering af forskellige formål. Dette er dog ikke forankret i kommuneplanen. Det vurderes umiddelbart ikke, at kommuneplanen er til

- hinder for øget flersidig anvendelse, men det vil ved revisionen af de regulerende bestemmelser i Kommuneplan 2024 kunne indgå, at der ses på evt. unødige barrierer for flersidig anvendelse.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at man med Kommuneplan 2024 formulerer normer for størrelse og kvalitet af nye idrætsfaciliteter og nye grønne områder, der matcher den forventede befolkningsudvikling i nye bydele og ved større byudviklingsprojekter (57).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen fastsætter normer for friarealer, der sikrer den nære adgang til rekreative arealer for beboere mv. i byudviklingsområder. Kommuneplanen indeholder også mål for adgangen fra boliger til grønne områder. Begge dele er kvantitative redskaber til sikring af disse hensyn i den konkrete planlægning. Sideløbende med dette foretager kommunen løbende behovsvurderinger for kommunale faciliteter, der bl.a. tager udgangspunkt i befolkningsudviklingen. Disse er dog ikke del af kommuneplanen (der revideres hvert 4. år), men foretages årligt med henblik på at kunne indgå i grundlaget for budgetbeslutninger. Dette vurderes at være en mere målrettet fremgangsmåde end faste normer med 4-årig gyldighed. Der vurderes ikke at kunne opstilles normer for kvalitet, da dette ikke er et målbart begreb og vil afhænge af den konkrete kontekst og de særlige behov knyttet til det aktuelle planområde. Mere detaljerede bestemmelser herom kan (indenfor planlovens rammer) optages i lokalplaner.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om større fokus på at etablere grønne facader (X, 99), og at der gives en pris til Københavns flotteste, grønne facade (88).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Grønne facader kan reguleres i lokalplaner, ikke i kommuneplanen. Dog indeholder Kommuneplanstrategi 2023 et mål om "At investeringer i grønne områder, byggerier, facader og byområder skal bidrage til at øge biodiversiteten i København" og sætter dermed fokus på, at eks. grønne facader kan bidrage til at forbedre biodiversiteten. Forslaget vedr. en pris til Københavns flotteste, grønne facade noteres.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Kritik af at de grønne og blå områder sidestilles i kommuneplanstrategien med ønske om et større fokus på de grønne områder (82).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: København er i kraft af sin beliggenhed tilgodeset med gode muligheder for adgang til blå områder med både rekreativt og naturoplevelsesmæssigt potentiale. De blå områder bidrager også til klimatilpasning (reduktion af varmepåvirkning). Det er vurderingen i kommuneplanlægningen, at de blå områder og sikringen af befolkningens adgang til dem er væsentlige for det samlede billede. Det skal dog bemærkes, at kommunens egne konkrete investeringer og indsatser primært er koncentreret om grønne områder.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at en forundersøgelse (vedtaget med Budget 2024), som skal sikre rent vand i Utterslevmose, nævnes konkret i strategien (78).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Den nævnte indsats vil indgå i redegørelsen til selve kommuneplanen, der giver et samlet overblik over indsatser på området.
    - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om at blå områder, som eks. i Nordhavn/Århusgadekvarteret, ikke kan stå alene i analysen om afstandsmål til grønne og blå områder. Der bør også planlægges for grønne områder (83).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanens mål ift. afstand mellem boliger og nærmeste grønne/blå områder samt definitionen af disse områder blev politisk defineret i kommuneplanen i 2019. Ved et grønt område forstås der jf. den politiske målsætning såvel parker/lommeparker som byrum med begrønning, søer, tilgængelige havnearealer mv., der kan imødekomme borgernes behov for rekreative arealer i deres nærområde. Områderne kan derfor være blå (vand) eller grønne - eller en kombination af begge dele. Behovet ift. kommuneplanens servicemål for boligerne i Århusgadekvarteret (maksimalt 300m mellem boliger og nærmeste område) er i dag allerede dækket med blå områder (havnepromenader mv) og mindre grønne områder (eks. den nye lommepark på Skt. Petersborg Plads). For resten af Nordhavn peger kommuneplanstrategien på nye fremtidige store grønne parkområder. Den grønne struktur prioriteres således lige så højt som den blå og ikke mindst sammenhængen mellem grønt og blåt. Den overordnede struktur for Nordhavn er blevet revideret siden 2011 og den kommende udvikling forventes at prioritere den grønne struktur og forbindelser. Realiseringen heraf sker i lokalplanlægningen for de enkelte delområder.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om en strategi for det ferske vand, herunder rekreativ brug af det stigende grundvand, ønsker til at rørlagte åer blotlægges (119, 148), konkret Lygten Å og Ladegårdsåen (119), samt ønsker til at åbne vandløb forbedres (148).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: De ferske vandes kvalitet reguleres af statslige planer og dertil hørende handlingsplaner, som ikke er en del af kommuneplanen, men som kommuneplanen ikke må stride imod. Dette er opfyldt med den gældende planlægning og vil også blive det med Kommuneplan 2024. Den rekreative anvendelse af eksisterende og evt. frilagte ferske vandområder skal ses i den kontekst, de er beliggende i (primært parkområder) og i sammenhæng med regulering i vandløbslovgivningen, behov for klimatilpasning mv. Her kan kommuneplanen kun indeholde overordnede målsætninger mv., mens mere detaljerede spørgsmål om udformning og rekreativ brug må vurderes i det konkrete tilfælde. Det bemærkes, at kommuneplanen ikke omfatter anden brug af grundvand end til vandindvinding.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkninger til kort over offentlige grønne områder på s. 79 i strategien, herunder at det ikke er retvisende, at Københavns Kommune har indtegnet kolonihaverne og skrænterne langs motorvejen på kortet, hvilket påvirker troværdigheden for ambitionen om 30 pct. mere offentlig tilgængeligt grønt areal (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Områderne der medtages i '[Analysen af afstandsmål til grønne og blå områder](#)', som ligger bag kortlægningen på s. 78-79, er meget forskellige i karakter og ift. måden, de bliver brugt på. Til fælles har de kriterier som et minimumsvegetationsdække og sikret offentlig adgang. Adgangen i nogle af områderne, som eks. kolonihaver, kan være begrænset i tid (eks. lukket om natten) og det er heller ikke et krav, at der er ret til at færdes på hele arealet. Det samme gælder eks. kirkegårde, hvor gravsteder udgør en del af grønne områder, selv om de ikke må "betrædes", men kun opleves udefra. Dele af skrænterne langs Amagermotorvejen blev kortlagt jf. metoden anvendt i sidstnævnt analyse (politisk vedtaget i juni 2022). Det vil sige, at store begrønnede anlæg kortlægges i deres helhed, når de eks. opfylder min. vegetationsdækningskrav (25 pct.), også hvis delelementer kun kan opleves udefra. Når

det er sagt har arealerne langs motorvejen undgået en række matrikulære ændringer og skrænterne indgår i arealreservation til en evt. fremtidig udvidelse af motorvejen. Ejerskabsstatus betyder også, at kommunen ikke kan påvirke hvordan områderne bliver brugt. Derfor foretages en ajourføring af datagrundlaget, så skrænterne udtages fra kortlægningen mhp. et mere retvisende billede af grønne arealer i området. Dette har dog ikke indflydelse på kommuneplanens afstandsmål, da adgang til området foregår andetsteds. Det bemærkes, at datagrundlaget opdateres løbende og ifm. den årlige status på Københavns offentlige grønne m2. Kommunen modtager gerne løbende oplysninger om evt. fejl eller forslag til fremtidige undersøgelser af områder, så data kan opdateres.

- Anledning til ændringer: **Ja**, s. 78-79: Kort over offentligt tilgængelige områder opdateres så skrænterne langs Amagermotorvejen som indgår i arealreservation til evt. vejudvidelse (og som er indhegnet og/eller ikke har sikret offentlig adgang) udgår fra kortlægningen.

- *Et ønske om, at der i kommuneplanen stilles krav om etablering af træer ved nybyggeri samt en rækkefølgeplan for etableringen af måltal for træer fra Biodiversitetsstrategien (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bevaring samt etablering af træer reguleres ikke i kommuneplanen, men varetages og beskrives i Københavns Kommunes træpolitik 2018-2025, der indeholder politiske principper for, hvordan vi håndterer træer i København. Træpolitikken omfatter alle arealer i København og har til formål at sikre, at byens eksisterende og nye træer prioriteres uden at hindre en udvikling af byen. I forbindelse med lokalplanlægning udpeges og stilles krav til plantning af træer på denne baggrund.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 8: Kulturområdet

- *Kommentar om, at det er en udfordring at skabe kulturelle oplevelser for børn og unge på kommercielle vilkår (Æ).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategi 2023 søger at skabe de bedste mulige (fysiske) rammer for kulturelle aktiviteter, uanset om det er kommunale, statslige eller kommercielle. Eksempelvis kan den maksimale bebyggelsesprocent i lokalplaner overskrides med op til 10%, hvis dette etageareal benyttes til kulturelle formål, primært af publikumsorienteret art, eller til idrætsformål. Det er udenfor rammerne af Kommuneplanstrategi 2023 at regulere driftstilskud eller anden understøttelse til kulturelle aktiviteter.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om mere kunst og kultur i byen (X, 99, 42) herunder på facader og byrumsinventar som bænke (X).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, at der ved etablering af nye byrum og byområder skal indtænkes muligheder for lokalt forankrede kultur- og idrætsfaciliteter, kunst samt idrætsliv og bevægelse i udformningen af byens inventar og belægnings. Dertil er kunst og kultur nævnt i byvisionen og indgår i afsnittet "Kultur og fritid".
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at strategien har et højere ambitionsniveau på kulturområdet (105, 99, 54), herunder ønske om, at konkrete forslag om indsatser nævnes i strategien for at afspejle byens mangfoldighed og kulturområdets sammenbindende potentiale (105). Herudover ønskes målsætninger for flere, bedre og tiltrækkende kulturfaciliteter og lokaler i takt med befolkningstilvæksten i eksisterende og nye byområder (99, 105), ligesom der er et ønske om en kortlægning af typer af kulturelle tilbud, herunder ift. hvor de er placeret, hvor mange, der benytter sig af tilbuddene og hvad målsætningen er (54, 105).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kulturdagsordnen er nævnt i første afsnit af byvisionen og i afsnittet "Kultur og fritid", hvor det fremgår, at der skal arbejdes for et sammenhængende kultur- og fritidsliv, hvor faciliteter og tilbud udvikles i takt med befolkningsudviklingen, så alle københavnere har adgang til kultur- og fritidsfaciliteter og tilbud, der tilgodeser deres behov. Konkret bliver der bl.a. afsat midler til rettidigt opkøb af grunde til bl.a. kultur- og fritidsaktiviteter. Efterspørgslen på mere konkrete målsætninger og kortlægninger tages til efterretning i det videre arbejde med Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at kultur- og fritidsområdet også indgår i kapitlerne "Boliger og Sammenhængene by" og "Udvikling med respekt for byens sjæl" (105).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kultur- og fritidsområdet har sit eget kapitel, men det vurderes at være relevant ligeledes at nævne det i "Boliger og Sammenhængene by". Forslaget imødekommes delvist.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 42, 2. spalte, nyt afsnit under "...giver plads til ro og fordybelse.": Gode rammer for fællesskaber understøtter et sundt liv i København og inspirerer københavnere til at bruge byen aktivt. Det gælder særligt byens børn og unge, som også i deres fritid skal kunne bruge byen på en måde, der stimulerer deres nysgerrighed og udvikling. Udvikling af kultur- og fritidstilbud, forstået som rammer for fællesskaber, er derfor også et vigtigt parameter i målsætningen om at skabe en sammenhængende og sund by for alle".

- Ønske om, at bedre og billigere kulturtilbud til unge også omfatter studerende i strategien (107), herunder ønske om flere opholdssteder for unge og studerende, der bl.a. skal kunne bidrage til deres demokratiske dannelse (5).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: 'Kulturtilbud' forstås i Kommuneplanstrategi 2023 bredt som både kommunale, statslige og kommercielle tilbud som eks. biblioteker, museer og biografer, når det gælder om at skabe rammerne for flere publikumsorienterede tilbud. Det ligger uden for kommuneplanstrategiens (og kommunens) virkeområde at regulere billetpriser for statslige og kommercielle tilbud. I forhold til opholdssteder vedtog Københavns Kommune i 2022 en funktionsguide for ungehuse, som bruges som rettesnor for kvalitet og funktionalitet ved etablering af ungehuse og opgradering af eksisterende faciliteter. Det kræver politisk prioritering at etablere ungefaciliteter og den konkrete udmøntning er uden for rammerne af Kommuneplanstrategi 2023.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Et ønske om, at det indskrives som målsætning, at byudviklingen i København også møder den lokale efterspørgsel på uddannelsespladser og kultur- og fritidsfaciliteter (54).

- Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune har ikke mulighed for at styre antallet af uddannelsespladser i kommunen, da kommunen ikke driver eksempelvis erhvervsuddannelser, gymnasiale uddannelser eller universitetsuddannelser. Økonomiforvaltningen anbefaler derfor ikke, at kommuneplanstrategien indeholder mål herom. Københavns kommune vurderer i dag behovet for fritidsfaciliteter, herunder boldbaner, idrætshaller og svømmehaller på baggrund af befolkningsudviklingen og med udgangspunkt i, at serviceniveauer fra 2017 skal fastholdes. Med Budget 2024 er det besluttet, at Økonomiforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen fremadrettet også skal opgøre behovet og se på udbygningsmuligheder i forhold til kultur- og biblioteksfaciliteter.
- Anledning til ændringer: Nej.

Tema 9: Fritidsområdet

- Ønske om, at der kommer flere kultur- og fritidsfaciliteter i København (X, V, 116, 138, 106, 105, 99, 143, 42), herunder musikskoler (V), svømmehaller (V), baner (U), haller (U), i de grønne områder (X), parker til foreninger (U), klassiske idrætsfaciliteter (99, 42), innovative idrætsfaciliteter (106), klubhuse (106), herunder konkret ved at udvikle Kløvermarkens idrætsanlæg (42) samt arealer til større idrætsanlæg i de nye byudviklingsområder (G). Dertil ønske om forbedring af rammerne for fritidsaktivitet, og at denne problematik nævnes konkret i strategien (105).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, idet det er et mål, at der skabes rammer for at indpasse faciliteter til sundhedsfremmende aktivitet samt kultur- og fritidsaktiviteter i både nye og eksisterende byområder. Her bemærkes, at der skal arbejdes for et sammenhængende kultur- og fritidsliv, så alle københavnere har adgang til kultur- og fritidsfaciliteter og -tilbud, der tilgodeser deres behov. Københavns Kommune afsætter allerede i dag midler til grundkøb, så kommunen rettidigt kan erhverve grunde til bl.a. nye kultur- og fritidsfaciliteter.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om etablering af faciliteter til børn, herunder legepladser (13, 116, 142) og byggelegepladser (138), herunder et ønske om at legepladser i højere grad tænkes ind i de nye byudviklingsområder (V), samt bemærkning om, at større idrætspark er mindre relevante for unge i dag, og at der er et større ønske om nærhed og mindre skala, herunder flere mindre fodboldbaner (X).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med hensigten i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Her fremgår det at "byens børn og unge skal inspireres til at bruge byen til bevægelse, såvel i byens grønne og blå områder, som i bydelenes kultur- og fritidstilbud." I dag findes placeringer tilegnet unge og børn, fra sag til sag i et samarbejde mellem kommunens forvaltninger. Det kræver særskilt politisk beslutning fra sag til sag og er udenfor rammerne af kommuneplanstrategien.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om, at der laves behovsfremskrivninger, baseret på befolkningstilvækst, på fritids- og idrætsområdet (O, 106, 143), samt at der etableres kvantitative normer for udlæg af rekreative arealer og faciliteter på kvarter-, bydels- og kommunalt niveau og afsættes budget herefter (138, 106).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslagene er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Der foretages allerede behovsfremskrivninger i form af

arealplaner for kultur- og fritidsområdet. Arealplanerne indeholder løsninger på det demografiske behov for idrætshaller, svømmehaller og 11-mands boldbaner. Behovet beregnes i dag med udgangspunkt i fastholdelse af 2017-serviceniveauet ift. befolkningsudviklingen. Dertil afsætter Københavns Kommune allerede i dag midler til grundkøb, så kommunen rettidigt kan erhverve grunde til bl.a. nye kultur- og fritidsfaciliteter. Form og indhold (herunder ift. skala) i arealplanen er uden for rammerne af Kommuneplanstrategien og Kommuneplanen. Beslutninger om ændring af serviceniveau skal træffes politisk.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at byens tage bliver brugt til kultur- og fritidsaktiviteter (X).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Som det fremgår af Kommuneplanstrategi 2023 er det hensigten, at der skal bygges kreativt, så den sparsomme plads udnyttes bedst muligt og skaber nye synergier, også hvad angår kultur og fritidsfaciliteter. I nye byudviklingsområder er målet at arbejde med multifunktionelle offentlige byggerier. I den eksisterende by er målet at indtænke og flette nye faciliteter ind. Her er dog også en afvejning ift. f.eks. bevaringsværdige bygninger. Konkrete anlægsprojekter er uden for rammerne af kommuneplanstrategien og kræver særskilt politisk beslutning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at det er vigtigt at udvikle mødesteder for at understøtte fællesskabet og sammenhængskraften, samt at Københavns Kommune og developere kan samarbejde om dette (U), herunder ønske om, at der etableres flere kultur- og fritidsmiljøer/-foreninger (Æ), at der sættes gode rammer for, at civilsamfundet kan løfte opgaven (Æ), at der især fokuseres på nye byområder, hvor det er svært at etablere et foreningsliv (Æ), at mødestederne ofte med fordel kan etableres inden området bebygges (U), at der i nye byområder afsættes arealer til "fritidshuse"/kulturhuse/etc. (Æ). Derudover ønskes det, at foreningslivets betingelser forbedres (Æ, U), konkret ved at der etableres en nem kontaktindgang hos kommunen, som developere og foreninger kan bruge, når de ønsker at etablere et samarbejde (U) og at Københavns Kommune etablerer en struktur for, hvordan developere kan indtænke foreningslivet i deres byudvikling (U).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er et mål i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, at der skabes rammer for at indpasse faciliteter til sundhedsfremmende aktiviteter samt kultur- og fritidsaktiviteter i både nye og eksisterende byområder. Det er intentionen, at kommunale institutioner og tilbud til byens borgere skal kunne danne ramme om byliv, sundhed, trivsel og fællesskaber for mennesker i de nye byområder, og at faciliteterne indflettes i eksisterende områder. Det er også intentionen, at midlertidige aktiviteter skal bruges som et planværktøj til at understøtte, at foreningsliv gror frem og skaber liv i nye byudviklingsområder, før folk flytter ind. Dertil kan den maksimale bebyggelsesprocent i lokalplaner overskrides med op til 10 pct., hvis dette etageareal benyttes til kulturelle formål, primært af publikumsorienteret art, eller til idrætsformål. Københavns Kommune afsætter allerede i dag midler til grundkøb, så kommunen rettidigt kan erhverve grunde til bl.a. nye kultur- og fritidsfaciliteter. Foreningslivets betingelser og evt. samarbejder mellem foreninger og developere reguleres ikke i kommuneplanregi, men forslagene videregives til Kultur- og Fritidsforvaltningen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om flere opholdssteder til unge (X) og større fokus på unge fællesskaber (64), herunder flere faciliteter og grønne områder til unge, hvor de ikke er til gene for andre og som ikke er*

dyre at benytte (S). Dertil forslag til ikke at bygge og programmere fritidsområder dedikeret til unge færdigt, men se hvordan de unge bruger området og fortsætte derfra (Æ, U).

- Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med hensigten i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvor det fremgår, at byens unge skal inspireres til at bruge byen på forskellig vis. I dag findes placeringer tilegnet unge fra sag til sag i et samarbejde mellem kommunens forvaltninger. Københavns Kommune vedtog i 2022 en funktionsguide for ungehuse, som bruges som rettesnor for kvalitet og funktionalitet ved etablering af ungehuse og opgradering af eksisterende faciliteter. Hvordan fritidsområder til unge etableres, herunder om de færdigprogrammeres eller ej, reguleres ikke i kommuneplanen.
- Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at det ved udviklingen af programmerede fritidsarealer bør holdes for øje, at få grupper (eks. piger, unge, børn, etc.) er homogene (U), herunder bemærkning om, at når der udvikles fritidsfaciliteter til især piger, er det vigtigt, der er nogle til at tage imod dem og agere vært (U).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med hensigten i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, men den konkrete udmøntning og drift er uden for rammerne af Kommuneplanstrategi 2023, da det kræver politisk prioritering at etablere faciliteter. Bemærkningen tages til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der udvikles multifunktionelle bygninger, så flere forskellige foreninger kan nyde godt af dem (Æ), herunder eks. gadeidræt (X)*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er kommuneplanens intention, at der skal sikres en god udnyttelse af kvadratmeterne gennem samlokalisering og multifunktionalitet, så de nye kommunale tilbud kan danne ramme om byliv, sundhed, trivsel og fællesskaber for mennesker i de nye byområder. Og at faciliteter indtænkes og indflettes i den eksisterende by. Konkrete anlægsprojekter er dog uden for rammerne af kommuneplanstrategien og kræver særskilt politisk vedtagelse.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag til, at der opsættes en målsætning om et antal/en andel foreninger i nye byområder (Æ).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der fremhæves i kommuneplanstrategien flere effektive greb til at skabe et velfungerende byliv og civilsamfund i nye byområder. Kommuneplanstrategi 2023 har bl.a. som målsætning at bruge midlertidige aktiviteter som et værktøj til at understøtte, at foreningsliv kan gro frem og skabe liv i nye byudviklingsområder, før folk flytter ind. Samtidig er der mål om samlokalisering og multifunktionalitet, så nye kommunale tilbud kan danne ramme om byliv, sundhed, trivsel og fællesskaber for mennesker i de nye byområder.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der tages højde for, at forskellige fritidsforeninger i forskellige bydele har forskellige behov (Æ).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der tages højde for forskelligheder mellem bydelene via behovsfremskrivninger til arealplanen for kultur- og fritidsområdet. Arealplanerne indeholder løsninger på det demografiske behov for idrætshaller, svømmehaller og 11-mands boldbaner. Samtidig tages der i planlægningen højde for tilgængeligheden af

specialiserede kultur- og fritidstilbud ved at placere dem tæt på god offentlig transport. Særlige behov for særlige fritidsforeninger er udenfor rammerne af Kommuneplanstrategien og skal løftes politisk fra sag til sag. Lokaludvalgene vil ofte være en god indgang.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at arealer under veje og metro kan bruges som åbne arealer til fritidsaktiviteter eller til opbevaring af materialer (Æ).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Jorden under metroens højbaner ejes af hhv. By og Havn og Metroselskabet. By og Havn etablerer pt. et multifunktionelt byrum særligt henvendt til piger under Orientkaj metrostation i Nordhavn. Der findes ikke mange hævede vejarealer i Københavns Kommune, udover en del af Bispeengbuen. Her findes en række street-sports baner organiseret under "Street under Buen".
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at borgerinddragelse ifm. fritids- og foreningsområdet er svært i nye områder, da der ikke er noget eksisterende at gå ud fra (U).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategi 2023 har som mål at bruge midlertidige aktiviteter som værktøj til at brugere og foreningsliv kan skabe liv i nye byudviklingsområder, før folk flytter ind. Dette giver også mulighed for, at disse aktiviteter kan være med til at udfordre og gentænke, hvordan vi bruger byens rum og mellemrum.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der udvikles et kort med forskellige løberuter i København (U).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 et mål, at der skabes rammer for at indpasse faciliteter til sundhedsfremmende aktivitet samt kultur- og fritidsaktiviteter i både nye og eksisterende byområder. Det konkrete forslag er dog uden for rammerne af kommuneplanstrategien, men vil tages til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag til at evaluere parkeringshusenes effekt for bylivet, konkret i Ørestaden (G).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Som det fremgår af Kommuneplanstrategi 2023, er det hensigten, at der skal bygges kreativt, så den sparsomme plads i København udnyttes bedst muligt og skaber nye synergier. F.eks. i nye byudviklingsområder ved at skabe plads til bevægelse i byens mellemrum og på toppen af parkeringshuse. Evalueringer af konkrete anlægsprojekter er uden for rammerne af kommuneplansstrategien. Forslaget tages til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at det skal være administrativt lettere at anvende grønne områder til organiserede aktiviteter (77), samt at der udvikles en terminologi for fritidssamlesteder, der ikke er fodboldbaner og haller, så disse får bedre vilkår (Æ).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er et mål i Kommuneplanstrategi 2023, at der arbejdes for et sammenhængende kultur- og fritidsliv, hvor faciliteter og tilbud udvikles i takt med befolkningsudviklingen, så alle københavnere har adgang til kultur- og

fritidsfaciliteter og – tilbud, der tilgodeser deres behov. Ønskerne er dermed i tråd med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Administrationen af grønne områder og udvikling af terminologi reguleres dog ikke i kommuneplanen. Forslagene imødekommes delvist.

- Anledning til ændringer: **Ja**, s. 80, spalte 1: Det omfatter bl.a., at der etableres fritids- og kulturtilbud, gives adgang til grønne oplevelser – både på land og i vand - samt at der etableres rekreative områder, som er af høj kvalitet. **Områderne skal kunne benyttes til organiserede børne- og ungeaktiviteter, såvel som uformel brug** efter skoletid.

- *Ønske om, at kommuneplanen indeholder nye udlæg af arealer til kolonihaver (138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen indeholder en række arealudpegninger til kolonihaver, som er planlagt for at kunne genhuse de ikke-varige kolonihaver på kommunalt areal. Det forventes, at der ved udnyttelse af disse udpegninger vil være rummelighed også for et mindre antal haver, der ikke tjener til genhusning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, hvordan tivolisering af havnen undgås, herunder ønske om fokus på forurening ved rekreativt brug af havneområderne fra både badende og sejlene gæster (99).*
  - Økonomiforvaltning bemærker: By og Havn udarbejder og håndhæver sammen med politiet havnereglementet, der regulerer færdsel mv. på havnens vandarealer. Teknik- og Miljøforvaltningen administrerer badevandsbekendtgørelsen, der bl.a. skal sikre, at badende ikke udsættes for forurening, eks. ved anvendelse af varslingsystemer.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 10: Udvikling med respekt for byens sjæl

- *Spørgsmål om, hvilke krav man kan forvente at blive mødt med ved udvikling af arealer i udpegede kulturmiljøer (D).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: En væsentlig del af de udpegede kulturmiljøer rummer et potentiale for byudvikling og flere er udpeget til omdannelse i kommuneplanen på kort eller lang sigt. Indenfor de udpegede kulturmiljøer skal fremtidig udvikling ske under hensyntagen til de bærende bevaringsværdier, som er specificeret for det enkelte kulturmiljø. Dette kan eks. indebære bevaring af bestemte bygninger, beplantede områder, arkitektoniske helhedspræg eller videreførelse af bebyggelsesstrukturer.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Spørgsmål til, hvilke hensyn der tages til kulturmiljøer ved lokalplanlægning, herunder konkret eksempel med lokalplan for Mølle Allé i Valby (85).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 har som målsætning, at den eksisterende by udvikles i en balance mellem bevaring, omdannelse og nybyggeri, så byens arkitektoniske og landskabelige identitet og egenart fastholdes og styrkes. Udpegningen af kulturmiljøer i kommuneplanen er ikke ensbetydende med, at der ikke må ske byudvikling indenfor de udpegede områder. Hensynet til kulturmiljøerne skal afvejes med andre planmæssige hensyn i den konkrete planlægning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at flere bygninger får status som bevaringsværdige (G), konkret historiske bygninger og områder på Sturlasgade (45), konkret 1960'ernes og 1970'ernes byggeri (120), konkret ved en opdatering af SAVE-registreringen navnlig på Bispebjerg (L), eller ved at forbyde nedrivning af bygninger ældre end 50 år (I).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen har mulighed for at give bygninger beskyttelse mod nedrivning ved at udpege dem som bevaringsværdige i kommuneplanen eller lokalplaner. Kommuneplanens udpegning sker med udgangspunkt i registreringer efter SAVE-metoden, som vurderer bygningernes arkitektoniske, kulturhistoriske og miljømæssige værdi, samt deres originalitet og tilstand. Metoden er udviklet af staten og anvendes bredt af danske kommuner. Den eksisterende SAVE-registrering er fortsat det bedst tilgængelige grundlag for udpegning af bevaringsværdige bygninger. En ny registrering eller genregistrering af et stort antal bygninger i kommunen forudsætter, at Borgerrepræsentationen afsætter midler hertil ved de årlige budgetforhandlinger eller at det kan prioriteres inden for Teknik- og Miljøforvaltningens ramme. Kommuneplanen udpeger bygninger med høj værdi som bevaringsværdige (SAVE 1-3). Konkret på Sturlasgade er flere bygninger SAVE-registreret med en middelhøj bevaringsværdi (SAVE 4-6), som derfor ikke udpeges som bevaringsværdige. Bygningers alder alene vurderes at være utilstrækkeligt som udpegningsgrundlag for bevaringsværdige bygninger.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at inkludere grønne områder i arbejdet med bevaringsværdige kulturmiljøer (G, 85), herunder forslag om udpegning af konkrete grønne områder i Valby (85).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanens udpegning af kulturmiljøer omfatter allerede en lang række grønne områder både i form af parker, kirkegårde og naturområder. Kommuneplanen udpeger ikke alle eksempler på kulturmiljøer af en bestemt type, men alene de eksempler der bedst underbygger centrale fortællinger om Københavns udviklingshistorie. Screeningen for nye kulturmiljøer til Kommuneplan 2024 har ikke fundet nye grønne områder, som ville supplere den eksisterende udpegning med nye perspektiver, og kommuneplanens udpegning af grønne områder vurderes dermed at være dækkende i sit nuværende omfang. I screeningen vurderes det specifikt, at Vigerslevparken ikke opfylder kommuneplanens udpegningskriterier, idet parken ikke hæver sig over tilsvarende områder i kraft af det helstøbte miljø og/eller kvalitetene af bevaringsværdierne.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at bevisbyrden vendes, når det kommer til sikring af bevaringsværdige bygninger mod nedrivning eller forandring (I).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bevaringsværdige bygninger er allerede i dag beskyttet mod nedrivning uden forudgående samtykke fra Københavns Kommune, såfremt der ikke er vedtaget en lokalplan, hvor nedrivning tillades. Begrænsning af forandringer af bygningers udtryk kan alene reguleres i en lokalplan.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Spørgsmål om, hvorvidt man kan bruge "bevaringsværdige kulturmiljøer" ifm. bevaring af rekreative områder børn bruger (Æ).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanens kulturmiljøer er afgrænsede områder med en særlig betydning for væsentlige fortællinger om Københavns

- udviklingshistorie. Screeningen for nye kulturmiljøer til Kommuneplan 2024 har ikke fundet eksempler på rekreative områder specifikt til børn, som i sig selv opfylder kommuneplanens udpegningskriterier for kulturmiljøer. Udpegningen af kulturmiljøer kan ikke forbeholde arealernes anvendelse til rekreative områder målrettet børn.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om, at flere af Københavns Universitets bygninger er gamle og fredede, hvilket er en udfordring ift. at gøre campus attraktivt og bæredygtigt (S).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Bygningsfredning hører under staten og er ikke muligt at regulere i kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om større fokus på bevaring og udnyttelse af eksisterende arealer og bebyggelse og bevare kulturarv frem for at bygge nyt (X, 84, 82, 116, 105, 104, 64), herunder for at sikre de kreative og mindre håndværksvirksomheder (84).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: København har fortsat behov for byudvikling som følge af tilvæksten i befolkning og arbejdspladser, der ikke vurderes at kunne imødekommes indenfor rammerne af den eksisterende bygningsmasse. Strategien har fokus på, at nybyggeri skal ske i balance med bevaring og omdannelse af eksisterende bygninger, så deres potentiale udnyttes både af hensyn til sikring af kulturarv, kreative anvendelser, byens sjæl, lokale identiteter og hensynet til klimaet.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske til bevaring af områder (114, 55, 42), at der udarbejdes bevarende lokalplaner (103, 115, 78, 119, 154, 55), for Indre By for at sikre bevaringsværdige bygninger og områder (103, 115), herunder bemærkning om at Indre By bør fastholdes og udvikles som beboelsesområde (55), herunder standardiserede bestemmelser ift. arealanvendelse i Indre By ift. bebyggelsesprocent, friareal, bygningshøjde og parkering, som Indre By er friholdt fra (103, 115) samt for Fuglekvarteret (78) og for Nørrebro med henblik på, at sikre Nørrebros historie, som arbejderkvarter (119), herunder at flere byggesager/dispensationer sendes i høring (154), herunder bevaring af konkrete kulturmiljøer i Amager Øst (42).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Planloven giver ikke konkrete værktøjer i kommuneplanlægningen til at fastsætte en bestemt takt for udarbejdelsen af bevarende lokalplaner eller fastsætte kriterier for, hvilke tilladelser og dispensationer, der sendes i høring. En prioritering af ressourcer til udarbejdelse af bevarende lokalplaner forudsætter, at der afsættes midler hertil ved de årlige budgetforhandlinger, såfremt det ikke kan prioriteres inden for Teknik- og Miljøforvaltningen ramme eller at det rejses i Teknik- og Miljøudvalget. Indre By er ikke underlagt kommuneplanens standardiserede bestemmelser om byggemuligheder mv. for ifm. lokalplanlægning eller byggesagsbehandling at muliggøre en konkret vurdering af behovet for udvikling afvejet med de særlige bevaringshensyn, der gør sig gældende her. Herved undgås det, at kommuneplanen stiller muligheder for udvikling i sigte, som ellers ville være i konflikt med bevaringshensynet.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om at bevare de eksisterende bygninger og spor fra tidligere anvendelse på Refshaleøen (87, 101, 98, 99, 79).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at det tidligere skibsværft, B&W, på Refshaleøen er udpeget som kulturmiljø. Området

- rummer således både bygninger og anlæg med kulturhistorisk værdi. I forbindelse med den konkrete planlægning for området vil der således være fokus på bl.a. at bevare og formidle området kulturhistorie.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om, hvorvidt Københavns Kommune har overvejet at tænke bygningsfornyelse med ved udpegninger til Byens Sjæl? (H).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Bedømmelsen af borgernes nomineringer i Byens Sjæl-kampagnen er foretaget af et uafhængigt dommerpanel. Her er bygningernes potentiale for at opnå støtte til bygningsfornyelse ikke indgået i bedømmelseskriterierne. Udpegningen af Byens Sjæl-bygninger som bevaringsværdige i kommuneplanen får ikke direkte betydning for muligheden for at opnå støtte fra byfornyelsespuljerne. Uddeling af midler til bygningsfornyelse og de nærmere kriterier for dette hører under Teknik- og Miljøudvalget.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkning om at Byens Sjæl bør omhandle mere end blot bygninger, herunder alternative og skæve borgere (64).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om større fokus på arkitektoniske overvejelser ved etableringen af byområder (99), samt i eksisterende byrum (42).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Der henvises til, at Københavns Kommunes indsats indenfor arkitektur fastsættes i Arkitekturpolitik København 2017-2025.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *En bekymring om randbebyggelser ift. højde og volumen nær områder med høj kulturværdi og et ønske om regulering af dette i kommuneplanen (17).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 har som målsætning, at den eksisterende by udvikles i en balance mellem bevaring, omdannelse og nybyggeri, så byens arkitektoniske og landskabelige identitet og egenart fastholdes og styrkes. Hensynet til områder med kulturhistorisk værdi skal afvejes med andre planmæssige hensyn i den konkrete planlægning. De konkrete retningslinjer og rammer for opførelse af randbebyggelse formuleres ifm. Kommuneplan 2024, og derfor henvises ønsket herom til revisionen af den kommende kommuneplan.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Konkrete forslag til nye værdifulde kulturmiljøer, herunder flere eksempler i Valby såsom det store industriområde i Valby og Valby Telefoncentral (105), Valby Gamle Smedje (85), samt Godsbaneterrænet (143).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: I forbindelse med screeningen for nye værdifulde kulturmiljøer til Kommuneplan 2024 er en række forslag, indsendt af lokaludvalgene, blevet udvalgt og vurderet efter kommuneplanens 6 kriterier for udpegning. Vurderingerne af de enkelte forslag kan findes i screeningsrapporten. Kommuneplanen udpeger alene de eksempler på kulturmiljøer, der bedst underbygger centrale fortællinger om Københavns udviklingshistorie. Det har ikke været et selvstændigt mål med udpegningen at sikre en ligelig geografisk fordeling af de nye kulturmiljøer. I

screeningen vurderes det, at industriområdet i Valby ikke fremstår med en samlet, stærk og let afkodelig kulturhistorisk fortælling. Forslaget lever dermed ikke op til kommuneplanens kriterier for udpegning og anbefales ikke udpeget. Forslaget om at udpege Valby Telefoncentral vil blive vurderet ifm. den endelige afgrænsning og udpegning af nye kulturmiljøer i Kommuneplan 2024. Valby Gamle Smedje er allerede omfattet af det udpegede kulturmiljø 1.8 'Valby Landsby'. Godsbaneterrænet er allerede udpeget som en væsentlig del af kulturmiljø 1.9 'Hovedbanegården og jernbanestrækningen til Valby'.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning til, at bevaringsværdige bygninger tidligere er nedrevet og ønske om, at bevaringsværdige bygninger fremadrettet ikke nedrives (104).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det følger af planlovens bestemmelser og de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, at der skal tages stilling til nedrivning af bevaringsværdige bygninger i hvert enkelt tilfælde. Det kan derfor ikke med kommuneplanen besluttes, at bevaringsværdige bygninger under ingen omstændigheder må nedrives. Det er dog udgangspunktet i kommunens planlægning og sagsbehandling, at bevaringsværdige bygninger ikke må nedrives.
  - Anledning til ændringer: **Ja**, s. 89, 1. spalte: For at værne om bygningsarven genudpeges i Kommuneplan 2024 over 8.000 bygninger som bevaringsværdige. Udpegningen giver bygningerne en større opmærksomhed i kommunens planlægning og sagsbehandling, ~~samt en større beskyttelse mod nedrivning.~~ **Bevaringsværdige bygninger må som udgangspunkt ikke nedrives, før der er gennemført en offentlig høring og taget politisk stilling til den enkelte sag.**

- *Et ønske om, at nybyggeri tilpasses sine omgivelser med respekt for bevaringsværdier og historien (104).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 har som målsætning, at den eksisterende by udvikles i en balance mellem bevaring, omdannelse og nybyggeri, så byens arkitektoniske og landskabelige identitet og egenart fastholdes og styrkes. Heri ligger, at nybyggeri indgår i en sammenhæng med omgivelserne, som skal vurderes i den konkrete lokalplanlægning eller byggesagsbehandling, og her skal der være fokus på områdets kulturhistoriske værdier.
  - Anledning til ændringer: **Ja**, s. 86, 3. spalte nederst: Desuden sætter kommuneplanen fokus på enkeltstående kulturhistoriske spor. **Når der bygges nyt i områder med kulturhistoriske værdier, skal der være opmærksomhed på, hvordan den nye bebyggelse tilpasses områdets bevaringsværdier.** I udviklingen af byen er det **derfor** vigtigt, at de kulturhistoriske hensyn belyses og afvejes i sammenhæng med andre planmæssige hensyn, så den konkrete planlægning sikrer helhedsorienterede løsninger til gavn for københavnere.

- *Ønske om at bevaringsværdige bygninger vurderes ift. deres sammenhæng med det omgivende kulturmiljø, eks. med udgangspunkt i de tidligere udarbejdede bydelsatlas, samt et ønske om at bydelsatlæssene opdateres og udbygges (120).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanens udpegning af bevaringsværdige bygninger sker fortsat med udgangspunkt i de 11 bydelsatlas, suppleret af efterfølgende registreringer af mindre omfang. Størstedelen af de udpegede bevaringsværdige bygninger er derfor blevet vurderet ift. deres kontekst. I forbindelse med udpegningen af op til 50 bygninger fra Byens Sjæl-kampagnen som bevaringsværdige gennemføres ligeledes en planfaglig undersøgelse, hvor bygningernes relation til det omgivende

- miljø indgår som vurderingsgrundlag. En systematisk opdatering af kommunens 11 bydelsatlas forudsætter, at Borgerrepræsentationen afsætter midler hertil ved de årlige budgetforhandlinger.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Opfordring til, at kommunen tilvejebringer en løsning, der sikrer, at berørte grundejere ikke omfattes af øget beskatning i transformations-/udbygningsperioden som følge af indsatsen for bevaring, herunder eks. at bevarelsesmæssige tiltag ikke står i vejen for nødvendige transformativ tiltag og specifikt for Refshaleøen (79).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning. Københavns Kommune fastlægger ikke reglerne for hvordan ejendomme værdiansættes. I forbindelse med lokalplanlægningen kan grundejerne i dialog med kommunen bl.a. afklare om det er hensigtsmæssigt, at udviklingsmulighederne skal opdeles i etaper.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 11: Turisme

Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri

Som en del af den offentlige høring har der, med udgangspunkt i afsnittet om turisme i Kommuneplanstrategi 2023, været høring om et administrationsgrundlag for hotelbyggeri i København. Økonomiforvaltningen anbefaler på baggrund af hørings svarene, dialogmøderne og analysen af udviklingen i hotelkapacitet (behandlet på Økonomiudvalgets møde den 6. december 2022), at der indarbejdes nedenstående ændringer i Kommuneplanstrategi 2023. Det indebærer, at der ikke fastlægges kvoter for hotelkapaciteten i Kommuneplan 2024, men at der i stedet arbejdes med at øge attraktionsværdien af bydelene uden for Indre By og de indre dele af Vesterbro, f.eks. gennem udviklingsprojekter og investeringer i byrum og faciliteter, således at der skabes grundlag for en større spredning af turister og hotelbyggeri.

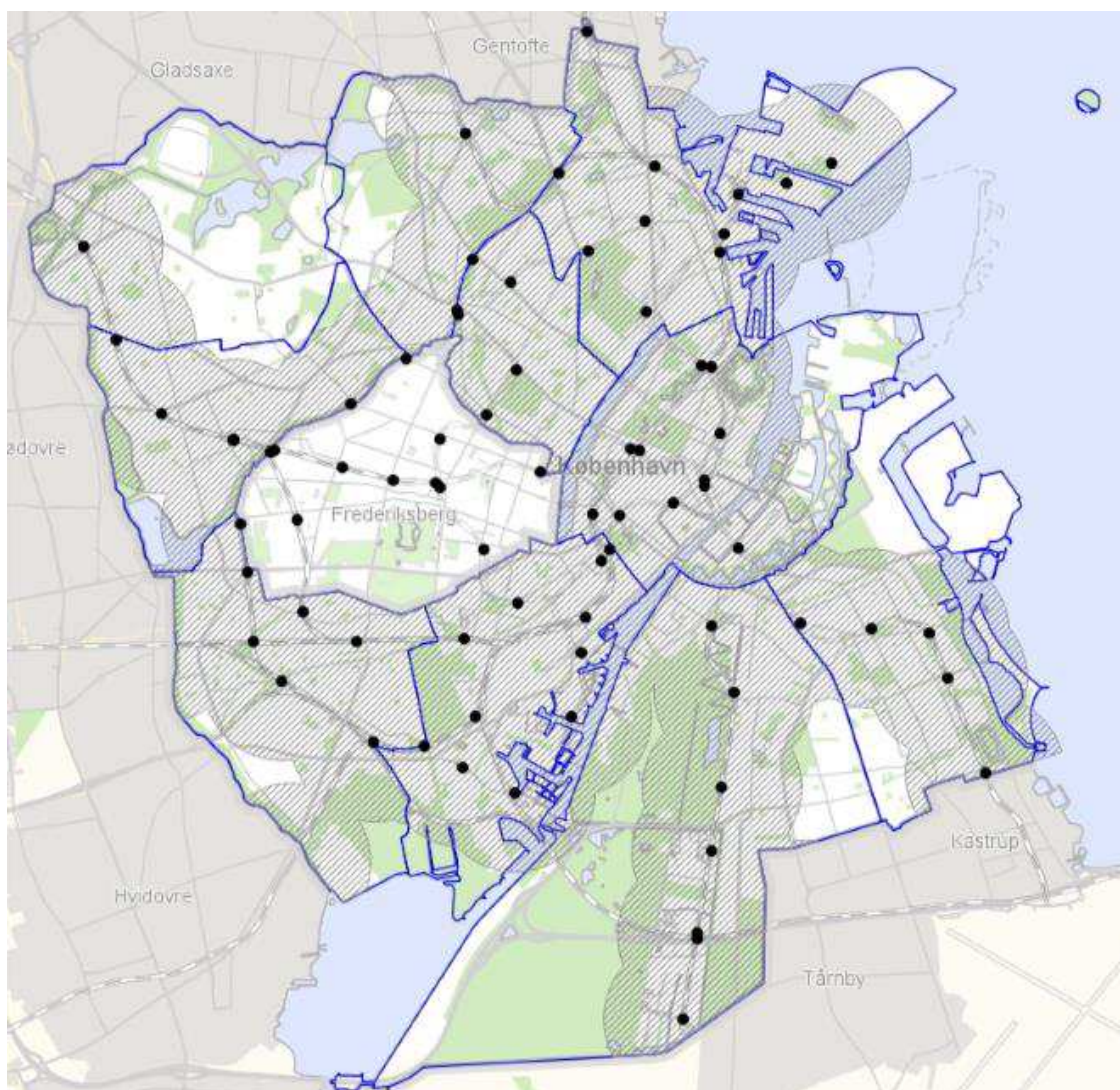
Baggrunden for ovenstående er, at der vurderes at være stor usikkerhed om kvoter for hoteller i udvalgte bydele eller bykvarterer i sig selv vil medvirke til at mindske de negative konsekvenser for hverdagslivet, som nogle borgere har givet udtryk for. Turister forventes at ville opsøge attraktive kvarterer og specifikke attraktioner, herunder i Indre By, også selvom hotellerne ligger andre steder i byen. Kvoter for hoteller indebærer desuden en risiko for, at der kommer en øget efterspørgsel efter korttidsudlejning af private boliger.

Det vurderes desuden, at kvoter for hoteller, herunder evt. 0-kvote i de centrale bykvarterer, og grænser for hotellers størrelse kan betyde, at internationale hotelkoncepter, der har været med til at skabe en større variation og kvalitet i udbuddet af hoteller i København, ikke ønsker at investere i København, fordi de efterspørger hoteller med central beliggenhed og en vis størrelse. Det kan betyde, at investeringer i højere grad sker i hotelkoncepter med lavere kvalitet og flere værelser pr. etagemeter.

Det anbefales, at spredningen af turisme og hoteller understøttes ved fortsat at udvikle attraktive og funktionsblandende kvarterer i både byudviklingsområderne og i den eksisterende by, som kan tiltrække besøgende. Eksempelvis har områderne omkring Rentemestervej og Enghave Plads oplevet øget attraktion og tilgængelighed som følge af private og offentlige investeringer i bygninger, byrum og sammen med metrobetjening. Og i Nordhavn vil der i løbet af 2024 være tre hoteller i et nyt funktionsblandet område med metrobetjening.

For at sikre, at hotellerne bidrager til de lokalområder, hvor de er placeret, foreslås det, at der ved etablering af hoteller skal redegøres for, hvordan hoteller kan bidrage til lokalområdet, eks. gennem åbne stueetager og/eller andre publikumsorienterede funktioner.

Næsten alle hoteller ligger i dag stationsnært og hoteller ønsker generelt høj tilgængelighed. På den baggrund vurderes det ikke at være nødvendigt at fastlægge bestemmelser om stationsnær placering af nye hoteller. Det ville desuden kunne forhindre ønsket om etablering af et nyt hotel eller vandrehjem i Brønshøj-Husum.

Figur: Stationer (sorte prikker) og stationsnære områder (skraverede områder) i Københavns Kommune. Enkelte af stationerne er planlagte, men endnu ikke etablerede

Anledning til ændringer: **Ja**.

- S. 62, del af 1. spalte og del af 2. spalte. Tekst udgår: "Det overvejes på den baggrund, om de eksisterende indsatser skal suppleres med et administrationsgrundlag for placering af nye hoteller. Et administrationsgrundlag kan indarbejdes i Kommuneplan 2024 og kan eks. indeholde ét eller flere af følgende elementer: Målsætninger for udvikling af turismen. ————— Kvoter for hotelkapacitet i hele byen, bydele og/eller bykvarterer. ————— Bestemmelser om hotellers størrelse. —————"

Hotellernes placering ift. kollektiv trafik. — Områder hvor en kritisk masse af hoteller kan have et udviklingspotentiale for øget arbejdsudbud på serviceerhverv og evt. fremme af yderligere offentlig transport. En spredning af nye hoteller vil kunne understøtte lokale caféer, restaurationer og butikker mv. Turisterne forventes dog stadig at ville opsøge de centrale bykvarterer med deres historiske monumenter og bygninger, byliv, kulturtilbud mv. Hvis hotelkapaciteten begrænses i hele byen eller dele af byen, så forventes der desuden en øget efterspørgsel efter korttidsudlejning af boliger (eks. via Airbnb).“

- S. 60, 1. spalte. Tekst indarbejdes: **“At understøtte spredning af turismen i hele byen ved at udvikle tætte og funktionsblandende bykvarterer, som er attraktive at besøge for danske og udenlandske turister og som kan tiltrække investeringer i hoteller”.**
- S. 62, del af 1. spalte og del af 2. spalte. Tekst indarbejdes: **“I Kommuneplan 2024 styrkes fokus på at udvikle funktionsblandede bykvarterer, der skaber attraktive rammer for københavnernes hverdagsliv og for besøgende fra regionen og udlandet. Den fysiske planlægning skal sammen med de offentlige og private investeringer være med til at udvikle København som en by med trygge og mangfoldige bykvarterer med deres særskilte identiteter.**

For at sikre, at hotellerne understøtter de lokalområder, hvor de er placeret, skal der ved etablering af nye hoteller redegøres for, om hotellet kan etablere åbne stueetager og/eller publikumsorienterede funktioner mv. Dette indarbejdes som en ny retningslinje i kommuneplanen.”

Tema 11: Turisme - Opsamlinger og bemærkninger på hørings svar

- *Indstilling mod et administrationsgrundlag for placering af hoteller (124, 125).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at turismen yder et væsentligt positivt bidrag til beskæftigelsen og byens udbud af butikker, restauranter og kulturliv. Den markante stigning i antallet af turister har samtidig betydet, at beboere i nogle områder af byen oplever, at turismen også har negative konsekvenser for hverdagslivet. Der henvises til afsnittet ‘Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri’ for forvaltningens samlede stillingtagen til spørgsmålet om et administrationsgrundlag.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bekymringer om, hvorvidt ny regulering i kommuneplanen vil medføre hotelstop i Indre By (D).*
  - Økonomiforvaltning bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at det overvejes om de eksisterende indsatser skal suppleres med et administrationsgrundlag for placering af nye hoteller. Forvaltningens vurdering af mulige konsekvenser af et administrationsgrundlag er beskrevet i “Analyse af udviklingen i hotelkapacitet”, der blev behandlet på Økonomiudvalgets møde den 6. december 2022. Hvilke elementer der skal indgå i et eventuelt administrationsgrundlag for hotelkapacitet, vil blive besluttet ifm. Kommuneplan 2024. Der henvises til afsnittet ‘Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri’ for forvaltningens samlede stillingtagen til spørgsmålet om et administrationsgrundlag.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bekymringer relateret til væksten i turisme (1, 103, 116, 123, 138, 105, 154), herunder ønske om, at udviklingen bremses (116, 123), herunder ved forbud mod krydstogtskibe (123), at turismeindsatser ikke må forringe vilkår for beboere og andre erhverv (154), herunder at turister skal anvende kollektiv transport (154), samt ønske om at der ikke bygges eller indrettes*

flere hoteller og overnatningsfaciliteter (123), konkret på Nørrebro (119), konkret i Indre By og på Vesterbro (138)

- Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, at den markante stigning i antallet af turister har betydet, at beboere i nogle områder af byen oplever, at turismen også har negative konsekvenser for hverdagslivet. Der er primært tale om områder i Indre By. Det er derfor vigtigt, at udviklingen i turismen også tager hensyn til københavnernes hverdagsliv og de lokale bymiljøers identitet. Næsten alle hoteller i kommunen er placeret stationsnært, fordi de ønsker god tilgængelighed og mobilitet for turister. Problemstillingerne er uddybet i "Analyse af udviklingen i hotelkapacitet", der blev behandlet på Økonomiudvalgets møde den 6. december 2022. Hvilke elementer der skal indgå i et eventuelt administrationsgrundlag for hotelkapacitet, vil blive besluttet ifm. Kommuneplan 2024. Der henvises til afsnittet 'Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri' for forvaltningens samlede stillingtagen til spørgsmålet om et administrationsgrundlag.
- Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkninger om, at turisme er et vigtigt erhverv, som skaber værdi for byen og borgerne, eks. i kraft af jobskabelse inden for detailhandel, restauranter m.fl. (B).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Spørgsmål til, hvad kommunen ønsker at løse med et eventuelt administrationsgrundlag for placering af hoteller. Færre turister, mindre trængsel eller større borgeropbakning? Administrationsgrundlag for placering af hoteller kan ikke være hele løsningen (B).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der henvises til afsnittet 'Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri' for forvaltningens samlede stillingtagen til spørgsmålet om et administrationsgrundlag og til afsnittet om turisme i Kommuneplanstrategi 2023 for uddybende information om Københavns Kommunes tilgang til turisme.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Spørgsmålstegn ved om et eventuelt administrationsgrundlag for placering af hoteller er det rigtige værktøj til at sprede turister. Forslag til, at der snarere bør ses på målrettet at tiltrække de gæster, der bedst matcher byen, som vil opleve flere dele af byen og som vil benytte de tilbud i byen, som også værdsættes af de lokale. Herunder også et fokus på at udvikle bydele og nye attraktioner med turisme for øje (B).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkninger til at regulering af hoteludbygningen i visse områder kan betyde, at turister i stedet i højere grad bruger alternative overnatningsmuligheder, eks. Airbnb (B, 115, 124). Hermed opnås ikke et eventuelt ønske om spredning af turister (B).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager bemærkningerne til efterretning og bemærker, at argumentet indgår i afsnittet 'Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri'.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der gøres op med hotellignende anvendelse af boliger (55), herunder i Indre By (55) samt at der sættes en stopper eller begrænsning for korttidsudlejning, eks. via Airbnb i byens centrum (116, 123, 138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Korttidsudlejning af boliger er reguleret ved lov. Kommunerne kan således ikke fastlægge regler, som forhindrer korttidsudlejning af boliger. Reglerne og mulighederne for at administrere dem er beskrevet i "Analyse af udviklingen i hotelkapacitet", der blev behandlet af Økonomiudvalget den 6. december 2022.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkninger til, at et eventuelt administrationsgrundlag for placering af hoteller kan påvirke, hvilke hotelkoncepter, der realiseres og eventuelt resultere i stigning i lavkvalitetsturisme. Udenlandske aktører, high end og boutique koncepter m.v. ønsker en central beliggenhed. I områder uden for centrum er der overvejende grundlag for budget- eller lejlighedshoteller. Desuden vil en begrænsning af hotelkapacitet skabe stigende priser på hotelværelser, særligt i Indre By (B).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager bemærkningerne til efterretning og bemærker, at argumentet indgår i afsnittet 'Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri'.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bekymringer om, hvorvidt et eventuelt administrationsgrundlag for placering af hoteller kan have negativ betydning for, hvordan ejendomme, i eks. Indre By, kan genanvendes, eks. hvis utidssvarende kontorejendomme skal finde en ny anvendelse, fordi ikke alle ejendomme vil egne sig til boligformål (B).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkninger om, at det er nødvendigt med tilstrækkelig hotelkapacitet og konkurrencedygtige priser på hotelværelser, hvis København fortsat kan tiltrække store kongresser og events (B).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkninger om, at flere nye hoteller arbejder med funktioner for københavnernes, eks. er de mere åbne og inddragende i stueplan og indretter tagterrasser med caféer og restaurationer mv. (B).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager bemærkningerne til efterretning og bemærker, at forholdet indgår i afsnittet 'Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri'.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkninger om, at moderne turister søger de lokale oplevelser i byen. Gør København attraktiv for københavnernes, så er den også attraktiv for turisterne (A).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager bemærkningerne til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Modstand mod større events, der spærrer for dele af byen (34), konkret maraton (34).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Høringssvaret tages til efterretning. Det fremgår af kommuneplanstrategien, at man ønsker, at København skal være en attraktiv turismedestination, der bl.a. tiltrækker events. Økonomiudvalget vedtog i juni 2023 en megaeventstrategi, der sætter retningen for arbejdet med megaevents i København. Placering af og rute for events foregår altid i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen med udgangspunkt i at sikre den bedst mulige afvikling af eventet.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om, at der ikke er tale om overturisme i København (31).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategien skriver ikke, at der er overturisme i København. Den fokuserer på, at der er et behov for løbende for at udvikle strategier og indsatser, som understøtter en bæredygtig turisme, hvor der både er plads til byens hverdagsliv og besøgende udefra.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om et større fokus på turismeerhvervet med fokus på et mere professionelt modtageapparat i hele byen og at udvikle tilbud, som sikrer fordeling af turister året rundt (31) og sikrer fordeling af turister i hele København (31, 64).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune og andre aktører arbejder løbende med at udvikle strategier og indsatser ift. at tiltrække turister gennem hele året, markedsføre seværdigheder og destinationer i hele regionen mv.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at fremme Copenhagen Card (31).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Copenhagen Card er et kommercielt produkt, som administreres af Wonderful Copenhagen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at fremme service som fag på uddannelser (31).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategien understreger, at byens erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner er vigtige for både København, hovedstadsregionen og Danmark. Der er fokus på jobmuligheder for både ufaglærte, faglærte og personer med videregående uddannelser. Kommuneplanstrategien indeholder dog ikke mål for indholdet i de forskellige uddannelser.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at hotelmoms fjernes (31).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Staten har pålagt alle virksomheder at opkræve en moms på 25 pct. ved salg af varer eller tjenesteydelser. Afgiften reguleres ikke af kommunen.
    - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om fokus på udbygning af den oversøiske turisme (31).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune deltager aktivt i og er medfinansierende af ruteudviklingsprogrammet Greater Copenhagen Connected, som er forankret hos destinationsselskabet Wonderful Copenhagen. Programmet bidrager til etableringen af nye interkontinentale ruter til København for at understøtte, at erhvervslivet har adgang til eksportmarkeder og øget mulighed for tiltrækning af talent og investering, men også for udvikling af den internationale turisme i Danmark.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at transport af turister skal koordineres tættere med branchens aktører for at sikre, at konkrete tiltag både medfører bedre service af turisterne og samtidig mulighed for at drive en kommerciel virksomhed (134).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at Københavns Kommune arbejder sammen med andre aktører om en række indsats, som skal sikre en miljømæssig og socialt bæredygtig udvikling. Det gælder ikke mindst transporten af turister. Således godkendte Borgerrepræsentationen den 23. september 2021 handlingsplanen for transport af turister, der er udarbejdet af Teknik- og Miljøforvaltningen i dialog med brancheorganisationer og aktører fra turist- og transportbranchen samt Kultur- og Fritidsforvaltningen og Økonomiforvaltningen. Evt. supplerende indsats vil blive koordineret med branchens aktører.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at turisme/besøgende nævnes flere steder i strategien (127).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget er i overensstemmelse med strategien og imødekommes delvist.
  - Anledning til ændringer: Ja,
  - s. 17: "...fortsat gør byen til en af verdens bedste byer at besøge, bo og leve i."
  - s. 30: "...giver plads til forskellige typer af cyklister, herunder børn, turister, sårbare grupper og ældre, bl.a. ved at etablere sikre skoleveje."
  - s. 42, spalte 2: "Der skal sikres bedst mulige forhold for alle borgere og besøgende, uanset deres grad af mobilitet..."

- Et ønske om større fokus på negative konsekvenser af turisme, herunder støj- og luftgener samt ønske om periodevis begrænsning af turismen herunder et konkret forslag om at indføre turistkat i København (99).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, at den markante stigning i antallet af turister har betydet, at beboere i nogle områder af byen oplever, at turismen også har negative konsekvenser for hverdagslivet. Der er primært tale om områder i Indre By. Det er derfor vigtigt, at udviklingen i turismen også tager hensyn til københavnernes hverdagsliv og de lokale bymiljøers identitet. Problemstillingerne er desuden uddybet i "Analyse af udviklingen i hotelkapacitet", der blev behandlet på Økonomiudvalgets møde den 6. december 2022. Hvilke elementer der skal indgå i et eventuelt administrationsgrundlag for hotelkapacitet vil blive besluttet ifm. Kommuneplan 2024. Det vurderes ikke at være juridisk muligt at lave en periodevis begrænsning af turismen. Københavns Kommune har ikke mulighed for at indføre en turismeskat, da det kræver lovhjælp.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om et mål om regulering og spredning af hoteludbygningen i København (54).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: På baggrund af høringssvar, dialogmøder og analysen af udviklingen i hotelkapacitet anbefaler forvaltningen, at der fastsættes et mål om at understøtte spredning turismen i hele byen ved at udvikle tætte og funktionsblandende bykvarterer, som er attraktive at besøge for danske og udenlandske turister og som kan tiltrække investeringer i hoteller. Der vurderes at være stor usikkerhed om kvoter for hoteller i sig selv vil medvirke til at tiltrække hoteller til eks. Brønshøj-Husum. Der henvises til afsnittet 'Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri' for forvaltningens samlede stillingtagen til spørgsmålet om et administrationsgrundlag.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Forslag om en mere distribueret oplevelsesinfrastruktur i hele København, herunder konkret ift. kultur-, natur- og sportsturisme, samt forslag om en mere målrettet investerings- og kommunikationsindsats (54).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune understøtter at destinationsudviklingen sker med fokus på at sikre en spredning af byens turisme og events, mhp. at minimere trængsel og gener i de særligt besøgte områder og sikre at turismen fordeles over hele hovedstadsområdet.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Et ønske om præcisering af figurtekst til figur 4.2 (54).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget indarbejdes i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023.
  - Anledning til ændringer: **Ja**, s. 63, figur 4.2: Tilføjelse af enhedsangivelse på y-aksen.
- Bemærkning om, at det er mærkeligt, at der på kortet på s. 63 ikke er angivet statistik for overnatninger i Vanløse, Bispebjerg og Brønshøj-Husum (54).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Antallet af værelser på bydele er baseret på et specialudtræk fra Danmarks Statistik for hoteller med mere end 40 værelser, hvor hensyn til diskretion indebærer, at der skal være mindst tre hoteller i et område.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om at øge variationen i oplevelsestilbud i København (125), herunder fokus på at oplevelserne er placeret inden for en radius af en halv til en hel time med cykel eller offentlig transport for at fastholde og tiltrække turister (54).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager forslaget til efterretning, og der henvises til afsnittet 'Opsamling på spørgsmål om udvikling af administrationsgrundlag for hotelbyggeri' for forvaltningens samlede stillingtagen til spørgsmålet om et administrationsgrundlag.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 12: Sundhed og trivsel

- Ønske om forbedret luftkvalitet (N, S, 138, 142, 99, 42, 118), herunder ved at opsætte konkrete mål for luftkvaliteten (8, N, 99, 118), herunder ved at lave en konkret plan for, hvordan luftkvaliteten forbedres (N, 118), herunder ved at lave forbud mod skorstenene og lægge større fokus på, hvor meget brændeovne forurener (N, 118), herunder ved at stoppe for jordtransport

(138), herunder ved at forbyde krydstogtskibe (138), herunder ved at gå i dialog med omegnskommuner, Region H, Lufthavnen og DSB (118).

- Økonomiforvaltningen bemærker: De beskrevne ønsker ligger alle udenfor kommuneplanens reguleringsmuligheder. Københavns Kommune er engageret i forbedringer af luftkvalitet med hjemmel i anden lovgivning, herunder miljøzoner mv. for køretøjer, adgang til landstrøm for skibe mv. samt i ønsker til ny lovregulering, der vil kunne udvide kommunens muligheder for at arbejde for forbedringer af luftkvaliteten. Disse opfordringer til ny lovgivning har båret frugt på nogle områder. Reguleringen ligger dog ikke i kommuneplanen.
- Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at støjgener mindskes (I, N, 138, 99), konkret fra nattelivet i Indre By og øvrige "party zoner" (I, 138), konkret fra knallerter med forbrændingsmotorer (N), konkret fra trafikken (138, 47, 99), konkret fra offentlige opholdsområder, havnen, kanaler og naturen (144, 56, 99).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen kan ikke regulere støj, men alene ny anvendelse af arealer, der allerede er påvirket af støj. De nævnte former for støj falder overvejende udenfor de støjklæder, der jf. planloven er relevante for kommuneplanen. Dette gælder dog ikke trafikstøj, hvor kommuneplanen indeholder bestemmelser om anvendelsen af støjpåvirkede arealer. Indsatser imod trafikstøj hører hjemme i kommunens Handlingsplan for Vejstøj. Kommunen har ikke et kompetencemæssigt grundlag for tilsvarende handlingsplaner for anden støj.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at sundhedsområdet prioriteres højere (N), herunder bemærkning om, at det ifm. "En sund klimaby" ikke nævnes, hvad sundheden består i (40).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Selvom sundhedsområdet ikke reguleres i kommuneplanen, kan den fysiske planlægning af København på flere måder understøtte københavnernes fysiske såvel som mentale sundhed. Derfor er sundhed bredt beskrevet i strategien. Den fysiske planlægning kan f.eks. understøtte, at københavnere lettere kan tage de sunde valg - f.eks. ved at indtænke gang og cyklisme ind i infrastrukturen eller motion og aktivitet ind i byrum og idrætspark. Dette er dog forhold, der reguleres i lokalplanlægningen og ikke kommuneplanlægningen.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 74, spalte 3: I planlægning af byen skal vi derfor sikre en balance på tværs, og at der i udvikling af byen både er den grønne omstilling samt byens grønne, sociale og kulturelle infrastruktur og folkesundheden for øje. Folkesundheden skal understøttes ved at indrette byen, så københavnere i endnu højere grad får bedre muligheder for at tage de sunde valg i hverdagen. Det gælder bl.a. i den daglige transport, hvor der skal være gode muligheder for at gå eller tage cyklen. Det gælder også i fritiden, hvor det skal være oplagt at bruge eks. Damhussøen, Ueterslev Mose, Konditaget, den lokale lommepark eller et af de kommende nye grønne områder til en gå-, løbe- eller cykeltur - til gavn for både den fysiske og mentale sundhed.

- Spørgsmål til kommunes indsatser med universelt design i takt med den demografiske udvikling mod flere ældre (K), herunder hvordan universelt design og tilgængelighed kan indtænkes i byudviklingen ifm. midlertidige anlægsprojekter (R).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: I kommunens egne projekter (byggeri og anlæg) arbejdes der generelt med at inddrage og prioritere hensyn til tilgængelighed og behov hos forskellige aldersgrupper. I den fysiske planlægning i kommune- og lokalplaner

- hviler krav til tilgængelighed i udformningen primært på den regulering, der ligger i bygningsreglement og vejlovgivning, da der ikke er en særskilt regulering i planloven.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om flere synlige vagter/frivillige til at sikre tryghed i byen, herunder mere magt til vagter, mere overvågning på udvalgte steder, og mere effektiv opklaring af forbrydelser (31).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Borgerrepræsentationen har med Budget 24 afsat midler til et 3-årigt forsøg med kommunale tryghedsvagter forankret i Teknik- og Miljøforvaltningen. Københavns Kommune råder desuden over en række udgående funktioner, der er med til at sikre tryghed og god adfærd i byens gader, parker, pladser og langs havnen. Det er Københavns Politi, der står for opklaring af forbrydelser. Københavns Kommune samarbejder med Københavns Politi og SSP København. Københavns Kommune er forpligtet til at registrere kommunens tv-overvågningskameraer i polcam, som er politiets samlede register. Politiet kan anmode om udlevering af videomateriale fra kommunens kameraer ifm. opklaring af sager.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Bemærkning om, at udeservering efter kl. 22 er med til at holde byen tryk bl.a. ift. vidner (31).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen regulerer ikke omfanget af udeservering. Planlægningen vil typisk fremme, at stueetager anvendes til erhverv, herunder også restauranter mv., der kan medvirke til, at gader og byrum er aktive og ikke tomme for liv i et omfang, der kan fremkalde utryghed.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om et større fokus på forebyggelse af ensomhed og mistrivsel i strategien fra et by-sociologisk perspektiv (132).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen er en fysisk plan med begrænsede virkemidler over for andre forhold. Det indgår dog bl.a. i kommuneplanen, at der gives særlige muligheder for byggeri til kultur, idræt, foreningsliv mv., for fællesskabsbaserede boliger og for funktioner, der fremmer byliv. Det vurderes ikke, at kommuneplanen i øvrigt kan regulere forhold målrettet ensomhed.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Forslag til tryghedsskabende initiativer i byen, herunder bedre belysning i parkerne (X) og ved Christianshavns Torv (X) samt krav til tryghedsskabende design i fremtidig byudvikling eks. i Bispebjerg (78), samt et ønske om at det beskrives konkret, hvordan man vil arbejde med tryghedsdagsordenen (105).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: København Kommune vedtog i 2022 en Sikker By Strategi (gældende fra 2022 - 2025). Strategien udgør den overordnede ramme for arbejdet med at mindske kriminaliteten og øge trygheden i København. Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse satte i 2023 fokus på sammenhængen mellem tryghed og belysning. Pga. energikrisen havde kommunen dæmpet belysningen på udvalgte lokationer. I udvalgte parker var lyset slukket mellem 00-05. Undersøgelsen viste at ændringerne i belysningen ikke har haft betydning for københavnernes tryghed
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om et større fokus på at fordele tilbud rettet mod socialt udsatte over hele byen (143).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Placeringen af tilbud til specifikke brugergrupper reguleres ikke i kommuneplanen. Det vil være et mål at gøre adgangen til at benytte sig af tilbuddene så let som mulig for målgruppen, hvilket for nogle tilbud kan tale for en spredning i hele byen, mens det for andre måske kan være relevant at målrette dem til særlige placeringer. Begge dele er foreneligt med kommuneplanen. Københavns Kommune indtænker allerede placering af kommunale funktioner, herunder f.eks. botilbud, ved lokalplanlægning af nye områder - heri indgår også hensyn til den geografiske fordeling i byen.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 57, 2. spalte til sidst, tilføjes et nyt punkt: - indtænker geografisk spredning ved placering af kommunale tilbud til socialt udsatte, såvel ved lokalplanlægning for nye områder, som ved placeringer i eksisterende by

- Ønske om at der formuleres et mål om fysisk og mental sundhed i udviklingen af København (54).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen regulerer den fysiske planlægning af byen. Denne planlægning er af betydning for fysisk og mental sundhed, men vurderes sammenlignet med andre faktorer ikke at spille en sådan rolle, at den i sig selv vil kunne fremme opfyldelsen af mål for befolkningens sundhedstilstand. Derfor vurderes det ikke, at sådanne målsætninger hører hjemme i kommuneplanen, men snarere i kommunens strategier på sundhedsområdet.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Konkrete forslag til at forbyde tobaksrygning, salg af alkohol og bemærkning om at der bl.a. ikke bør være fri hashhandel i København (150).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ovenstående kan ikke reguleres i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om brug af universelt design, til midlertidige løsninger ifm. vejarbejder, ift. at fjerne cykelparkering, der blokerer for fortovene og ift. at sikre adgang til p-huse til handicapbiler med lift (Å).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslaget blev også fremsat til den interne høring af Kommuneplanstrategi 2023 og er imødekommet delvist, således at der på s. 42 står, at "Københavns Kommune skal planlægge og udvikle byen ud fra principperne om universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere. Bygninger og byens rum skal være indrettet, så de er tilgængelige for alle københavnere – også for gangbesværede og mennesker med handicap."
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Bemærkning om, at figur og faktaboks på s. 35 ikke hænger sammen (N), samt ønske om, at det nævnes, hvor mange københavnere der påvirkes negativt og bliver syge af luftforurening (118).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Figurteksten til figur 2.9 fremgår på s. 34 og beskriver data for figuren. Teksten i faktaboksen på s. 35 er dermed ikke figurtekst for figur 2.9, men sin egen selvstændige tekst. Ønsket er i overensstemmelse med forslag til Kommuneplanstrategi 2023 og imødekommes delvist.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 35. Det gøres visuelt mere tydeligt, at faktaboksen og figur 2.9 ikke er relaterede. Teksten i faktaboksen ændres til: Luftforurening - Vejtrafikken og brændeovne er de største lokale kilder til luftforurening, med flere negative konsekvenser for københavnere til følge. Luftforureningen i København var

f.eks. i 2019 skyld i, at 440 københavnere døde for tidligt, at 504 blev indlagt med åndedrætsbesvær eller hjertekarsygdomme, 349 nye tilfælde af bronkitis blandt voksne, 1487 tilfælde af bronkitis hos børn og seks tilfælde af lungecancer. Samlet medførte luftforurening helbredsomkostninger for omkring 8,5 mia. kr. i 2019 i Københavns Kommune (kilde: Sundhed og luftforurening i København, Årsrapport 2020, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, april 2021).

- Ønske om at Københavns Kommune laver en strategi for, hvordan man vil leve op til WHO's retningslinjer for luftforurening (118).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ønsket tages til efterretning. Luftkvaliteten i Københavns Kommune monitoreres løbende. I forhold til luftforurening fra trafikken arbejder Københavns Kommune for etablering af nulemissionszoner. Muligheden for at etablere nulemissionszoner afventer lovgrundlag, og Københavns Kommune kan således ikke indføre det, før Folketinget har vedtaget ny lovgivning på området. Derudover, er Teknik- og Miljøforvaltningen i gang med en undersøgelse af, hvordan København kan blive fri for fossile biler i 2030.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønske om at det nævnes at brændefyring ikke er CO2-neutralt (118).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det falder ikke indenfor kommuneplanstrategien at foretage en klassificering af brændselstyper. Klassificering og regulering (herunder afgiftsregulering) mv. af energikilder er en national kompetence.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 13: Byens drift

- Bemærkninger vedrørende renhold (55) og håndtering af affald (17, 96, 70, 55) og et ønske om, at der i kommuneplanstrategien stilles konkrete krav om plads til og faciliteter for håndtering af affald i alt byggeri (17).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Den konkrete håndtering af faciliteter til renhold og affaldssortering finder sted i lokalplanlægning- og byggesagsbehandling.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- Ønsker til at renoveringer af forsyningsnet medtages i strategien (70).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Renovering og modernisering af forsyningsnettet (alle forsyningsarter) udføres løbende på baggrund af særskilt planlægning og kan ikke reguleres med kommuneplanen. Denne er primært relevant i forhold til nyanlæg.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 14: Byggeri

- Ønske om, at der udbydes mindre byggegrunde i København end tilfældet er i dag, så mindre developer-virksomheder har mulighed for at opkøbe og udvikle arealer (A).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunen har ikke med kommuneplanlægningen adgang til at regulere størrelsen af byggegrunde som grundejere vælger at udbyde til salg. Kommune- og lokalplanlægningen kan kun regulere de fysiske forhold (størrelse af rammeområder, udstykkede matrikler, byggefelter og lign.). Kommunen har dog

- o mulighed for at gøre det med de grunde kommunen selv ejer, hvilket kan overvejes i konkrete sager f.eks. for at forsøge at fremme byggefællesskaber.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at private profithensyn ikke må trumfe fællesskabets behov (46, 103, 116, 123, 138, 142), samt at det er grundpriser og developere, der styrer udviklingen af nye byområder - ikke københavnernes (40, 116, 123).*
  - o Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen er et udtryk for afvejning af mange hensyn, herunder også almenhedens forskellige behov. Planlægningen indebærer ikke handlepligt, men skaber alene muligheder. Det vil derfor bl.a. afhænge af ønske om og muligheder (herunder økonomiske) for realisering, hvorvidt planer bliver ført ud i livet.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- *Bekymring ift. den øgede bebyggelsesprocent ved nybyggeri, da det mindsker pladsen til rekreative arealer (116, 64) og gør friarealer tætte og mørke (116), herunder ønske til konkret B1 ramme på Bådehavnsvej (114).*
  - o Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategien lægger ikke op til en generelt øget bebyggelsesprocent eller en reduceret friarealprocent. Bebyggelsesmulighederne vurderes ud fra mange forhold, hvor såvel hensynet til en god udnyttelse af kollektiv trafik og øvrig infrastruktur samt hensynet til adgang til rekreation spiller ind. Med kommuneplanens mål om adgang til rekreative (grønne/blå) områder sikres der fokus på dette behov uanset bebyggelsestæthed. Vedrørende bebyggelsesprocent på Bådehavnsvej henvises der til den igangværende lokalplanlægning for området.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- *Indstilling imod opførelsen af højhuse (1, 123), da det ikke er bæredygtigt (123).*
  - o Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af Kommuneplan 2019, at højhuse skal være med til at udvikle attraktive og tætte byområder, der understøtter brugen af kollektiv trafik. Principperne i kommunens arkitekturpolitik skal inddrages i forbindelse med opførelse af højhuse. Der er udpeget et område i Indre By, hvor der ikke kan opføres højhuse. Højhuse er mere ressourcekrævende i anlægsfasen, men kan bidrage til at udvikle tætte, funktionsblandede byområder, hvor beboeres og ansattes transportadfærd er mindre ressourcekrævende sammenlignet med en mere spredt byudvikling.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at nybyggeri medfører stor klimabelastning (123).*
  - o Økonomiforvaltningen bemærker: Det er korrekt, at nybyggeri alt efter materialevalg mv. vil medføre CO₂-emission. Nye bygningers klimabelastning reguleres med krav i bygningsreglementet, der gradvis skærpes over tid. Energirenovering af ældre bygninger, så deres driftsmæssige klimabelastning kan nedbringes, medfører også CO₂-emission.
  - o Anledning til ændringer: Nej.

- *Bekymring om gentrificering, konkret i Bispebjerg (L).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning, og forvaltningen bemærker derudover, at der i Bispebjerg i dag er en relativt stor andel boliger, som ikke er reguleret på et frit marked ift. prisudvikling, hvilket alt andet lige vil modvirke eller forsinke en gentrificering af befolkningssammensætningen.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om, at med den fortætningsgrad, der benyttes i nye byudviklingsområder, er det svært senere hen at omprogrammere områder (U).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Historiske bykvarterer med høj tæthed, eks. i Indre By og på brokvarterne, har vist sig at være robuste ift. at imødekomme nye tiders præferencer mv. Det må formodes også at gøre sig gældende for de nye byudviklingsområder, der i øvrigt normalt har en lavere tæthed end de nævnte historiske kvarterer.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at man fritages ejendomsskat ved renoveringsprojekter, for at fremme renovering (J).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning, det reguleres dog ikke i kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Modstand mod, at fortætning og huludfyldning bruges til at erstatte grønne områder og pladser med nye bygninger (46, 123).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Fortætning forstås som yderligere byggeri i den eksisterende by. Den sker som hovedregel ikke ved bebyggelse af udpegede grønne områder eller byrum, men ved omdannelse af arealer, der allerede er udpeget til og/eller benyttet til bygningsmæssig anvendelse. Fortætning kan bl.a. bidrage til et bedre grundlag for kollektiv trafik, offentlig og privat service mv. Ved huludfyldning forstås bebyggelse i eksisterende bygningsmæssige sammenhænge, hvor der er et ubebygget areal, et areal med en lavere bebyggelse eller lign. Dette kan give en sammenhængende bymæssig struktur, der skærmer bagvedliggende arealer eks. imod trafikstøj.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at der ikke gives tilladelse til nye bygninger, der ikke harmonerer med den kommende kommuneplan (46).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Byggetilladelser gives på baggrund af det gældende plangrundlag. Tilladelser kan ikke nægtes med henvisning til et evt. kommende ændret kommuneplangrundlag.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om høring og konsultativ inddragelse af erhvervsliv i konkrete gader via e-Boks, forud for at der skal igangsættes eventuelle arbejde, der kan påvirke deres forretning. Dertil kommer mulighed for kompensation ved tabt omsætning (31).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning, men det bemærkes, at forholdet ikke reguleres i kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at tilladelser til opsætning af skurvogne/containerne skal være begrænset mest muligt og underlagt tidsbegrænsning (31).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Tilladelser til at råde over vejareal ifm. byggeri reguleres ikke i kommuneplanen. Det vurderes at være hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med kommuneplanens mål, at der kan gennemføres bygningsvedligeholdelse, energirenovering mv. også i områder, hvor der ikke er plads til de dertil hørende skure og oplag på privat grund eller hvor en placering på privat grund ville medføre rydning af grønne gårde, kantzoner mv. Kommunen arbejder for at sikre, at generne herved er begrænsede, men en tidsbegrænsning er ikke forenelig med formålet om at få gennemført bygge- og renoveringsprojekter, der kan trække ud af mange forskellige årsager.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Indstilling imod (15, 28) og bekymring ift. forventet byggeri på en grund på Sturlasgade nær børnehaven på Kigkurren (23, 24, 25, 26, 27, 35, 38, 39, 43, 45, 46, 49, 51, 52, 60, 37, 68, 146, 139, 141), da dette vil skygge for det grønne område/legepladsen, børnene bruger (15, 23, 24, 25, 39, 43, 49, 51, 52, 37, 68, 139, 141), da det er et grønt område, der bruges af forskellige borgere (15, 24, 26, 27, 35, 39, 45, 46, 51, 52, 60, 37, 68, 139, 141), da man ikke vil have flere dyre boliger i området (27), da grunden er forurenede (35, 38, 39, 43, 45, 46, 51, 52, 37, 147, 139, 141), da det øger risiko for uønsket anvendelse af børnehavens udearealer (37), da det kan betyde genhusning af børnehaven (146).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Anmodning om lokalplanforslag for boliger på ATP-grunden på Sturlasgade er godkendt af Teknik- og Miljøforvaltningen i maj 2022 til opstart af lokalplanproces. Sagen står pt. på venteliste og er endnu ikke opstartet. Kommuneplanen fastlægger området til boliger og serviceerhverv med en bebyggelsesprocent på 110, hvorfor lokalplanen ikke kræver kommuneplantillæg. Økonomiforvaltningen noterer sig henvendelsen, som oversendes til Teknik- og Miljøforvaltningen, da det ikke ligger inden for rammerne af Kommuneplanstrategi 2023.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at byfortætning ikke går ud over bevaringsværdige bygninger, stedsidentiteten samt opholdsrum og grønne områder, især i Indre By (103, 115).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning. Forslag til Kommuneplanstrategi 2023 har som målsætning, at den eksisterende by udvikles i en balance mellem bevaring, omdannelse og nybyggeri, så byens arkitektoniske og landskabelige identitet og egenart fastholdes og styrkes. Indre By er underlagt særlige bestemmelser i kommuneplanen, der ifm. lokalplanlægningen eller byggesagsbehandlingen muliggør en konkret vurdering af behovet for udvikling afvejet med de særlige bevaringshensyn, der gør sig gældende her.
  - Anledning til ændringer: Ja, s. 86, 3. spalte nederst: Desuden sætter kommuneplanen fokus på enkeltstående kulturhistoriske spor. Når der bygges nyt i områder med kulturhistoriske værdier, skal der være opmærksomhed på, hvordan den nye bebyggelse tilpasses områdets bevaringsværdier. I udviklingen af byen er det derfor vigtigt, at de kulturhistoriske hensyn belyses og afvejes i sammenhæng med andre planmæssige hensyn, så den konkrete planlægning sikrer helhedsorienterede løsninger til gavn for københavnere.

- Ønsker til bevaring af eksisterende villa-, parcelhus- og rækkehusbyggerier (70, 105), ønsker til minimumsgrundstørrelser i villakvarterer (21) bibeholdes (109), samt konkrete ønsker til bebyggelsesprocenter (109, 70), højder (70), naboorienteringer (70), indstilling mod randbebyggelser (70), samt renoveringer og nybyggeri med respekt for området (70, 105), at bebyggelsesgraden på villagrunde ikke øges (42).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen bemærker, at der med kommuneplanstrategien ikke lægges op til generelle ændringer af reguleringen af områder til tæt-lave og åben-lave boliger. Regler vedr. naboorienteringer og regulering af bygningsrenovering og udseendet af nybyggeri er ikke en del af kommuneplanen, men følger af lovgivningen og byggeri samt evt. lokalplaner.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Bemærkning om, at Københavns Kommune ikke må være tættere bebygget, end at der også er plads til nødvendige faciliteter og offentlige servicefunktioner, og at nuværende beboeres behov for sådanne faciliteter og funktioner skal gå forud for nyt byggeri (138).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Ud over på kommunens egne grunde, der umiddelbart kan anvendes til kommunale servicefunktioner, har kommunen stort fokus på at integrere sådanne funktioner ved byomdannelse og nybyggeri. Der udarbejdes løbende analyser af behov ud fra befolkningens udvikling og sammensætning til brug for denne planlægning. Den konkrete realisering sker dog først i lokalplanlægningen, der giver et retligt bindende grundlag.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Modstand mod byggeriet af Forsvarets Efterretningstjenestes nye hovedkvarter, da det vil medføre trafikale udfordringer. Herunder spørgsmål om, om man har inddraget offentligheden og naboerne, samt kommentar til at byggeriet ikke fremgår tydeligt nok på s. 98-99 (138).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kortet på s. 98-99 viser de planmæssige hovedbegivenheder siden den sidste revision af kommuneplanen. Oversigten er et lovkrav og skal indeholde navne på alle nye planer uanset plantype - dvs. både kommunale og ikke kommunale (regionale og statslige) planer. Selve kommuneplanstrategien forholder sig alene til kommuneplanlægning. Landsplandirektivet blev udstedt i november 2019 begrundet med statslige interesser vedr. national sikkerhed, hvilket er et statsligt anliggende. Landsplandirektivet har været i høring august-oktober 2020, og alle kunne komme med bemærkninger. Staten afholdt også et borgermøde i september 2020. Københavns Kommune sendte et høringssvar som Borgerrepræsentationen vedtog d. 8. oktober 2020, hvor de forskellige elementer i landsplandirektivet belyses. Den offentlige tilgængelige politisk indstilling kan læses her: <https://www.kk.dk/dagsordener-og-referater/%C3%98konomiudvalget/m%C3%B8de-29092020/referat/punkt-5>. Det statslige landsplandirektiv erstattede kommunal planlægning (både kommune- og lokalplan). Planen blev godkendt af erhvervsministeren d. 2. november 2020 og kommunen er dermed ikke længere planmyndighed for området. Alligevel indgik kommunen i en sideløbende dialog med staten mhp. nødvendige tiltag, der skal forbedre de trafikale forhold ifm. udbygningen af kaserneområdet. Det landende en frivillig aftale med staten om statslig finansiering af vejændringer. Den offentlige tilgængelige politiske indstilling kan ses her: <https://www.kk.dk/dagsordener-og-referater/Borgerrepr%C3%A6sentationen/m%C3%B8de-22042021/referat/punkt-14>. Borgerne blev også inddraget i dialogen bl.a. ved et informationsmøde faciliteret af Østerbro lokaludvalg. Aftalen blev endvidere sendt i en ikke-lovbestemt offentlig høring fra 8. december 2020 - 19. januar 2021. Høringen blev publiceret på kommunens

høringsportal Bliv Hørt og samtidigt sendt via digital post til borgerne og virksomheder i området mellem Ryvangs Allé, Strandvejen og Vangehusvej.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønsker til, at eksisterende vejnet ikke anvendes til udvikling af Refshaleøen, samt ønske om anvendelse af vandvejen (101, 98).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Den fremtidige vejbetjening af Refshaleøen er endnu ikke afklaret. Det er en forudsætning for en fuld udvikling af Østhavnen, at der etableres metro og Østlig Ringvej. Metroen vil give beboere, ansatte og gæster mulighed for at benytte kollektiv trafik. Østlig Ringvej vil kunne servicere en del af biltrafikken til og fra området. Det skal desuden undersøges, hvordan der skabes bedre adgang til området for cyklende og gående. Som følge af byudviklingen af Refshaleøen forventes der dog at komme en væsentlig stigning i biltrafikken til og fra området, der vil skulle afvikles på det eksisterende vejnet eller ved opgradering og supplerung af dette.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at nybyggeri opføres i stil med tidligere tiders bygningsarv, herunder i en klassisk stil fremfor modernistisk stil (122), eller specifikt i stil med murstensbyggeri på brokvartererne (X).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der henvises til, at Københavns Kommunes indsats indenfor arkitektur fastsættes i Arkitekturpolitik København 2017-2025.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at kommuneplan og lokalplan bruges aktivt til at sikre kvaliteter i byudviklingen (148).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen beskriver de overordnede visioner og mål for byens udvikling og arealanvendelse. Den fastlægger desuden retningslinjer og rammer for lokalplanlægningen, der skal understøtte, at visioner og mål kan indfries. Det udmøntes i lokalplanlægningen, der også indarbejder diverse sektorpolitikker, f.eks. arkitekturpolitikken. Kommuneplanen og lokalplanerne bruges således som aktivt redskab til at sikre kvalitet i byudviklingen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at der ved udviklingen af Refshaleøen (144, 79), samt andre områder af byen (56) kan indtænkes upcycling af byggematerialer (144), der samtidig understøtter områdets historie (144, 56, 79).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Anvendelsen af genanvendte byggematerialer kan ikke reguleres i kommuneplanen, men vil være i god overensstemmelse med dens målsætninger.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at byen skal formes, så man som menneske kan trives ift. dimensioner, gode opholdsarealer, lysforhold, kollektiv trafik mm. (148).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Med kommuneplanen er ambitionen at planlægge for en by, hvor mennesker trives. Bemærkningen er således ikke i modsætning til den overordnede ambition i kommuneplanstrategien.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Indstilling mod Fælledby (11, 123).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Lokalplanen for Fælledby er godkendt af Borgerrepræsentationen den 4. februar 2021.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 3 ifm. udviklingen af Stejlepladsen (114)*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanlægningen for Stejlepladsen er gennemført og planlægningen for området forventes ikke ændret med Kommuneplan 2024. Der er derfor ikke et grundlag for vurderinger ud over de allerede foretagne.
  - Anledning til ændringer: Nej

- *Spørgsmål vedr. muligheder for byudviklingen på Prøvestenen (D).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Prøvestenen forventes fastholdt til erhvervsformål. I overensstemmelse med den gældende kommuneplan kan der foretages en mere differentieret planlægning (zoning) ud fra bl.a. forskellige afstandsbehov til andre anvendelser, der forebygger konflikter og således sikrer den langsigtede anvendelse. Der undersøges også placering af infrastrukturanlæg (metro, Østlig Ringvej) på en mindre del af Prøvestenen, men denne proces vil ikke være afsluttet inden udarbejdelsen af Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 15: Kommunale funktioner

- *Ønske om, at der i lukningen af og etableringen af nye institutioner/skoler tages højde for svingende børneantal (V).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Behovet for daginstitutioner og skoler beregnes allerede i dag på baggrund af befolkningsudviklingen. Behovet opgøres en gang om året på baggrund af befolkningsprognosen. Hvis befolkningsprognosen giver anledning til ændringer i behovet, nedjusteres eller opjusteres antallet af løsninger tilsvarende. Med Budget 2024 er det desuden besluttet, at Børne- og Ungeforvaltningen, i samarbejde med Økonomiforvaltningen, skal se på hvordan kapaciteten kan tilpasses og hvordan ledig kapacitet kan anvendes til midlertidige og permanente behov, herunder på specialområdet.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at kommunen reserverer arealer til skoler, idrætsanlæg, beboerhuse, mm. fremfor at vente til grunde er solgt (116).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommune opkøber løbende grunde og ejendomme til nye kommunale funktioner både i den eksisterende by og i byudviklingsområderne. Allerede i den indledende dialog med kommunen præsenteres grundejerne for de kommunale funktioner som kommunen ønsker at placere i et byudviklingsområde. I nye lokalplaner bliver der udlagt arealer til nye kommunale funktioner, hvilket giver kommunen mulighed for at købe arealer til kommunale funktioner rettidigt.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at friarealer ved nybyggeri af boliger og institutioner, som skoler, daginstitutioner, plejehjem og lignende udelukkende placeres på terræn og ikke på tag (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: København skal som storby understøtte et varieret liv, hvor de fysiske rammer skaber de bedste forudsætninger for, at alle københavnere får den højest mulige livskvalitet. Muligheden for at etablere friareal på tag til kommunens institutioner gør det nemmere at indplacere nødvendige funktioner, såsom daginstitutioner eller skoler, i byen, idet de så optager et mindre areal i fodaftryk. Frem mod Kommuneplan 2024 udarbejdes en analyse af friarealerne til de senest etablerede daginstitutioner og skoler, der bl.a. undersøger friarealernes placering på hhv. terræn og tag.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at kommunale funktioner så som sundhedshuse og lokaler til praktiserende læger (78, 99, 64, 54), samt kultur- og fritidsfaciliteter så som boldbaner og foreningshuse, følger det reelle behov i eksisterende, såvel som nye byområder (78, 99), herunder i Bispebjerg (78) og Christianshavn (99), herunder ønske om et konkret mål om at skabe kommunale rammer for nye lægehuse i eksisterende og nye byområder (54) samt ønske om fokus på at nødvendige offentlige institutioner og servicetilbud placeres inden for rimelig afstand til borgernes bopæl (99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Behov for skoler, plejehjem, daginstitutioner, botilbud og kultur- og fritidsfaciliteter beregnes allerede i dag på baggrund af befolkningsudviklingen. Løsningerne på behovet indarbejdes i fagforvaltningernes arealplaner. I lokalplaner for nye byområder eks. Jernbanebyen, Nordhavn mv. bliver der udlagt arealer til nye kommunale funktioner. Det er ikke en kommunal opgave at vurdere behovet for sundhedshuse og lokaler til praktiserende læger. Økonomiforvaltningen afdækker dog løbende, bl.a. i samarbejde med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, mulighederne for at placere private lægehuse i kommunale ejendomme, når der er overskudskapacitet i den kommunale ejendomsportefølje.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at der laves en analyse for at sikre fritids- og idrætsfaciliteter nok i fremtiden, herunder i Nordhavn, samt at kommunen har fået en større opgave i rehabiliteringsindsatsen (83).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Behovet for fritids- og idrætsfaciliteter vurderes allerede i dag på baggrund af befolkningsudviklingen med udgangspunkt i at fastholde serviceniveauet fra 2017. Københavns Kommune har sammen med Frederiksberg Kommune fået 1 mia. kr. i ekstra anlægsmåltal til at bygge flere idrætsfaciliteter frem mod 2030. På den måde sikrer kommunen allerede i dag, at der er fritids- og idrætsfaciliteter i fremtiden til at følge med befolkningsudviklingen. Kommunen er allerede i gang med at udvide kapaciteten på rehabiliteringsområdet flere steder for at imødekomme det øgede behov for rehabilitering, som kommunen har overtaget.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at nødvendige byfunktioner prioriteres over bolig- og erhvervsudbygning (148).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at kommunen sætter krav om, at der i kommunens byggerier benyttes eldrevne arbejdsmaskiner (N).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Krav til kommunale byggerier reguleres ikke i kommuneplanen. Københavns Kommune stiller krav til at private leverandører, der udfører opgaver for kommunen eller leverer varer til kommunen, benytter el-køretøjer eller hybridkøretøjer. Ved udbud af anlægsopgaver stiller Københavns Kommune krav om, at der udelukkende anvendes eldrevne køretøjer, eller køretøjer drevet af biodiesel.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at kommunen sætter fokus på, at kommunens indkøb er grønne, også ift. leverancen (N).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommunens indkøbspolitikker reguleres ikke med kommuneplanen. Københavns Kommunes vedtagne indkøbspolitik for 2023-2026 understøtter bl.a. et reduceret klimaaftryk og miljømæssig bæredygtighed i kommunens indkøb.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkninger til arealplanens geografiske inddeling af områder, herunder bemærkning om diskrepans mellem politiske beslutninger og arealplanens opgørelser (143).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningerne tages til efterretning.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bekymring om hvorvidt, og ønske til, at kommunale funktioner på socialområdet realiseres, konkret på Vesterbro (143), samt ønske om at man betinger bygherrer på at gennemføre de lovede funktioner (143).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen afdækker løbende mulige placeringer til kommunale funktioner på socialområdet eks. botilbud, skæve boliger mv., herunder også på Vesterbro. Aktuelt arbejder kommunen på at etablere både skæve boliger og et socialt botilbud i Jernbanebyen. I Budget 2024 er der bl.a. afsat en screeningsbevilling til afdækning af mulighederne for at etablere et eller flere stofindtagelsesrum forbeholdt kvinder på Vesterbro
    - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 16: Lynetteholm

- *Bekymring ift. (84, 111, 112, 116, 123, 145) og modstand mod (3, 8, 11, 1, 40, 138, 148) etableringen af Lynetteholmen og Østhavnen (148) pga. klimahensyn (3, 8, 40, 116, 123, 138, 145), pga. miljøhensyn (3, 8, 84, 116, 123, 138), pga. trafikale hensyn (3, 8, 40, 112, 138), pga. boligforhold (11, 1, 138), pga. manglende inddragelse af offentligheden (40, 123, 138), pga. finansieringsforhold (112, 138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Lynetteholm kan med Kommuneplan 2024 endnu ikke udlægges til byudvikling, da området fortsat er søterritorium. Der er altså endnu ikke truffet beslutninger om den fremtidige byudvikling på Lynetteholm. Lynetteholm indgår således ikke som en del af Kommuneplan 2024, men skal ses som et langsigtet bidrag til Københavns udvikling og på sigt være en del af løsningen på Københavns Kommunes stormflodssikring, jorddeponi og plads til, at byen vokser frem mod 2070. Samtidig kan salg af byggeretter på Lynetteholm medfinansiere infrastruktur i tillæg til midler afsat i kommunalt og statsligt regi i form af metro og Østlig Ringvej, hvoraf sidstnævnte kan være med til at lede trafik udenom centrale dele af København. Det er på nuværende tidspunkt kun anlæg af Lynetteholm, der er vedtaget ved lov i Folketinget i 2021 med et bredt flertal af Folketingets partier. I forbindelse med vedtagelsen af loven

er anlæg af Lynetteholms eventuelle indflydelse på miljøet blevet belyst i en miljøkonsekvensvurdering heraf, hvortil der foregik en offentlig høring. Høringen er afsluttet og resultaterne af miljøvurderingen er samlet i en såkaldt miljøkonsekvensrapport, som kan findes her:

<https://www.trafikstyrelsen.dk/arbejdsomraader/miljoevurdering/Oevrige-omraader/Lynetteholm>. Der er desuden igangsat miljøkonsekvensvurderinger af

henholdsvis metrolinje M5 og Østlig Ringvej ligesom der ifm. en senere byudvikling også ville skulle foretages miljøkonsekvensvurderinger af de enkelte lokalplaner.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Positiv bemærkning om etablering af Lynetteholm og havnetunnel (31).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig og kvitterer for bemærkningen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at klageadgang i sagen om Lynetteholmen reetableres (3).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Beslutningen om at afskære klageadgang ifm. anlæg af Lynetteholm er truffet i Transportministeriet. Henvendelse herom bør derfor rettes dertil.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at etableringen af Lynetteholm og Nordhavn er i strid med Fingerplanen (O, 142).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Nordhavn er omfattet af den gældende Fingerplan 2019, hvor den udgør en del af det såkaldte Indre Storbyområde. Fingerplan 2019 indeholder også udlæg af traceer (to alternativer) til Østlig Ringvej. Lynetteholm er vedtaget ved anlægslov som en tilsvarende centralt placeret del af fingerbyens håndflade som Nordhavn. Med den igangværende undersøgelse og planlægning af højklasset trafikbetjening (bl.a. mere metro i Nordhavn, metro M5 til Østhavnen inkl. Lynetteholm) vil der med nye stationer også blive tilvejebragt stationsnære områder, der vil udvide anvendelsesmulighederne for de to områder i overensstemmelse med Fingerplanens lokaliseringsbestemmelser.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Spørgsmål til hvordan gode forbindelser til cyklisterne tænkes ind i planlægning af Lynetteholm (O).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Lynetteholm kan med Kommuneplan 2024 endnu ikke udlægges til byudvikling, da områder fortsat er søterritorium. Den lokale cykelinfrastruktur vil derfor først skulle planlægges ifm. senere beslutninger om byudvikling på Lynetteholm. I den oprindelige principaftale, er der beskrevet, at "Lynetteholmen skal udvikles som en bæredygtig bydel (...) med fokus på cyklisme." Der er desuden i budget 2024 afsat 2,6 mio. kroner til en foranalyse af mulighederne for cykelinfrastruktur til og i Østhavnen, herunder Lynetteholm.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag om pendulfærg fra Lynetteholm til Østerbro (O).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Der er i budget 2024 afsat 2,7 mio. til at foretage en foranalyse af cykelforbindelse herunder pendulfærgefart og en broløsning mellem Østerbro og Refshaleøen.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bekymringer om, hvad Lynetteholm betyder for udsigt over vandet fra eksisterende by (O), herunder bekymring om, at det ikke nævnes i strategien (40).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er indtil nu kun anlægget af Lynetteholm som jordmodtagelse, der er vedtaget ved lov Folketinget. Lynetteholm kan med Kommuneplan 2024 endnu ikke udlægges til byudvikling, da området fortsat er søterritorium. Der er altså endnu ikke truffet beslutninger om den fremtidige byudvikling på Lynetteholm – og det vil heller ikke ske ifm. Kommuneplan 2024. Forud for en politisk beslutning om byudvikling Lynetteholm vil der blive foretaget miljøkonsekvensvurderinger af de enkelte lokalplaner. Højde på bygningerne og valg af materialer mv. vil indgå i vurderingen af udsynet fra eksisterende København, og dermed være en del af vurderingen af de endelige lokalplaner.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om, at Lynetteholm som kystsikring er en god ide, men at der ikke bør bygges boliger og trafikale infrastruktur (33), herunder ønske om, at overskudsjord kun skal bruges til anvendelse af anlæg af diger (138).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er indtil nu kun anlægget af Lynetteholm som jordmodtagelse, der er vedtaget ved lov i Folketinget. Lynetteholm kan med Kommuneplan 2024 endnu ikke udlægges til byudvikling, da området fortsat er søterritorium. Lynetteholm skal dermed ses som et langsigtet bidrag til Københavns udvikling og på sigt være en del af løsningen på Københavns Kommunes stormflodssikring, jorddeponi og plads til, at byen vokser frem mod 2070.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Spørgsmål til, hvorvidt kommunen undersøger miljøkonsekvenserne ved etablering af Lynetteholm (K).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: By & Havn har foretaget miljøvurdering af, hvordan etablering af Lynetteholm vil påvirke omgivelserne. Miljøvurderingen er baseret på data, viden fra eksperter og fagfolk, samt input fra borgere og andre interessenter fra den forudgående høring i 2019. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har med bistand fra Vejdirektoratet og Miljøstyrelsen stillet krav til indholdet af miljøvurderingen. Høringen er afsluttet og resultaterne af miljøvurderingen er samlet i en såkaldt miljøkonsekvensrapport, som kan findes her: <https://www.trafikstyrelsen.dk/arbejdsomraader/miljoevurdering/Oevrige-omraader/Lynetteholm>. I forbindelse med en senere byudvikling vil der også skulle foretages miljøkonsekvensvurderinger af de enkelte lokalplaner.
    - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning om, at Lynetteholms indflydelse på vandmiljøet ikke nævnes i strategien (40).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Anlæg af Lynetteholm er vedtaget ved lov i Folketinget i 2021. I forbindelse med vedtagelsen af loven er anlæg af Lynetteholms eventuelle indflydelse på vandmiljøet blevet belyst i en miljøkonsekvensvurdering heraf. Høringen er afsluttet og resultaterne af miljøvurderingen er samlet i en såkaldt

miljøkonsekvensrapport, som kan findes her:

<https://www.trafikstyrelsen.dk/arbejdsomraader/miljoevurdering/Oevrige-omraader/Lynetteholm>

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at erfaringerne med metro og Ørestad tænkes ind i arbejdet med Lynetteholm, herunder at metroen etableres under jorden (111, 48).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Metroselskabet gennemfører i øjeblikket en miljøkonsekvensvurdering af metrolinje M5 til Lynetteholm. Miljøkonsekvensrapporten vil komme i høring forventeligt medio 2024. Det anbefales derfor at afgive høringssvar hertil ifm. den høring. I forhold til de byplanmæssige overvejelser ved en metro på højbane vil forvaltningen drage erfaringer fra såvel Ørestad som Nordhavn i den videre planlægning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om proces for udvikling af Lynetteholm henter inspiration fra Refshaleøens proces med bl.a. idefaser (132).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forvaltningen kvitterer for forslaget og bemærker, at det er By & Havn som grundejer, der vil blive ansvarlig for byudviklingsprocessen, og at de ligeledes er bag den nævnte proces på Refshaleøen i et fælles byudviklingsselskab.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bekymring om luftforurening ifm. lastbilkørsel til anlæg af Lynetteholm (132).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der kommer ikke flere lastbiler med jord til København som følge af anlæg af Lynetteholm. De lastbiler, der tidligere har kørt til Nordhavn, vil nu kunne køre til Lynetteholm. For information om miljøpåvirkning fra lastbilkørsel kan der henvises til miljøkonsekvensrapporten for anlæg af Lynetteholm. <https://www.trafikstyrelsen.dk/arbejdsomraader/miljoevurdering/Oevrige-omraader/Lynetteholm>
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Kritik af Lynetteholm-borgersamlingen, herunder pga. Overborgmesterens afstandtagen til flere af deres ideer og forslag (138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er By & Havn, der er opdragsgiver til borgersamlingen. By & Havn har i den forbindelse forpligtiget sig til at give en tilbagemelding til borgersamlingen, hvor de redegør for valg, tilpasninger og eventuelt fravalg af anbefalinger i den videre plan og proces. Da Lynetteholm fortsat er ved at blive anlagt som et jorddepot i søterritoriet ud for Trekrøner, er der stadig en del år til, at der kan træffes politiske beslutninger om den konkrete byudvikling. Økonomiforvaltningen vil i samarbejde med By & Havn sørge for, at borgersamlingens anbefalinger inddrages, når processen omkring byudvikling på Lynetteholm påbegyndes.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at selvom man bygger 35.000 boliger og 35.000 arbejdspladser, så er det ikke ens betydning med, at dem der bor i boligerne, vil finde arbejde i de arbejdspladser, hvilket øger transporten og gør projektet mindre klimavenligt (138).*

- Økonomiforvaltningen bemærker: Alternativet til Lynetteholm og en udvidelse af Østhavnen vil være en placering af såvel arbejdspladser som byudvikling på resten af Sjælland, hvilket må formodes at føre til længere transport. Det er beskrevet i rapporten 'Samfundsøkonomiske effekter ved udvikling af Østhavnen' ([Analyse - Samfundsøkonomiske effekter ved udvikling af Østhavnen \(trm.dk\)](#)) ifm. den strategiske miljøvurdering af plan for byudvikling og infrastruktur til Østhavnen, herunder Lynetteholm, at udvidelsen af Østhavnen vil blive planlagt på en måde, der gør kollektiv trafik og cykler til det oplagte valg. Dels vil bebyggelsen af Lynetteholm og de øvrige dele af Østhavnen være centralt placeret i København, svarende til de øvrige brokvarterer, dels vil området være betjent af en højklasset kollektiv transport betjening i form af metrolinjen M5. Det vil give færre biler og dermed også mere klimavenlig transport.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Bekymring vedrørende hvorvidt etablering af Østlig ringvej bliver på bekostning af senere etablering af infrastruktur for kollektiv trafik (145).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der er igangsat miljøkonsekvensvurderinger af såvel en Østlig Ringvej som metro M5, der går fra København H over Islands Brygge og Amager til Kløverparken og videre op til Refshaleøen og Lynetteholm og endeligt Østerport. En metrolinje, der på sigt kan blive til en ring, hvis den fortsættes fra Østerport over Rigshospitalet tilbage til København H. Derudover er der i budget 2024 desuden afsat 2,6 mio. kroner til en foranalyse af mulighederne for cykelinfrastruktur til og i Østhavnen, herunder Lynetteholm samt afsat 2,7 mio. kroner til at foretage en foranalyse af cykelforbindelse - herunder pendulfærgefart og en broløsning - mellem Østerbro og Refshaleøen. Endeligt bemærker Økonomiforvaltningen, at i den oprindelige principaftale mellem staten og Københavns Kommune, er det målet, at Lynetteholm skal udvikles som en bæredygtig bydel med blandet bolig og erhverv baseret på høje standarder for bæredygtigt byggeri, med fokus på cyklisme og med kollektiv trafik baseret på metrobetjening til Københavns centrum.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Bemærkning til forundersøgelser ifm. Lynetteholm, herunder bemærkning om fejlvurderinger ift. vandgennemstrømning og ønske om højere kvalitet af undersøgelser (145).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Lynetteholms konsekvenser for blokering af gennemstrømning af vand og salt i Øresund er blevet vurderet i Miljøkonsekvensrapporten for anlæg af Lynetteholm til en blokeringsfaktor for op til 0,25 pct. for vandgennemstrømningen og 0,23pct. for salt i Øresund. Denne påvirkning vurderes således til at være "ingen/ubetydeligt" i miljøkonsekvensrapporten, som er godkendt af miljømyndighederne. Beregningerne bag miljøkonsekvensrapporten har desuden været genstand for en tredjepartsvurdering ved det hollandske firma Deltares, som har verificeret de anvendte metoder.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 17: Kommuneplan 2024 - rammer og retningslinjer

- *Opfordringer til, at der ses nærmere på muligheder for øgede tætheder i villaområder (D).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der er ifm. kommuneplanstrategien igangsat en analyse af muligheder for øgede tætheder i eksisterende byområder (udvalgte cases). Hertil hører også villaområder og tæt-lav bebyggelse. Det er for tidligt at sige, om dette arbejde vil munde ud i forslag om konkrete ændringer i den kommende kommuneplan.

- Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at der i fremtidens København også er adgang til busanlæg (62), herunder at Sibeliussgade nr. 84-86 på Ydre Østerbro fastholdes som teknisk anlæg i kommuneplanen og anvendes til busanlæg fremadrettet (94), samt at der tænkes i samlokalisering med andre funktioner (62).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Områdets anvendelse er pt. reguleret af Lokalplan 15 Borgervænget, hvor det nu ophørte garageanlæg tilhører et delområde udlagt til teknisk anvendelse, dvs. ikke kun til en bestemt aktivitet. Kommunen er generelt åben over for muligheder for samlokalisering med andre anvendelser, der sikrer en god arealudnyttelse, men det vil bero på interesse fra alle involverede parter og nærmere undersøgelser.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om ændret plangrundlag til boligprojekter på Kamhusene, Engholmen og Lukretiavej. Herunder et ønske om, at krav om almene boliger minimeres eller fratages (71).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024. Desuden bemærker Økonomiforvaltningen, at der ved den politiske behandling af startredegørelsen for Kamhusene på mødet i Teknik- og Miljøudvalget den 20. juni 2022 blev truffet beslutning om at udarbejde lokalplan på baggrund af, at kommunen stiller krav om 40 pct. almene boliger. Teknik- og Miljøforvaltningen anbefalede, at lokalplanen skulle udarbejdes på baggrund af et krav om 25 pct. almene boliger.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Et ønske om større sammenhæng mellem vision og realisering, herunder konkret udmøntning i rammeændringer og retningslinjer, konkret ved udpegningen af bygninger og værdifulde kulturmiljøer under kampagnen byens sjæl, konkret ved stigende erhvervshuslejer og tomme erhvervslejemål drevet af investeringsfonde og pensionskasser, konkret ift. for få 2-timers korttidsparkeringer ved by- og butiksliv (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette. Kommuneplanstrategien er en forløber for selve kommuneplanen, som udgør rammen for lokalplanlægning, hvor der tages stilling til konkrete rammeændringer i byen, herunder byens sjæl og kulturmiljøer. Dertil kommer, at indfrielse af flere af målene, og visionen for byen, vil kræve politisk prioritering ved budgetforhandlingerne. Det bemærkes, at korttidsparkering ikke reguleres i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at trafik, herunder afledte miljøkonsekvenser, grundige trafiktællinger og planer om trafikregulering, er et emne, som skal beskrives og afspejles i en kommende kommuneplans hovedstruktur herunder konkret for Amager (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen sætter de overordnede rammer for Kommunens udvikling. For trafikregulering af konkrete områder henvises der til lokale trafikplaner og lokalplaner
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Opfordring til, at den kommende kommuneplan medtager overordnede rammer og retningslinjer for udnyttelsen af de nye muligheder til bymæssige og grønne formål konkret ifm. overdækning ved udvidelse af Amager-motorvejen, hvis denne besluttet opført (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der forventes ikke en afklaring af en evt. overdækning i tide til, at dette vil kunne indgå i Forslag til Kommuneplan 2024. Det vil kunne behandles i senere planlægning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Opfordring til, at fremtidige ændringer i kommuneplanrammerne kommer i nabo-orientering blandt de borgere og grundejer-, andels-, lejer- og almennyttige foreninger, der mere eller mindre bliver berørt direkte af forslag til nybyggeri (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanen kommer i otte ugers offentlig høring. Her fremgår samtlige forslag til ændringer i rammer, retningslinjer og bestemmelser. Den offentlige høring formidles bredt af Københavns Kommune, bl.a. gennem en række aktiviteter, såsom debatarrangementer og møder. Derudover opfordres byens lokaludvalg til at varetage den lokale borgerdialog, bl.a. om formidling af ændringer i rammer/retningslinjer/bestemmelser med betydning for deres respektive bydele. Kommunen skal virke for kommuneplanens gennemførelse ved sin lokalplanlægning og behandling af byggeansøgninger, men kommuneplanen har ikke direkte virkning over for borgerne. Kommunen foretager derfor ikke direkte orientering af borgere med videre. Det er først med en byggeretsgivende lokalplan, at en grundejer har krav på en byggetilladelse i overensstemmelse med lokalplanen. Lokalplanforslag i høring sendes direkte til berørte borgere mv.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om at indføre en målsætning i kommuneplanen om, at der i alle planbeslutninger, som udmøntes i konkrete bygge og anlægsopgaver, vil være indtænkt bedst mulige vilkår og fremkommelighed for handicappede (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Adgangsforhold for handicappede reguleres ikke i kommuneplanen. I byggesager stiller Københavns Kommune krav ift. tilgængelighed, som kommunen har hjemmel til i henhold til bygningsreglement 2018. I adgangsforholdene frem til bygninger, stilles der bl.a. krav til udligning af niveauforskelle, maksimal hældning på ramper, fast belægning og fri bredde. Ved bygninger og i de fælles adgangsveje, stilles der ligeledes krav om niveaufrihed, elevator for bygninger i 3 etager eller mere, fri bredder på hhv. døråbninger og gangarealer, samt trappers udformning. I boliger stilles der krav til fri bredde på gange og døråbninger og wc-rum i adgangsetagen. I offentligt tilgængelige bygninger stilles der krav til handicap-egnede wc-rum i adgangsetagen eller etage med adgang fra elevator/lift, hvis der etableres offentligt tilgængeligt wc-rum.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske til udarbejdelse af samlende lokalplan for kreative zoner med bevarende elementer, der sikrer overensstemmelse mellem lokalplaner og kommuneplanens kreative zoner, eks. i Fuglekvarteret. Denne problematik opfordres til at blive nævnt i strategien (78).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det er lokalplanen, der er juridisk bindende for ejere af ejendomme i det område, hvor lokalplanen er gældende og ikke kommuneplanrammen. Derfor er det i lokalplanlægning, der kan laves en vurdering af eventuelle diskrepanser mellem eksisterende lokalplaner (typisk af ældre dato) og kommuneplanens rammer, samt om sidstnævnt betyder, at der skal udarbejdes nye lokalplaner eller tillæg til lokalplaner.

- Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at det nye boligområde på Vingelodden (langs Rovsinggade) etableres som et bilfrit område med let adgang til offentlig transport samt med fokus på etablering af boliger og kommunale institutioner (119).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Der vil blive taget konkret stilling til forholdene for udviklingen af området omkring Vingelodden/Rovsinggade-området i en kommende plansag på baggrund af de muligheder, der kommer til at ligge i Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at Bellahøjmarken bør medtages som nyt område med potentiale for byudvikling i form af nye arealer til fritids- og kulturaktiviteter og overnatning (54).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Områder udpeget til byudvikling omfatter arealer, der ventes at kunne rumme et væsentligt omfang af nyt byggeri. Det er ikke tilfældet med Bellahøjmarken, der i overensstemmelse med den gældende kommuneplan og fredning efter naturbeskyttelsesloven kun kan udvikles til fritidsformål og med mulighed for overnatning (camping).
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om ændret plangrundlag til muliggørelse af øget detailhandelsareal ved Korsørgade (100).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om at udvikle arealer på Refshaleøen til et nyt, tæt byområde med blandede bolig- og erhvervsfunktioner, herunder at etablering af forsyninger, lokal infrastruktur og andre grundlæggende tiltag muliggøres (79).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at projektområdet Refshaleøen fremrykkes i rækkefølgeplanen i Kommuneplan 2024, således udviklingen kan igangsættes i første halvdel af den kommende kommuneplanperiode (79).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategi 2023 peger på Refshaleøen som et område med et potentiale for byudvikling. Der vil ifm. Forslag til Kommuneplan 2024 blive taget stilling til fremrykning af arealer i rækkefølgen for byudvikling.
  - Anledning til ændringer: Nej.
- *Ønske om, at det i kommunens kommende detailhandelsbestemmelser fremgår, at Refshaleøen i fremtiden vil få en dobbeltcenterplacering med samme nærhed til Indre By som byens brokvarterer og en central placering i det nye Østhavnsområde (79).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Det fremgår af kommuneplanstrategien, at der skal være en alsidig detailhandel i alle bydele, så det er nemt og attraktivt at foretage de daglige indkøb, transportafstandene begrænses, og der er god tilgængelighed for alle,

især for gående, cyklende og københavnere, der benytter den kollektive trafik. Det gælder også byudviklingsområderne, herunder i Østhavnen.

- Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om at muliggøre varierende størrelser af butikker samt tilrettelæggelse af fleksibilitet for konvertering til andre formål, hvis nødvendigt (79).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Reglerne for butiksstørrelser er forholdsvis detaljeret fastlagt i planloven, som dermed sætter grænser for variationen af butiksstørrelser i kommuneplanen. Kommuneplanens regler for butikker er maksimalbestemmelser (maksimalt bruttoetageareal til butiksformål og maksimale størrelser for dagligvare- og udvalgswarebutikker). Der er således ikke noget til hinder for at indrette mindre eller færre butikker eller for at indrette andre erhverv, hvis der vurderes ikke at være et grundlag for en fuld udnyttelse mulighederne for butikker. De nærmere muligheder for anden anvendelse vil kunne blive fastlagt i lokalplan, men det vil være i overensstemmelse med kommuneplanen at gøre denne regulering tilstrækkeligt fleksibel.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag til muliggørelse af øget detailhandelsareal i Vigerslev (73).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag til muliggørelse af øget detailhandelsareal i Trøjborggade (74).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag til muliggørelse af bydelscenter ved Hillerødgade (75).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag til publikumsorienteret serviceerhverv på Peblinge Dosseringen (126).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag samt fremrykning i rækkefølgeplanen for muliggørelse af blandet bolig og erhverv for Kløverbyen ved Kløvermarken (110).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om fremrykning fra perspektivområde til første del af planperioden for areal ved Kløvermarken (117).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om muliggørelse af bolig og erhverv, herunder fremrykning i rækkefølgeplanlægningen, for Kløverkvarteret i Østhavnen (125).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret rækkefølgeplanlægning for Nordhavn, Refshaleøen og Lynetteholmen (121).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændring af bygningshøjder i byudviklingsområder for at imødekomme nye typer af bygningsmaterialer samt placering af teknik på tag (67).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024. Det bemærkes, at den gældende kommuneplan ikke er til hinder for placering af nødvendige tekniske installationer på tag - også hvor dette måtte overskride den maksimale bygningshøjde og bebyggelsesprocent. Denne bestemmelse forventes ikke ændret med Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag som muliggør boliger i stedet for erhverv på Eksercerpladsen i Bellakvarter i Ørestad (19).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag, som muliggør etablering af campusmiljø hos NEXT på Rebslagervej i Nordvest med udvidelse af eksisterende uddannelsesfaciliteter og etablering af kollegie, herunder ønske om udpegning til udviklingsområde (30).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag ved Brønshøj Torv, som muliggør øget boligbebyggelse (44).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag ved Hauser Plads, der muliggør erhverv over stueetage (48).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret plangrundlag, der kan muliggøre boliger og blandet serviceerhverv ved Hellerup og Svanemøllen Station, herunder fremrykning af arealer i kommuneplanen, samt ved de nærliggende værkstedsarealer ved Helgoland (67).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Fortsat ønske om udvikling af Borgmester Christiansens Gade 48 (125).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om ændret ramme for muliggørelse af bebyggelse til bolig og eventuelt hotel ved Øresundsvej 141-143 (125).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes ifm. det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2024.
  - Anledning til ændringer: Nej.

Tema 18: Øvrige

- Bemærkning om, at en del af byudviklingsområdet ved Bådehavnsgade er beliggende inden for Forsvarsministeriets miljøkonsekvenszone (20).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Høringssvaret vedrører igangværende planlægning i Bådehavnsgade-området. Københavns Kommune er opmærksom på, at der indenfor støjkonsekvensområderne for Forsvarsministeriets skydebaner mv. ikke må opføres eller planlægges for ny bebyggelse med støjfølsom anvendelse. Høringssvaret medtages i den videre planlægning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- Ønske om, at det fremgår, at kommunen bruger egne befolkningstilvækst-beregninger, samt forslag til, at beregningerne tager højde for de økonomiske udfordringer ved bosætning, samt højde for Danmarks Statistiks prognose om fald fra 2029 og frem (132), herunder spørgsmål om hvorvidt det er nødvendigt at etablere Lynetteholm ift. boligbehov (D), samt bemærkning om at der fremadrettet vil være behov for betydeligt færre boliger (148).
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Lynetteholm skal være med til at skabe rammer for den langsigtede byudvikling i København. Med en forventet befolkningsvækst i Københavns Kommune på ca. 100.000 indbyggere frem mod 2050 vurderes det, at byudviklingsområderne vil blive fuldt udbygget. Det skaber behov for, at der allerede tidligere planlægges og udvikles nye områder, hvis der ønskes et varieret og tilstrækkeligt udbud af byggemuligheder, som skal imødekomme efterspørgslen og modvirke boligprisstigninger pga. knaphed på arealer. Det fremgår af kommuneplanstrategien, at kommunens prognose er forskellig fra Danmarks Statistiks

- prognose for befolkningsvæksten i Københavns Kommune. Ingen af fremskrivninger tager højde for de økonomiske udfordringer ved bosætning, men bygger på tidligere års hændelser (se næste punkt for uddybning heraf).
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Spørgsmål til hvor retvisende Københavns Kommunes befolkningsprognose er, samt spørgsmål om hvorvidt der er behov for at bygge så mange boliger (O).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Københavns Kommunes befolkningsprognose baserer sig på en fremskrivning af tidligere års fødsler, dødsfald, mellemkommunale flytninger og vandring til og fra udlandet. Befolkningsprognosen har generelt været retvisende på kort sigt, mens træfsikkerheden på lang sigt vil afhænge af eventuelle ændringer i præferencer og trends ift. bosætning, migration, fertilitet m.fl. Behovet for boliger og det tilhørende behov for arealer til byudvikling vurderes løbende pba. befolkningsprognosen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at der skrues ned for vækstambitionerne (8, 40, 138, 142), ift. turister (8), ift. virksomheder (8, 138) og ift. udenlandsk arbejdskraft (8).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen tager bemærkningerne til efterretning, men noterer, at ambitionerne om vækst, som der henvises til, er den fastlagte retning som Borgerrepræsentationen har sendt i offentlig høring, og at det faglige grundlag for udarbejdelsen af Kommuneplanstrategi 2023 har udgangspunkt i såvel faglige analyser som borgerdialog. På den baggrund finder forvaltningen ikke anledning til at ændre på ambitionsniveauet for Københavns byudvikling.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at der i strategien fremgår en begrebsforklaring på centrale begreber og fagtermer anvendt i strategien (I, V).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen har, i videst muligt omfang, søgt at anvende en sprogbrug, som er forståelig for læserne. Bemærkningen tages til efterretning i arbejdet fremadrettet med Kommuneplan 2024.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om, at der i strategien er et større fokus på visionerne for københavnernes (I), samt bemærkning om at strategien er for overordnet (132), herunder et ønske om bedre sammenhænge mellem visioner og konkrete retningslinjer (69).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Jf. planloven skal kommunalbestyrelserne udarbejde en kommuneplanstrategi inden udgangen af første del af valgperioden. I København vedtages strategien af kommunens Borgerrepræsentation. Kommuneplanstrategien har til formål at drøfte de overordnede visioner for den fysiske udvikling i kommunen, hvilket skal føre til konkrete ændringer i retningslinjer og rammer i den kommende kommuneplan, der forventes vedtaget i 2024.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Ønske om et større fokus på de ældre i byens udvikling (O).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen er enig i, at det er centralt med et fokus på de ældre i byens udvikling, hvilket er i overensstemmelse med Forslag

- til Kommuneplanstrategi 2023. Indholdet af kommuneplanstrategien er en balance mellem en række hensyn og ønsker, som Københavns Kommune varetager i den fysiske planlægning, herunder også planlægning for de ældre.
- Anledning til ændringer: Nej.
- *Spørgsmål til placeringen af containerterminalen i ydre Nordhavn (O) og opfordring til at flytte containerterminalen fra Nordhavn til Avedøre Holme for at frigive attraktive arealer til natur og boliger på Nordhavnsplidsen (99).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Placeringen af containerterminalen på Nordhavns nordøstlige spids er fastlagt i 'lov om Metroselskabet I/S og Udviklingselskabet By & Havn I/S' og er dermed et nationalt anliggende som Københavns Kommune ikke har indflydelse på gennem kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Grundlæggende kritik af strategien (40, 84, 116, 123, 138, 142), hvilket fordeler sig over en række temaer, herunder, at den ikke gør nok for at tage hånd om klimaet (40, 116, 123, 138), at den har skadelige, miljømæssige konsekvenser (142), at der ikke udlægges nok grønne og blå områder (40, 84, 116), at bolig- og befolkningsudviklingen skal håndteres på anden vis (3, 40, 116, 142), samt at den ikke giver konkrete planer og nye forslag (40), at ønsker og visioner er modsætningsfulde (84) og at visioner og den foregående og foreslåede planlægning er modstridende (142).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig synspunkterne, og henviser til en række baggrundsanalyser og borgerdialog, der har været grundlaget for arbejdet med Kommuneplanstrategi 2023. Frem mod Kommuneplan 2024 udarbejdes der en række yderligere analyser som offentliggøres ifm. den interne høring af Kommuneplan 2024. Det bemærkes, at indholdet af Kommuneplanstrategien er en balance mellem en række hensyn og ønsker, som Københavns Kommune varetager i den fysiske planlægning, og at den efterfølgende kommune- og lokalplanlægning vil have kommuneplanstrategiens retning som udgangspunkt for den konkrete planlægning.
    - Anledning til ændringer: Nej
  - *Ønske om, at kommunen følger op på de forskellige mål i strategien (V).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Målene i kommuneplanstrategien og kommuneplanen er en del af den strategiske retning, som Borgerrepræsentationen ønsker for København. Målene vil skulle virke i hele planperioden på 12 år og de samme mål vil derfor være at finde i flere kommuneplaner i træk. Ofte giver det ikke mening at evaluere målene efter en fireårig kommuneplanperiode, da det ofte tager lang tid før de får en reel effekt og da de dertil skal virke over en længere periode. Der følges dog løbende op på flere af målene i strategien – f.eks. i forbindelse med udarbejdelse af de analyser og opdateringer af prognoser, der lægger til baggrund for udarbejdelsen af kommuneplanstrategien og kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.
  - *Opfordring til, at Københavns Kommune lægger pres på regeringen ift. at få SU'en hævet (S).*
    - Økonomiforvaltningen bemærker: Reguleres ikke i kommuneplanen.
    - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at ordet "beboere" er mere i fokus ift. hvad strategien skal indeholde (32).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen er enig i, at københavnernes er et helt centralt omdrejningspunkt i byens udvikling, hvilket er i overensstemmelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Indholdet af Kommuneplanstrategi er en balance mellem en række hensyn og ønsker, som Københavns Kommune varetager i den fysiske planlægning, herunder også planlægning for borgerne.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at strategien bruger meget plads på at beskrive, at København vokser, men ikke forholder sig til demografien, CO2 udledning og klimakrise (40).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Den demografiske sammensætning i befolkningsudviklingen adresseres i kapital 3 "Boliger og sammenhængende by", mens klimaforhold adresseres i kapital 5 under afsnittet "Klima og energiløsninger".
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at teknologiske faciliteter demokratiseres, så flere kan benytte dem, eks. produktionsfaciliteter, som kan deles af skoler, foreninger, naboer, etc. (J).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forholdet reguleres ikke i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om politikernes svar på spørgsmålene "Hvem har ret til byrummet og hvem er det der styrer byens udvikling?" med henvisning til at København bliver en stadig dyrere by at bo og drive kreativ virksomhed i, samt et ønske til at København er en rummelig by (16).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Benyttelsen af byrum er, når der ses bort fra til bilparkering, i alt væsentligt ikke forbundet med krav om betaling og således ikke medvirkende til at gøre det at bo eller drive virksomhed i København dyrere. Køb eller leje af boliger eller erhvervslokaler udvikler sig prismæssigt ud fra en lang række faktorer, hvoraf den kommunale planlægning kun er én. Kommuneplanen kan primært påvirke en prisudvikling, der er drevet af mange interesser til den tilgængelige bygningsmasse, ved at muliggøre mere byggeri, herunder også ved at stille krav til dele af byggeriet (almene boliger, bevaring af eksisterende erhvervslokaler, erhverv), der fremmer en blandet by også for så vidt angår pris.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at befolkningstallet i København skal mindskes, hvis strategiens mål om plads til grønne områder m.fl. skal kunne opnås (84), herunder ønske om mindre udbygning af arbejdspladser for at mindske boligbehov (148).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategiens vision er en klimavenlig hovedstad, hvor udviklingen af tætte og funktionsblandede bydele og bykvarterer bl.a. bidrager til at understøtte en transportadfærd med høj andel kollektiv trafik, cykel og gang. I den forbindelse kan udvikling af moderne og centralt beliggende kontorejendomme være med til at effektivisere arealforbruget pr. medarbejder, øge andelen af kollektive pendlere og nedbringe bygningsmassens energiforbrug. Udvikling af nye bykvarterer kan være med til at skabe rammer for grønne områder, offentlig og privat servicefunktioner, som kan benyttes af såvel beboerne i de nye områder og af andre københavnere.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at øen Amager på kort og lang sigt berøres af store anlægsbeslutninger, primært reguleret gennem statslige direktiver og miljøkonsekvensvurderinger, og bør derfor behandles med samme fokus som Lynetteholm i kommuneplanstrategien (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: For så vidt angår Lynetteholm er der allerede vedtaget en anlægslov, mens dette ikke gør sig gældende for de infrastrukturanlæg, der i fremtiden vil kunne berøre Amager (ny metro, Østlig Ringvej). Der vurderes derfor ikke at være grundlag for at behandle dette mere indgående på nuværende tidspunkt.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Et ønske om aktivering af uudnyttede byggegrunde, eks. med midlertidige aktiviteter, som på Refshaleøen (17).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Forslagets intention er i overensstemmelse med hensigten i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023, hvor det fremgår, at muligheden for at indtænke midlertidighed ind i byens udvikling er et planværktøj, som kan bruges til at understøtte blandt andet sundhed og kultur- og fritidslivet. Med midlertidige aktiviteter kan brugere og foreningsliv gro frem, skabe liv i nye byudviklingsområder før folk flytter ind, og være med til at udfordre og gentænke, hvordan vi bruger byens rum. Kommuneplanen rummer mulighed for midlertidig anvendelse af en række større områder i byen (som eks. Refshaleøen). For så vidt angår mindre arealer som planlagte, men endnu uudnyttede byggegrunde, vil det oftest afhænge af en lokalplan, om der kan være midlertidige aktiviteter. I mange tilfælde vil de kunne muliggøres ved en tidsbegrænset dispensation. Dette reguleres ikke i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønsker til, at eksisterende lokalplaner/kommuneplanrammer opretholdes (132), herunder lokalplan med Margretheholm Havn ved Refshaleøen (132).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiforvaltningen noterer sig ønsket. En etablering af ny infrastruktur og udvikling/byomdannelse af Østhavnen vil indebære ændringer af den gældende planlægning. Det er endnu for tidligt at sige, hvilke områder der konkret vil blive berørt. Lejere og brugere af området vil blive hørt og inddraget i planlægningen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at bydele er underprioriteret i strategien, herunder Bispebjerg (78) og Vanløse (96).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommuneplanstrategien er en strategi for hele kommunen, og derfor er strategiens kapitler oftest formuleret på et generelt plan, da emnerne er relevante for alle bydele. Vanløse og Bispebjerg omfavnes altså også i teksten, når 'København' omtales som samlet kommune. Strategien har dog samtidig et særligt fokus på kommunens fremtidige udvikling, og det giver en øget opmærksomhed på de steder, hvor der finder større byudvikling sted, navnlig byudviklingsområderne. Kommuneplanen udlægger ikke byudviklingsområder i Bispebjerg og Vanløse, og derfor får disse (og også enkelte andre) bydele ikke samme vægt i strategiens kapitler med fokus på fremtidig byudvikling.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at al lovgivning vedrørende fysiske aktiviteter gennemgås for at sikre, at den er gennemskuelig, demokratisk og at klima er indtænkt (138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Kommentaren tages til efterretning, men det bemærkes, at lovgivning er uden for kommuneplansregi.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at der ikke kan spares anlægsudgifter pr. person ved at udvikle nye tætte bydele i København fremfor at bygge i omegnskommunerne, da tekniske anlæg (herunder varme-, vand- og elforsyning, kloak- og rensningsanlæg) allerede eksisterer i omegnskommunerne og ofte er nyere end dem man har i København (138).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Bemærkningen tages til efterretning.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag til konkrete faciliteter, herunder bænke, fortovsarealer (62).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Dette reguleres ikke i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Ønske om, at By & Havns gæld lettes, så By & Havn kan fungere som et alment selskab (148).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Økonomiske forhold, herunder selskabers økonomi, kan ikke reguleres med planlægning efter planloven og udgør heller ikke en planmæssig begrundelse for denne planlægning. By & Havn er reguleret ved selvstændig lovgivning, der også fastlægger selskabets forpligtelse til at agere på et forretningsmæssigt grundlag.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Forslag om at prioritere flere midler i fremtidige budgetter, herunder til bylivsgader såsom Puljen Grønne Bylivsgader (144, 56).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Afsætning af budgetmidler til puljer reguleres ikke i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Et ønske om mål for effektiv jobformidling til kommunens borgere (99).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Effektiv jobformidling og rekruttering reguleres ikke i kommuneplanen, og vil derfor ikke fremgå i Forslag til Kommuneplanstrategi 2023.
  - Anledning til ændringer: Nej.

- *Bemærkning om, at beboere belastes af events, konkret i Indre By (55).*
  - Økonomiforvaltningen bemærker: Dette reguleres ikke i kommuneplanen.
  - Anledning til ændringer: Nej.